

Sisällysluettelo

RYLL, 10.3.2020 16:00, Pöytäkirja

§ -3 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
§ -1 Pöytäkirjan kansilehti (vakiopykälät)	3
§ 13 Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle tarpeettoman rakennusrasitteen poistaminen, 398 19004 koskevasta päätöksestä tehdystä valituksesta	4
§ 14 Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle kiinteistöjen yhteisjärjestelyä 398 18021 koskevasta päätöksestä tehdystä valituksesta	7
§ 15 Ympäristölupapäätös Fazer Finland Oy, makeutusainetehdas, Petsamonkatu 5, Lahti	10
Liite: Sijaintikartta Fazer Finland Oy, makeutusainetehdas, Petsamonkatu 5, Lahti	51
§ 16 Päätös luvanvaraisen toiminnan olennaisesta muuttamisesta/Suomen Teollisuuden Energiapalvelut - STEP Oy, Kasakkamäentie 3, Lahti	52
Liite: Sijaintikartta, Suomen Teollisuuden Energiapalvelut - STEP Oy, Fazerin Lahden tehtaiden biohöyrylaitos, Kasakkamäentie 3, Lahti	106
§ 17 Ympäristölupa, Skanska Infra Oy, rengasleikkeiden ja kokonaisten renkaiden käyttö keventeenä Vt12 Lahden eteläisen kehätien hankeosa B:n alueella Patomäen tunnelin vierustäydyissä ja kenttärakenteissa sekä meluvalleissa 12 ja 13	107
§ 18 Valkoposkihanhien karkottamisluvan hakeminen ELY-keskukselta	142
Liite: Valkoposkihanhialoite	144
§ 19 Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnan ympäristöterveyden viranomaistehtävien päättövallan siirtäminen viranhaltijoille 2020	145
Liite: delegointimatriisi	146
§ 20 Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteuma vuonna 2019	150
Liite: liite - raportti arvio Lahden ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteuma vuonna 2019	152
§ 21 Asunnossa esiintyvä terveydellinen haitta (SA)	159
§ 22 Tiedoksi merkittävät asiat	160
§ 23 Muut asiat	161
§ 9991 Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	162

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta**Pöytäkirja****n:o 3/2020****Aika:** 10.03.2020 klo 16.00–17.17**Paikka:** Askonkatu 2 kok.tila Salpausselkä 4.krs**Läsnä:****Varsinaiset jäsenet:**

Reijo Savurinne, puheenjohtaja
Jari Salonen, vpj
Riikka Raaska
Jani Wallenius
Kirsi Öster

Varajäsenet:

Jyrki Jussila

Jari Rissanen, poistui klo 17.05 §:n 22
tultua käsitellyksi

Leena Kaartinen
Vuokko Kautto, saapui klo 16.05
käsiteltäessä 13 §:ää

Rami Lehto

kaupunginhallituksen edustaja

Esittelijä:

Mika Kempainen

rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja

Poissa:

Paul Carroll
Tarja Kirvesmies
Juha Viitanen
Olli Alho

jäsen
jäsen
jäsen
kaupunkikehitysjohtaja

Asiantuntijat:

Tarja Laitinen
Cecilia Blomgren
Markku Sivonen

ympäristölupapäällikkö
kaupungineläinlääkäri
rakennuslupapäällikkö

Pöytäkirjanpitäjä:

Jaana Hovatov

valmistelusihteeri

Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan puolesta:

Reijo Savurinne

Jaana Hovatov

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa maaliskuun 10. päivänä 2020

Riikka Raaska

Jani Wallenius

Tässä kokouksessa ympäristölupa-asioissa tehtyjä päätöksiä koskevat kuulutukset ovat nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> 13.3.–20.4.2020.

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> maaliskuun 12. päivänä 2020
todistaa:
Jaana Hovatov
valmistelusihteeri

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös: Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Riikka Raaska ja Jani Wallenius.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 13

Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle tarpeettoman rakennusrasitteen poistaminen, 398 19004 koskevasta päätöksestä tehdystä valituksesta

D/2167/10.03.00.06/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Rakennuslupapäällikkö Markku Sivonen puh. 050 383 6486

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää antaa lausuntonaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päätti 5.11.2019 § 74 hylätä tarpeettoman rakennusrasitteen poistamista koskevan kiinteistöjen yhteisjärjestelyä koskevan hakemuksen 398 19004. Päätöksestä on tehty valitus Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle. Valitusasiakirjat ovat nähtävillä kokonaisuudessaan lautakunnan kokouksessa.

Aiempi käsittely tarpeettoman rakennusrasitteen poistaminen, 398 19004

Asunto Oy Vesijärvenkulma on toimittanut 30.1.2018 rakennusvalvontaan hakemuksen, koskien kiinteistöjen 398-1-28-1001 ja 398-1-28-3 välillä perustetun ajoporttirasitteen poistamista tarpeettomana.

Kiinteistörekisteriin on merkitty
Muu rasite (398-1950-K5), ajoportti
Toimitus-/päätöspäivä 2.3.1950
Oikeutetut: 398-1-28-1001 Tontti 1A
Rasitetut: 398-1-28-3

Koska rakennusrasitteen oikeutettuna kohteena oleva kiinteistö ei ole hakijana on rakennusvalvonta kuullut kiinteistöä 398-1-28-1001 Tontti 1A, hakemuksessa esitetystä kiinteistöjen muu rasite/ajoportti rakennusrasitteen poistamisesta.

Asunto Oy Asematorin (oikeutettu) lausunto:

Asunto Oy Asematori ei hyväksy hakemuksessa esitettyä rakennusrasitteen poistamista.

Asemakaavamääräyksen mukainen ajoportti ja kiinteistörekisteriin

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 13

merkitty ja asemakaavassa AK3 osoitettu kulkuyhteys tontille 1 on pidettävä nykyisellään huollon ja pelastustoimen takia. Olosuhteet korttelissa eivät ole muuttuneet siten, että rasite olisi käynyt tarpeettomaksi. Rasiteoikeuden poistaminen aiheuttaisi kiinteistölle 398-1-28-1 (tontti 1) kohtuutonta haittaa ja estäisi pelastus- ja huoltotoimet tontille.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 160 § Rasitejärjestely

Rakennusrasite voidaan muuttaa tai poistaa, jos asianosaiset siitä sopivat eikä toimenpide vaikeuta tarkoituksenmukaista rakentamista, kiinteistön asianmukaista käyttöä tai hoitoa taikka asemakaavan toteuttamista.

Ilman rasiteoikeuden haltijan suostumusta rakennusrasite saadaan muuttaa tai poistaa, jos:

- 1) rasite on muuttuneiden olosuhteiden vuoksi käynyt tarpeettomaksi tai menettänyt huomattavan osan merkitystään;
- 2) rasitteesta johtuva haitta on tullut rasitetulle kiinteistölle kohtuuttomaksi eikä rasitteen muuttamisesta tai poistamisesta aiheudu rasiteoikeuden haltijalle huomattavaa haittaa; tai

Jollei rakennusrasitteesta taikka sen muuttamisesta tai poistamisesta johtuvasta korvauksesta sovita, asia ratkaistaan lunastuslain mukaisessa järjestyksessä.

Rakennusvalvonta

Koska rakennusrasite ei vaikeuta asemakaavan toteuttamista sitä ei voi poistaa ilman oikeudenhaltijan suostumusta.

Rasite on perustettu 14.5.1945 päivätyn kauppakirjan perusteella, jossa on sovittu, ettei tontin 1001 omistaja ”ostajayhtiö” missään tapauksessa osallistu ko. ajoportin rakennuskustannuksiin eikä myöskään suorita korvausta sen käyttämisestä. Lisäksi tontti 3 on ilmoittanut, ettei sillä ole mitään muistuttamista sitä vastaan, että heidän tontin kautta saadaan tehdä ajotie toisten samassa korttelissa olevien tonttien omistajien käytettäväksi.

Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 13

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta viittaa asiassa aikaisemmin lausuttuun ja antaa valituksen johdosta seuraavan lausunnon Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Valittaja on esittänyt, että rasiitetta ei ole enää olemassa. Lautakunta on päättäessään ymmärtänyt, että olemassa oleva rakennusrasite on korvautunut asemakaavanmuutoksen 398-24040/A myötä tontin 3 osalta. Tämä asemakaavanmuutos sisälsi kaavamerkinnän *I – korttelin n:ro 28 tontille 1a kulkutietä varattava alue*. Valittajalle on käsittelyn aikana keskusteluissa kerrottu, että ajoporttirasite voidaan poistaa tarpeettomana, jos kulkutietä varten perustetaan kiinteistörasite. Valittajalle tämä ei sopinut.

Lahdessa rakennusvalvonta toimii kiinteistö- ja rakennusrasitteiden perustamisessa hyvässä viranomaisyhteistyössä. Rakennusvalvonta tekee rakennusrasite- ja yhteisjärjestelypäätökset ja maankäyttö kiinteistörasitepäätökset.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

ote Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 14

Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle kiinteistöjen yhteisjärjestelyä 398 18021 koskevasta päätöksestä tehdystä valituksesta

D/2168/10.00.00.03/2019

Asian valmistelija / Lisätietojen antaja	Rakennuslupapäällikkö Markku Sivonen puh. 050 383 6486
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää antaa lausuntonaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle perusteluosassa esitetyn.
Perusteluosa	Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päätti 05.11.2019 § 75 hylätä kiinteistöjen yhteisjärjestelyä koskevan hakemuksen 398 18021. Päätöksestä on tehty valitus Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle. Valitusasiakirjat ovat nähtävillä kokonaisuudessaan lautakunnan kokouksessa.

Aiempi käsittely kiinteistöjen yhteisjärjestely 398 18021

Asunto Oy Vesijärvenkulma on toimittanut 24.8.2018 rakennusvalvontaan hakemuksen, koskien kiinteistöjen 398-1-28-1001 ja 398-1-28-2 sekä 398-28-3 välisen kiinteistöjen yhteisjärjestelyä. Hakemusta on täydennetty tontinkäyttösuunnitelmalla 14.5.2019

Koska yhteisjärjestelyä on haettu vain yhden kiinteistön toimesta, on rakennusvalvonta kuullut kiinteistöjä 398-1-28-1001 Tontti 1A sekä 398-1-28-2 hakemuksessa esitetystä kiinteistöjen yhteisjärjestelystä.

Yhteisjärjestelysopimus sisältää korttelin 28 piha-alueiden rakentamista ja käyttöä (yhteinen piha-alue, autopaikat, kulkuyhteydet ja pelastuspaikat, jätehuolto, hulevedet ja vesi- ja viemärijohto).

Asunto Oy Juhonkiven (398-1-28-2) lausunto:

Asunto Oy Juhonkivi vastustaa kaikkia pihaan ehdotettuja muutoksia. Sekä ehdottaa, että naapureiden yhteiseen sisääntulotiehen tehdään rasite

Asunto Oy Asematorin (398-1-28-1001) lausunto:

Asunto Oy Asematori katsoo, että MRL 164 §:n mukaiselle yhteisjärjestelylle ei ole perusteita korttelin 28 kiinteistöjen osalta.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 14

Yhteisjärjestely ei myöskään edesauttaisi kiinteistön käyttöä vaan päinvastoin siitä aiheutuisi kohtuutonta rasitusta hakemuksen kohteena oleville kiinteistöille.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 164 § Kiinteistöjen yhteisjärjestely

Jos asemakaavan toteuttaminen vaatii usean kiinteistön yhteisiä järjestelyjä, kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi yhden kiinteistön omistajan aloitteesta ja muita kiinteistön omistajia tai haltijoita kuultuaan rakentamisen yhteydessä tai muutoin määrätä korttelialueen tai sen osan taikka kiinteistöön liittyvän tilan yhteisestä käytöstä.

Yhteisjärjestelyä koskevaan päätökseen tulee sisältyä järjestelysuunnitelma. Siinä määrätään alueen tai tilan käytöstä, sen kuntoon saattamisesta ja ylläpidosta sekä järjestelystä aiheutuvien kustannusten jakoperusteista ja suorittamisesta.

Määräys yhteisjärjestelystä saadaan antaa, jos järjestely pysyvästi edesauttaa usean kiinteistön käyttöä eikä siitä aiheudu millekään kiinteistölle kohtuutonta rasitusta. Jollei asianosaiset sovi järjestelyyn liittyvistä korvauksista, asia ratkaistaan lunastuslain mukaisessa järjestyksessä.

Yhteisjärjestelyä koskevalla päätöksellä perustettujen oikeuksien rekisteröinnistä säädetään asetuksella

Rakennusvalvonta

Koska asemakaava ei vaadi yhteisjärjestelyn toteuttamista MRL:n 164 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, eikä yhteisjärjestelyllä siten ole sanotussa lainkohdassa tarkoitettuja yleisiä edellytyksiä ei yhteisjärjestelyä määrätä.

Yhteisjärjestelyn piiriin kuuluvien järjestelyt on mahdollista toteuttaa muulla tavoin. Lisäksi As Oy Vesijärvenkulma sekä Asunto Oy Asematori ovat 8.11.2001 päivätyllä sopimuksella sopineet yhteisen jätekatoksen rakentamisesta sekä ylläpito- ja käyttökustannuksista.

Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta viittaa asiassa aikaisemmin lausuttuun ja antaa valituksen johdosta seuraavan lausunnon Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 14

Valittaja on valituksessaan kiinnittänyt huomiota korttelin asemakaavahistoriaan sen vaikutuksiin sekä asemakaavoituksen mahdollisuuksiin ja korttelin muiden tonttien antamien lausuntojen sisältöön.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta selventää, että kortteli on muuttunut nykyiseen muotoonsa alkuperäisestä umpikorttelista asemakaavojen 398-23115/A ja 398-24040/A myötä. Nämä asemakaavat eivät sisällä yhteispihaan liittyviä määräyksiä. Samassa yhteydessä on yhteispihavelvoitteet tontin 1a osalta menettäneet merkityksensä.

Valittaja on useassa otteessa huomauttanut rakennusvalvonnan toiminnasta korttelin osalta. Rakennusvalvonta valvoo ensisijaisesti myöntämiensä rakennuslupien noudattamista. Asemakaavamuutokset tai vastaavat maankäytölliset toimenpiteet eivät tuo rakennusvalvonnalle toimivaltaa. Kyseisen korttelin osalta tontit 2 ja 3 (valittaja) ovat esittäneet piha-alueidensa käsittelyn asemapiirroksessa jo vuosina 1963 ja 1964. Nämä luvat ovat sisältäneet myös aitaamiset. Aitojen uusiminen on voinut tapahtua ilman toimenpidelupaa, koska Lahden kaupunki on vapauttanut rakennusjärjestyksessään aitaamisen, mikäli ne ovat korkeudeltaan väliraja-aidoissa alle 1200 mm (vv. 2000- 2004) ja tämän jälkeen väliraja-aidoissa 1600 mm ja muissa alle 1200 mm.

Rakennus- ja ympäristölautakunta on perustellut päätöksensä riittävästi. Rakennusvalvontaviranomaistehtäviin ei kuulu suunnittelutehtävät tai sovitteluelimenä toimiminen.

Rakennusvalvonnan edellyttämä yhteisjärjestelyä koskeva järjestelysuunnitelma on lain vaatima. Siinä määrätään alueen tai tilan käytöstä, sen kuntoon saattamisesta ja ylläpidosta sekä järjestelystä aiheutuvien kustannusten jakoperusteista ja suorittamisesta. Päätöstä ei olisi voitu tehdä ilman järjestelysuunnitelmaa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

Ympäristölupapäätös Fazer Finland Oy, makeutusainetehtas, Petsamonkatu 5, Lahti

D/2566/11.01.00.01/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Ympäristönsuojelutarkastaja Sanna Ukkola, p. 044 716 1295

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää perusteluosassa esitetyn mukaisesti myöntää Fazer Finland Oy:lle ympäristöluvan makeutusainetehtaalle.

Perusteluosa **Tiivistelmä**

Fazer Finland Oy on jättänyt 12.12.2019 Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnalle ympäristölupahakemuksen, jossa haetaan toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa makeutusainetahtaan toiminnalle. Hakemusasiakirjat ovat kokonaisuudessaan nähtävillä Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnan kokouksessa. Päätösesityksen mukaan lupa myönnetään hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti.

HAKEMUS

Luvan hakija

Fazer Finland Oy
Fazerintie 6, 01230 Vantaa
Y-tunnus 2858322-8

Laitos ja sen sijainti

Fazer Finland Oy, Makeutusainetehtas
Petsamonkatu 5, 15830 Lahti
Toimiala: Makeutusainetehtas
Toimialatunnus (TOL): 20140

Kiinteistörekisteritunnus 398-30-155-2

Luvan hakemisen peruste ja lupaviranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaan vedenhankintaa varten tärke-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

älle pohjavesialueella sijoittuva, ympäristönsuojelulain liitteessä 4 kohdassa 4 e) tarkoitettu toiminta, on ympäristöluvan varaista. Ympäristölupa-asian ratkaisee ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 3 mom. mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Asian vireilletulo

Lupahakemus on tullut vireille 12.12.2019.

Toimintaa koskevat luvat ja sopimukset sekä alueen kaavoitus-tilanne (sekä muut maankäyttörajoitukset)

Tuotantolaitos sijaitsee asemakaava-alueella, joka on merkitty yhdistetyksi teollisuus- ja varastorakennustenkorttelialueeksi (TL-1). Tontille ei saa sijoittaa sellaista teollisuutta, joka melun, hajun, noen, tärinän taikka muun sellaisen häiriön vuoksi aiheuttaa haittaa lähistöllä asuville ihmisille. Yleiskaavassa alue on elinkeinoelämän aluetta (TY-9).

Fazer Finland Oy on tehnyt Oy Karl Fazer Ab:n kanssa tehdasalueelle kaksi maanvuokrasopimusta Lahden kaupungissa sijaitsevasta kiinteistöstä 298-30-155-2. 10080 m² suuruinen ala on vuokrattu teollisuus- ja varastotonttina käytettäväksi. 12700 m² suuruinen ala on vuokrattu samalta tontilta, mutta eri vuokra-alueelta rakennuksenaikaisia varasto-, konttori- ja sosiaaliloja varten.

Makeutusainetehdas liittyy samaan jätevesisopimukseen leipomon ja myllyn kanssa.

Laitoksen sijaintipaikka ja sen ympäristö

Samalla kiinteistöllä Fazer Finland Oy:n Makeutusainetehtaan kanssa toimivat Fazer Leipomot Oy:n leipomo ja mylly. Kiinteistölle rakennetaan myös uusi kattilalaitos, jolle haetaan oma ympäristölupa.

Tulevaa makeutusainetehdasta ympäröivä alue on valtatie lukuun ottamatta asuntoaluetta ja Fazerin alueen itäpuolella sijaitsee peruskoulu. Valtatien toisella puolen (pohjoinen) ei ole asutusta, vaan teollisuutta ja virkistys- ja ulkoilualue. Alue on pohjavesialuetta ja pohjaveden muodostumisaluetta. Lähin vesistö Vesijärvi sijaitsee noin 1,5 km päässä Salpausselän pohjoispuolella.

Sijainti rajoittuu pohjoisreunaltaan Hämeenlinnantiehen (VT 12). Valtatie 12 on Hollolan kuntakeskuksen ja Lahden keskustan välillä vilkas valtakunnallinen päätieyhteys itä-länsisuunnassa. Tiellä on mer-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

kittävästi läpikulkevaa pitkämatkaista raskasta- ja henkilöautoliikennettä sekä seudullista henkilöliikennettä. Valtatie 12 on 2+2 kaistainen kaupunkiväylä, jonka liikennemäärä on 22 000–34 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Ominaista on myös suhteellisen suuri raskaan liikenteen määrä, noin 1 500–3 500 ajon/vrk (10 %). Tien molemmin puolin on kevyen liikenteen väylä. VT 12 tulee siirtymään lähivuosina eteläiselle kehätielle, jolloin Hämeenlinnantie muutetaan katualueeksi. Tuolloin Hämeenlinnantien liikennemäärät pienenevät ja etenkin raskaanliikenteen määrä vähenee ainakin joksikin aikaa.

Eteläosassa tontti rajoittuu Petsamonkatuun ja lännessä rakennettavaan Reissumiehenkatuun. Petsamonkadun liikenne on pääsoin tyyppillistä asuntoalueen liikennettä ja lisäksi Fazerin leipomon ja myllyn tavaraliikennettä. Kadulla on koulun takia osin 30 km/h rajoitus. Makeutusainetehtaan tavaraliikenne tullaan hoitamaan Reissumiehenkadulle rakennettavan liittymän kautta.

Ilmanlaatu Lahdessa on pääosin hyvää tai tyydyttävää suurimpien epäpuhtausmäärien tullessa energiantuotannosta ja liikenteestä. Mitatut arvot ovat vain harvoin ohjearvoja korkeammat (Ilmanlaatu Lahdessa 2015, Lahden ympäristöpalvelut).

Melu sijaintipaikalla on valtatie 12:sta johtuen voimakasta niin päivällä kuin yölläkin (Lahden kaupunki, Ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys). Koska melu painottuu selvästi alueen valtatiepuoleiseen osaan, on laitteiston sijoittelussa pyritty ääntä aiheuttavat laitteet sijoittamaan juuri tuolle puolelle, jolloin asutus häiriintyy mahdollisimman vähän. Raskaanliikenteen aiheuttama melu voi vähetä, kun Hämeenlinnantie muutetaan kaduksi.

Rajanaapureina ovat Kärpäsän koulu (Kasakkamäentie 1) sekä S-market Metsäkangas (Petsamonkatu 9). Uusi Reissumiehenkatu rakennetaan makeutusainetehtaan ja S-marketin väliin. Lähistöllä on myös Metsäkankaan koulu (Suitsikatu 10, etäisyys n. 500 m) ja päiväkotiteemula (Kasakkamäentie 16, etäisyys n. 600 m) sekä Salpausselän kirkko (Petsamonkatu 10, etäisyys n. 300 m).

Tiedot pohjavesialueesta ja vedenottamoista

Lahden pohjavesialue (0439801) on vedenhankintaa varten tärkeä 1-luokan pohjavesialue. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 33,25 km², josta muodostumisalueen pinta-ala on 15,88 km². Hämeen ELY-keskus on arvioinut pohjavesialueella muodostuvan pohjaveden määräksi 30 000 m³/d.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

Pohjavesialue on osa I Salpausselän reunamuodostumaa, joka Lahden alueella kulkee itä-länsi -suuntaisena. Salpausselän paksut hiekka- ja sorakerrokset peittävät alleen kallioperän ruhjeet, joista merkittävin on Vesijärvi-Laune -ruhje.

Lahden pohjavesialue muodostuu useammasta pohjaveden valuma-alueesta. Pohjaveden virtaus suuntautuu Vesijärvi-Laune -ruhjeessa pohjois-etelä -suuntaisesti kohti Launeen vedenottamoita sekä Salpausselän keskeltä kohti reunoilla sijaitsevia vedenottamoita. Jalkarannan ottamon antoisuutta nostaa huomattavasti rantaimetyvä Vesijärven vesi. Pohjavesialue on erittäin merkittävä alue vedenhankinnan kannalta.

Pohjavesialueella sijaitsee kuusi Lahti Aquan vedenottamoita: Jalkarannan, Launeen, Kullankukkulan, Lähdepuiston (ent. Kärpänen), Riihelän ja Urheilukeskuksen vedenottamot, joista Lähdepuisto sijaitsee lähimpänä 0,7 km etelään ja Jalkaranta 1,3 km pohjoseen.

Pohjavesialueen määrällinen tila on hyvä, mutta kemiallinen tila on huono. Alueen kemiallista tilaa heikentäviä aineita ovat torjunta-aineet, polttonesteiden lisäaineet, liuottimet, arseeni, kromi, lyijy, nikkeli ja kloridi (Hollola – Lahti – Nastola, seudullinen pohjaveden suojelusuunnitelma vuosille 2012–2021, Mäyränpää 2012). Kemiallinen tilatavoite on arvioitu saavutettavaksi vuoteen 2027 mennessä.

Pohjavesialueen vedenottamoilla ei ole voimassa olevia oikeuden vahvistamia suoja-alueita.

Maaperä- ja pohjavesiolosuhteet

Kohteen rakentamista varten tehdyn pohjatutkimuksen ja perustamistapalausannon mukaan maanpinnan korkeus on alimmillaan kohteen eteläosassa tasolla +153,5 ja korkeimmillaan kohteen luoteisosassa tasolla +157,2. Kohteen pintamaa on soraa ja moreenia, jossa esiintyy isoja kiviä. Kohteesta kairausten yhteydessä otetut kitka- ja hiekkamaanäytteet olivat maalajiluokituksestaan soraa, hiekkaista soraa ja hiekkaista soramoreenia. GTK:n maaperäkartan mukaan kohteen pintamaalaji on hiekka. Kohdetta lähimpänä sijaitsevan pohjaveden havaintoputken SK4/03 (pohjoispuolella) kairaustiedoissa maalajeiksi on mainittu hieno hiekka, siltti, sora ja hieno hiekka. Kohteen maaperä on hyvin vettä läpäisevää.

Ympäristölupahakemuksen laatimisen yhteydessä on mitattu pohjaveden pinnankorkeus kahdesta lähimpänä kohdetta sijaitsevasta pohjaveden havaintoputkesta SK4/03 ja TL2_03. Putkesta TL1_03

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

pintaa ei saatu mitattua ja sen osalta on käytetty aikaisemmin mitattua pinnankorkeutta. Mittausten ja aikaisempien pinnamittaustietojen perusteella voidaan pohjaveden pinnankorkeuden arvioida olevan kohteessa noin tasolla +96 m mpy eli noin 57...61 metriä maanpinnan alapuolella.

Pohjaveden virtaussuuntia on tarkasteltu mm. Lahti Aquan tilaamissa raporteissa "Jalkarannan ja Urheilukeskuksen valuma-alue selvitys 12/2014–2/2015" (Ramboll Finland 2015) sekä "Lahden ja Hollolan alueen pohjaveden virtausmallin päivitys" (Artimo ym. 2012). Molempien raporttien mukaan kohde sijaitsee hyvin lähellä pohjavedenjakajaa, josta pohjavesi virtaa sekä etelään Lähdepuiston vedenottamon suuntaan, että pohjoiseen Jalkarannan vedenottamon suuntaan. Valuma-alue selvityksen mukaan pohjaveden virtaussuunta suunnittelu kohteessa on arvioitu olevan pohjoiseen-koilliseen.

Suunniteltu rakentaminen

Kohteeseen on suunniteltu rakennettavaksi tehdasrakennus, joka on osittain kaksikerroksinen ja osittain yhtenäistä korkeaa tilaa. Rakennuksen kattopinta-ala on noin 2600 m². Rakennuksen suunniteltu alin lattiataso on raaka-aineen vastaanoton pohjatasolla +149,20 m mpy. Pohjatutkimusraportin mukaan rakennus esitetään perustettaviksi maanvaraisesti tiiviin sorakerroksen varaan.

Kohteeseen on suunniteltu asvaltoituja alueita, kuten katu-, pysäköinti-, lastaus- ja liikennealueita. Asvaltoitujen alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 8 400 m². Asvaltoitujen pysäköintialueen ja tien kokonaispinta-ala on noin 2 100 m². Tämän alueen hulevedet imeytetään maaperään bioimeytysrakenteella. Muilta liikennealueilta ja piha-alueelta, joiden yhteen laskettu pinta-ala on noin 6 300 m², hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin pohjavesialueen ulkopuolelle.

Pohjaveden suojeleminen

Kohteen maaperä on hyvin vettä läpäisevää. Asemakaavamääräysten mukaisesti kattovedet imeytetään pohjaveden muodostumisalueelle imeytyskaivon kautta. Lisäksi asvaltoitujen pysäköintialueen ja tien alueelta hulevedet imeytetään maaperään bioimeytysrakenteella. Hulevesien imeytyksellä pyritään minimoimaan pohjaveden määrään kohdistuvia vaikutuksia. Muilta asvaltoituilta alueilta hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin pohjavesialueen ulkopuolelle.

Kiinteistöllä käsiteltävien kemikaalien sekä mahdollisten sammutusvesien pääsy pohjaveteen estetään suoja- ja hälytyslaitteilla. Kemi-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

kaalien vastaanottopisteen sadevesiviemärit suljetaan kemikaalien vastaanottotapahtumien ajaksi.

Mikäli alueella tapahtuu ympäristöön kohdistuva päästö, kuten esimerkiksi öljyvahinko, ryhdytään välittömästi toimiin mahdollisten vuotojen lopettamiseksi, päästön rajaamiseksi ja vahinkojen korjaamiseksi. Mahdollisesta ympäristövahingosta ilmoitetaan välittömästi pelastuslaitokselle, ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Lahti Aqualle. Välittömät torjuntatoimenpiteet toteutetaan pelastuslaitoksen ohjeistuksella. Pilaantunut maa-aines toimitetaan asianmukaiseen vastaanottoaikaan.

Vaikutukset pohjaveden määrään ja virtauskuvaan

Rakentamisen aikana ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia pohjaveden määrään tai virtauskuvaan. Pohjaveden muodostuminen ei vähene eivätkä rakentamistoimet muuta virtauskuvaan. Pohjaveden pinta on kohteessa noin 60 metrin syvyydellä maanpinnasta eikä kaivu ulotu lähelle pohjaveden pintaa.

Hulevedet viemäroidään noin 6 300 m² alalta pohjavesialueen ulkopuolelle. Tämän vuoksi rakentamisen jälkeen muodostuvan pohjaveden määrä vähenee arviolta noin 6 m³/d**, joka on noin 0,02 % koko pohjavesialueella muodostuvaksi arvioidusta pohjaveden määrästä. Määrä on vähäinen eikä se aiheuta muutoksia pohjaveden pinnan korkeuteen tai virtauskuvaan.

(** Laskennassa on käytetty sademääränä Lahden vuosien 1981–2010 keskiarvoa 653 mm/a sekä Hämeen ELY-keskuksen arvioimaa imeytymiskerrointa 0,5 (Ympäristöhallinnon tietopalvelu Hertta).)

Vaikutukset pohjaveden laatuun

Kohteen maaperä on hyvin vettä läpäisevää, joten mahdolliset pohjaveden laatua heikentävät aineet voivat päästä vajoamaan pohjavesikerrokseen. Toiminnan pohjavesirisikit liittyvät kemikaalivuotoihin, tulipalojen sammutusvesiin, hulevesien laatuun sekä jätevesijärjestelmän vuotoihin. Riskit on otettu huomioon suunnittelussa ja suunnitelmien mukaisesti toimittaessa vaikutukset ovat epätodennäköisiä.

Pohjaveden tarkkailu

Toiminnan vähäisistä pohjavesiriskeistä johtuen alueelle ei ehdoteta pohjavesitarkkailua.

Laitoksen toiminta

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

Uusi rakennettava makeutusainetehdas sijoitetaan Fazerin Lahden tehtaiden nykyiselle tehdasalueelle. Tehdas käyttää raaka-aineena kauran kuorta, jota toimitetaan Fazer-myllyltä ja vaihtoehtoisesti tai lisäksi autokuljetuksina ulkoisilta toimittajilta. Kuorta varastoidaan tehtaassa yhteydessä olevissa siiloissa noin 215 tonnia. Kuoresta jalostetaan tuotantoprosessissa ksyloosi- ja ksylitolituotteita noin 4.000 tonnia vuodessa. Valmistusteknologia on yleisesti tunnettua ja käytössä olevaa tekniikkaa, vaikka sitä ei tähän tarkoitukseen olekaan sovellettu. Ksyloosituotteita arvioidaan olevan tuotantomäärästä noin 10 % lopun ollessa ksylitolia.

Makeutusainetehtaan toiminnan arvioitu aloittamisajankohta on loppuvuodesta 2020. Tehdas tulee työllistämään 30–40 uutta työntekijää ja toimii 24/7 operointimallilla 340 päivää vuodessa. Vuosihuollot tehdään seisokkiaikana.

Ympäristöasioiden hallintajärjestelmää valmistellaan standardin ISO14001:2015 mukaisesti.

Tuotteiden valmistusprosessi

Kauran kuoresta erotetaan ksyloosijae kuumakeittohydrolyysiprosessissa rikkihapon ja lipeän avulla. Keittoprosessi on täysin suljettu. Hydrolyysia seuraa kaksivaiheinen suodatus. Suodatuksessa erottuva kiintoaine, kauran kuoren biomassa, johdetaan tehtaassa vieressä sijaitsevalle biokattilalaitokselle poltettavaksi ja nestejäte käsitellään prosessissa edelleen mm. kromatografista erotusta sekä ioninvaihtoa käyttäen. Yksikköoperaatioiden välissä nestejätettä suodatetaan kynttiläsuodattimilla, haihdutetaan ja lopulta erotettu ja puhdistettu ksyloosi kiteytetään vesikiteytyksessä. Ksyloosi muunnetaan ksylitoliksi suljetussa reaktorissa vetykäsittelyn avulla. Tämän jälkeen ksylitoli kiteytetään, kiteet lingotaan talteen, kuivataan ja pakataan tuotteeksi. Prosessissa on sisäisesti panostyyppejä osia kuten hydrolyysi, haihdutus, kromatografinen erotus ja hydrogenointi (vetykäsittely). Näiden yhteydessä olevat puskurisäiliöt tasaavat prosessin kokonaisuutena jatkuvaksi.

Tuotteet pakataan 750–1 000 kg suursäkkeihin, 25 kg muovisäkkeihin sekä aaltopahvilaatikoihin muovisissa sisäpusseissa. Tuotteet lavataan puulavoille. Lopputuotetta valmistuu keskimäärin 12 000 kg vuorokaudessa. Pakkausmateriaalia kuluu vuodessa noin 16–20 tonnia, josta kartonkia 6–10 tonnia ja muovia (PE) 10–15 tonnia.

Laitoksen käyttövesi otetaan kunnallisesta vesijohtoverkostosta. Lai-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

tokselle tulee uudet liittymät prosessivedelle ja sprinklerivedelle. Viemärivesi johdotetaan neutraloituna kunnalliseen jätevesiverkostoon Fazerin tehdasalueen nykyisen viemäri liittymän kautta. Vedenkulutus vuositasolla on 110 000 m³, josta prosessivettä on 109 000 m³ ja käyttövettä 665 m³. Prosessivesi sisältää pumppujen tiivisteväiden (poksivesi) määrän, noin 50 % veden syöttömäärästä.

Prosessin sivutuotteet

Prosessissa syntyy vuodessa noin 8 000 tonnia erilaisia sokeri-, polyoli- ja suolaliuoksia, joiden varastointiin on varattu kaksi lämmityksellä varustettua 50 m³ säiliötä ulos sijoitettuna sekä yksi 100 m³ säiliö tehtaan sisällä, haihturihuoneessa. Sivutuotteita myydään eteenpäin muihin sovelluksiin.

Lisäksi prosessista poistuu suodatuksessa kauran kuoren biomassaa, joka hyödynnetään tontilla sijaitsevan biokattilalaitoksen polttoaineena. Näin ollen tontilta ei poistua kauran kuorta lainkaan. Kauran kuoren biomassan varastoinnista vastaa kattilalaitos. Mahdollisia poikkeustilanteita varten kattilalaitoksen varasto varustetaan autolas- tausmahdollisuudella, jolloin massa voidaan hyödyntää ulkoisissa biopolttolaitoksissa. Kaurankuorijakeen lisäksi voimalaitoksen poltto- aineen varastosiiloon johdetaan myös viljan pölyjakeita sekä Ksylito- litehtaan että Myllyn puhdistusprosesseista. Pöly nostaa seoksen kuiva-ainetta, mikä vakioidaan varastosäiliössä 50–75 % välille katti- lalaitoksen vaatimusten mukaisesti.

Kattilalaitos tuottaa lämpöenergiaa sekä Ksylitoltehtaalte että aluelämpöverkkoon. Ksylitoltehdas tarvitsee ulkoista lämpöenergiaa ainoastaan erikoistilanteissa. Lämpöenergian lisäksi kattilalaitoksen on mahdollista tuottaa myös kylmäenergiaa. Kattilalaitoksen nimellis- teho on 8,0 MW. Varapolttoaineina ovat maa- tai nestekaasu. Kattila- laitoksesta laaditaan oma erillinen ympäristöselvitys ja sille haetaan oma rakennus- ja ympäristölupa.

Kemikaalien hallinta tehdasalueella

Raaka-aineet, jätteet ja kemikaalit varastoidaan asianmukaisissa ti- loissa ja käsitellään siten, että niistä ei aiheudu maaperään, vesis- töön tai ilmaan päästöjä. Keskenään vaarallisesti reagoivat kemikaa- lit eivät säiliöiden vuototilanteissa joudu kosketuksiin toistensa kans- sa.

Kemikaalisäiliöt ovat kaksivaippaisia muovisäiliöitä rst-jalustalla. Ke- mikaalivarastoissa olevat kolme säiliötä ovat sisävuorausta lukuun

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

ottamatta keskenään identtisiä. Kemikaalisäiliöt varustellaan tarpeellisilla suoja- ja hälytyslaitteilla kuten ylitäytön estolaitteilla, pinnakorkeusmittareilla ja vuotoilmaisimilla. Kemikaalisäiliöt sijaitsevat säiliökohtaisissa, yli 100 prosentin suoja-altaissa, jotka on valmistettu 10 mm paksusta PE-levystä hitsaamalla kulmat kiinni ja proppaamalla altaat betoniin rst-teräslistan tukemana. Kulku tiloissa tapahtuu ritilälevyllä. Altaista kemikaalit saadaan mahdollisessa säiliön vuototilanteessa kerättyä talteen ennen kuin ne päätyvät maaperään, vesistöön tai yleiseen viemäriin. Tulipalotilanteessa säiliöiden pintaa jäähdytetään vesisumutuksella sammutusyksiköiden ohjeiden mukaisesti. Sumutus ei ole automaattinen, jolloin varoaltaiden tulviminen vältetään. Tilojen ilmanvaihto on huonekohtainen ja poistoilma samoin kuin säiliöiden huohotusilma johdetaan rakennuksen ulkopuolelle. Kemikaalivaraston yhteydessä on hätäsuihku silmähuuhtelulaitteineen.

Säiliöautoilla toimitetaan kemikaalisäiliöissä varastoitavaksi rikkihappoa, suolahappoa ja lipeää. Lisäksi makeutusainetehtaan kemikaalinvastaanotossa vastaanotetaan tehtaan vieressä sijaitsevalle Lahti Energian voimalaitokselle ureaa. Urea siirretään vastaanoton yhteyteen rakennettavaa putkilinjaa pitkin voimalaitoksella sijaitsevaan varastosäiliöön.

Kemikaalivaraston täydennys hoidetaan säiliöautoilla (toimittajan operaattori hoitaa). Vastaanotto järjestetään määräysten mukaisesti rakennuksesta erillään (väh. 5 m) olevassa vastaanottopisteessä. Auton kussakin osastossa on vain sen verran kemikaalia kuin säiliöön mahtuu, näin ylitäytön vaara minimoituu. Vastaanottopiste on allastettu ja sen yhteydessä on hätäsuihku silmähuuhtelulaitteineen sekä tarvittava imeytysmateriaali vahinkojen varalle. Auton tullessa purkupaikalle suljetaan turva-allastuksen pohjaventtiili. Allastus on suurempi kuin kemikaalisäiliön tilavuus, joten siihen mahtuu tarvittaessa koko säiliöllinen. Kukin vastaanottoputki on varustettu venttiilillä, minkä lisäksi pisteen hätäkatkaisin sulkee kaikki venttiilit. Eri kemikaalien vastaanottoliittimet ovat erilaiset, jolloin kemikaalien sekoittumisen riski minimoidaan. Säiliön täytön jälkeen venttiilit suljetaan, letku irrotetaan ja altaan pohjaventtiili avataan. Altaan tulviminen saateella estetään siten, että altaan sadevesiviemäri on auki normaalitilanteessa ja se suljetaan vastaanottotapahtuman ajaksi. (Ohjeet: Tukes - VAARALLISTEN KEMIKAALIEN VARASTOINTI | 2015)

Kemikaalien käyttö vuositasolla ja kemikaalien täydennyserät

Kemikaali	Käyttö vuositasolla	Täydennyserä
Natriumhydroksidi	1 300 tonnia	10 t

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

NaOH, 50 %		2 krt/vko
Rikkihappo H ₂ SO ₄ , 98 %	610 tonnia	13 t 1 krt/vko
Suolahappo HCl, 35 %	550 tonnia	4t 2 krt/vko
Hiili (aktiivi)	3,0 tonnia	1 t 4 kk välein
Nikkeli (Raney Ni-Al) katalyytti 50 %	4 tonnia	0,5 t 6 vko välein
Vetykaasu H ₂ 100 %	60 tonnia	770 kg 2 d välein
Typpikaasu N ₂ pon- ne- ja suojakaasuna	11,5 tonnia	240 kg viikoittain

Kemikaalien samanaikaisesti varastoitavat määrät ksyliolitehdasalueella

Kemikaali	Varastointimäärä	Varasto / käyttökohde
Natriumhydroksidi NaOH, 50 %	13 750 kg	18 m3 säiliö, 50% täyttö
Rikkihappo H ₂ SO ₄ , 98 %	16 200 kg	18 m3 säiliö, 50% täyttö
Suolahappo HCl, 35 %	10 650 kg	18 m3 säiliö, 50% täyttö
Hiili	3 000 kg	säkki
Propyleeniglykoli jäähdytysneste	20 000 kg	laitteissa, suljettu kierto
Nikkelikatalyytti 50 %	1 000 kg	astia, vesihaude
Vetykaasu H ₂ 100 %	1 800 kg	säiliöt vaihtokonteis- sa
Typpikaasu N ₂	480 kg	pulloissa
Vaihteistoöljy	250 kg	kompressoreissa ja alennusvaihteissa
Pieniä määriä laboratoriokemikaaleja		
Terveydelle aiheutuviin vaaroihin liittyvillä vaaralausekkeilla merkittyjä kemikaaleja		< 36 l
Laboratoriomäärittämiin käytettäviä happoja		< 36 l
Laboratoriomäärittämiin käytettäviä emäksiä		< 36 l
Laboratoriomäärittämiin käytettäviä palavia nesteitä		< 36 l
Paineen alaisia kaasuja laboratoriomääri- tyksiin		≤ 600 l

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

Yleiskuvaus vedyn syöttöaseman toiminnannasta

Vedyn toimittaja kuljettaa täysiä vetykontteja tehdasalueella sijaitsevalle vedynsyöttöasemalle. Vedynsyöttöasema koostuu normaalikäytössä neljästä kuljetettavien vetykonttien vetykonttipaikasta ja yhden kontin kiinteästä varastokonttipaikasta, putkistosta, paineenalennuskeskuksesta sekä komprimointihuoneesta. Vetykontti sisältää 9 kpl vetypulloja, joiden maksimi paine on 300 bar. Yksi kontti sisältää vetyä 383 kg.

Vetykonttipaikat muodostavat kokonaisuuden, joka pitää sisällään kaksi kahden kontin osastoa ja yhden varasto- eli jäännöskontin (A, B ja jäännös). Vetyä syötetään kerrallaan yhdestä osastosta (A / B) ja osaston paineen laskiessa alle 50 bar syöttö siirtyy automaattisesti toiseen osastoon. Tämän jälkeen 50 bar paineeseen laskenut osasto tyhjenetään 5 bar paineeseen asti komprimoimalla kyseisen osaston vety jäännöskonttiin. Komprimoinnin pysähtyessä syöttö siirtyy automaattisesti jäännöskonttiin, josta vetyä syötetään siihen asti, että jäännöskontin paine on 50 bar. Tämän jälkeen syöttö siirtyy takaisin vuorossa olleeseen osastoon. Tyhjät (5 bar) kontit noudetaan alueelta kuljetusliikkeen toimesta takaisin täytettäväksi.

Vedyn syöttöpaine prosessiin säädetään vetyaseman kaasukeskuslaitetilassa olevilla paineenalentimilla. Mahdollisia vetyvuotoja varten alueelle sijoitetaan vetyilmaisimia, konttialueelle putkilinjan lähtöihin, kompressorihuoneen kattoon ja paineenalennuskeskuksen kattoon.

Vetyilmaisimet tekevät hälytyksen pitoisuuden ollessa 20 % LEL-arvosta eli 0,4 % vetyä ilmassa ja sulkevat automaattisesti vedynsyötön, kun vuoto on 40 % LEL-arvosta eli 0,8 % vetyä ilmassa.

Jokaisen vetykontin perällä on venttiililaatikko, jossa on osastosulkuventtiilit sekä pneumaattisesti toimiva turvaventtiili ja pääsulkuventtiili. Turvaventtiili on paineellisena auki ja sulkeutuu paineettomana. Toimilaitteelle paine tulee typpilinjasta, jossa sijaitseva turvaventtiili toimii hätäseis-painiketta painamalla, tällöin konttikohtaiset venttiilit sulkeutuvat.

Liikennejärjestelyt tehdas alueella

Liikenne alueelle/alueelta lisääntyy jossain määrin, mutta toisaalta makeutusainetehtaan tavaraliikenne tullaan hoitamaan uuden Reissumiehenkadun liittymän kautta. Myös Fazerin Lahden muiden laitteiden (leipomo ja mylly) tavaraliikenne siirtyy uuteen liittymään. Liikenne asutuksen keskellä vähenee. Porttirakennus on rakennettu

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

niin etäälle, että odottava auto ei häiritse liikennöintiä Reissumiehenkadulla. Henkilöautoliikenne tapahtuu edelleen Petsamonkadun puolelta.

Mikäli Reissumiehentien liittymän valmistuminen myöhästyy, toimitaan edelleen Kasakkamäentien liittymän kautta.

Makeutusainetehtaan autoliikenne on noin 4–5 autoa (yhdistelmää) päivässä, pääosin arkisin klo 7–16. Nykyisen toiminnan autoliikenne on noin 40 autoa (yhdistelmät ja jakeluautot) päivässä, pääosin klo 6–20.

Henkilöautot pyritään pitämään tehdasalueen ulkopuolella niille varatuilla paikoitusalueella ja henkilöliikenne tapahtuu kävellen tarkoitukseen merkityillä väylillä.

Kemikaalien kuljetus hoidetaan niihin hyväksytyillä kuljetuskalustoilla. Kemikaalit kuljetetaan raskaan liikenteen kulkuväyliä pitkin.

Ympäristökuormitus ja sen rajoittaminen

Järjestelmät on suunniteltu toiminaan turvallisesti myös poikkeustilanteissa. Tehtaalla noudatetaan kulloinkin voimassa olevia määräyksiä vahinkojen estämiseksi ja haittojen minimoimiseksi. Henkilökunta koulutetaan oikeaan toimintaan poikkeustilanteissa. Tehtaan henkilöstö tekee myös jatkuvaa yhteistyötä pelastusviranomaisten kanssa riskien minimoimiseksi.

Prosessinohjausjärjestelmä varustetaan poikkeustilanteita varten hätäpysäytystoiminnolla, jolloin prosessi saadaan ajettua hallitusti alas.

Vedyn vuoto on estetty vedyn ilmaisimilla, jolloin vedyn lisävirtaama estetään ja hätätuuletus käynnistyy. Vetyasemalla on jäännösvedyn keräämiseen tarkoitettu kompressori, jonka vaihteistossa on 80 l vaihteistoöljyä. Kompressorihuone on varustettu umpinaisella keräyskaivolla, joka imetään tarvittaessa tyhjäksi.

Typelle alttiiden tilojen happipitoisuutta mitataan. Poikkeamatapauksissa typpilinjat suljetaan ja aloitetaan hätätuuletus. Putkistoihin ja laitteisiin, joissa käsitellään nikkelikatalyyttiä, on liitetty typpivirta, jolla ehkäistään katalyytin reagointi ilman hapen kanssa. Typellä suojataan katalyytti hapettumiselta myös prosessin eri vaiheissa. Häiriötilanteessa typen loppuessa prosessi pysäytetään.

Pölynpoistojärjestelmän häiriöt pysäyttävät niitä käyttävien järjestel-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

mien toiminnot ja aiheuttavat hälytyksen valvomossa.

Jätevedet sekä päästöt vesiin ja viemäriin

Toiminnassa pyritään siihen, että jätevettä syntyy mahdollisimman vähän. Haihdutuksessa syntyvä kondenssivesi käytetään pääosin hyväksi prosessin muissa vaiheissa. Kondenssiveden osuus kaikesta prosessiin syötettävästä vedestä on noin 78 %. Jätevesimäärästä n. 50 % on puhdasta pumppujen tiivistysvettä (ns. poksivesi).

Ioninvaihtojärjestelmät tarvitsevat aika ajoin elvytystä, joka hoidetaan happo- ja emäshuuhdeilla. Näissä syntyvät jätevedet neutraloidaan prosessin sisäisessä neutralointisäiliössä. Prosessin jätevedet johdetaan tilavuudeltaan 25 m³ kaksoisvaipparakenteiseen ja panostoittelemiseen neutralointisäiliöön, jossa pH -arvo tarkastetaan ja tarvittaessa tasataan hapolla tai emäksellä ennen jäteveden päästämistä viemäriverkostoon. Lisäksi osa prosessin jätevesissä neutraloidaan jo prosessialissa olevassa 100 m³ neutralointisäiliössä. Laitoksessa syntyvät suolajakeet kerätään erillisiin säiliöihin ja ne kuljetetaan laitokselta pois jatkokäytettäväksi ulkoisen toimijan toimesta.

Veden kulutus ja syntyvän jäteveden määrä, m ³ / a		
veden kulutus [m ³ /a]	prosessivesi	109 000
	käyttövesi	665
	kokonaiskulutus	110 000
jätevesi [m ³ /a]	prosessivesi	92 000
	käyttövesi	665
	kokonaiskulutus	93 000

Laitokselta lähtevän prosessiveden

- TDS: 900 tonnia/vuosi = TDS 8 921 ppm
- BOD: 700 tonnia/vuosi = TDS 6 909 ppm

Päästöjen estäminen maaperään sekä pinta- ja pohjaveteen

Laitoksien normaalista toiminnasta ei aiheudu päästöjä maaperään. Laitos ei laske mitään vesiä suoraan vesistöihin, vaara tulee lähinnä hulevesien mukana mahdollisesti valuvista päästöistä. Laitoksella ei kuitenkaan varastoida kemikaaleja (kaasuja lukuun ottamatta) ulkotiloissa ja sammuksijätevedet allastetaan. Vesistöön kohdistuva vaara on vähäinen. Tehtaan alueella ei ole raskaan kaluston pysäköinti-, huolto- tai pesupaikkoja eikä siellä näin ollen tarvita öljyn- tai hiekanerotuskaivoja.

Tulipalon varalta laitos on varustettu kemikaalituloja lukuun ottamatta sprinklerisammutuksella, jonka laukeamisen varalta piha-alue on al-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

lastettu 90 min sammutusjätevesimäärän mukaan. Allastettu alue on varustettu automaattisesti sulkeutuvilla venttiileillä. Allastetulle alueelle joutuvat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin. Lisäksi tehtaassa sisällä on kaksi erikseen allastettua tilaa.

Kemikaalisäiliöt on varustettu kaksinkertaisella vaipalla ja ne on sijoitettu vuotoilmaisimilla varustettuihin suoja-altaisiin tehtaassa sisällä. Mahdolliset vuodot poistetaan imemällä suoja-allas tyhjäksi.

Mahdollisilta häiriöiltä kemikaalien vastaanotossa (tiiviste- tai letkurikko) suojaudutaan mitoittamalla suoja-allas vastaanamaan suurinta säiliötilavuutta. Vuodon sattuessa allas imetään tyhjäksi ja imetty kemikaali toimitetaan käsittelylaitokseen jatkotoimenpiteitä varten. Vastaanottopiste on varustettu pumpun pysäyttävällä hätäseispainikkeella. Mahdollisia roiskeita varten vastaanottopisteessä on silmähuuhdeltu- ja hätäsuihkuvarusteet sekä soveltuva imeytysmateriaali. (ohjeet: VAARALLISTEN KEMIKAALIEN VARASTOINTI | TuKes 2015).

Nestejäähdyttimissä propyleeniglykoliverkoston eheyttä valvotaan paineantureiden avulla. Paineen alenema aiheuttaa hälytyksen, jonka pohjalta verkosto tarkastetaan välittömästi. Laitteistossa on kaksi viiden lauhduttimen verkostoa. Kussakin lauhduttimessa on oma sulku. Linjaston eheyden tarkastus otetaan myös osaksi tehtaassa ennakko-ohjelmaa. Järjestelmän pumpput ovat liuoksen kierrätyspumppuja ja suuri paineen alenema verkostossa pysäyttää nämä pumpput.

Sade- ja sulamisvesien ohjaus katto ja piha-alueella

Piha-alueen sade- ja sulamisvedet ohjataan kunnalliseen hulevesiverkostoon sadevesikaivojen kautta. Hulevesiverkosto johtaa vedet pohjavesialueen ulkopuolelle. Tehdasaluetta koskevan kunnallisen hulevesiviemäriin virallinen purku pois putkesta on lähellä Katsastajankatu – Takalankatu risteystä.

Tehtaassa kattovedet imeytetään imeytyskaivoon (ns. pohjaton kaivo), joka on asennettu sorakerrokseen. Ksylitolitehtaassa kattopinta-ala on n. 2600 m², joten imeytettävä vesimäärä mitoitusasteella on n. 40 l/s. Tehtaassa viereen rakennettavan voimalaitoksen kattovesille rakennetaan piha-alueelle oma imeytyskaivo.

Sade- ja sulamisvesien imeytys pysäköintialueella

Pysäköintialueen pinta-ala on noin 1850 m² ja tarvittava imeytysken-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

tän pinta-ala (noin 74 m²) saavutetaan muodostamalla imeytyskentät sekä jalankulkuväylän P-alueen välille (leveys 1 m) että P-alueen ja kadun väliin (leveys 1 m).

Bioimeytysrakenteessa suodatusmateriaalina käytetään 0,2–2 mm suodatinhiekkaa. Suodatuskerroksen paksuudeksi tulee vähintään 1 000 mm. Kasvukerroksessa käytetään sopivasti niukkaravinteista kasvualustaa. Pohjalle tulee karkea sorakerros (paksuus 100 mm). Rakenteen reunat eristetään ympäröivästä maaperästä, jotta painanteeseen ohjattavat hulevedet suodattuvat koko rakenteen läpi. Pohjassa eristystä ei tarvita. Rakenteen päällä on syväjuurisia ja hyvin kosteita ja kuivia oloja kestäviä kasveja, joiden muodostamat juurikanavat parantavat veden imeytymistä rakenteeseen myös kasvukauden ulkopuolella.

Päästöt ilmaan

Toiminnassa pyritään siihen, että ilmapäästöjä syntyy mahdollisimman vähän huomioiden pöly- ja hajupäästöt. Ilmaan joutuvat päästöt ovat pääosin vety- ja typpikaasua, jotka eivät ole merkittävä ympäristöhaitta. Päästöt ilmaan on estetty suljetun kierron ja suodattimien avulla. Merkittäviä päästöjä ovat vetykaasu (H₂), noin 550 kg vuodessa, max 1,6 kg/h 20–30 min. Myös typpeä (N₂) kuluu 11,5 tonnia vuodessa, 1Nm³/h jatkuva, 3 g/ tuotekilo. Tuotanto on vakiotehoista, jolloin vaihtelu on minimaalista. Vety ja typpi päästetään katolle johdetuista kanavista, purkukohdan korkeus maanpinnasta on noin 20 m.

Pieniä hajupäästöjä syntyy säiliöiden hönkinä lähinnä kemikaalien (rikkihappo, suolahappo, natrium hydroksidi) täytön yhteydessä. Säiliöiden hönkäkaasujen poistokohtien korkeus maanpinnasta noin 14 m. Näiden kaasujen määrää vähennetään höyryä kondensoivalla ja kondenssin palauttavalla poistoputken hatturakenteella, jolla kondensoitua neste palautuu takaisin säiliöön.

Pölyä muodostuu kaurankuoren siirroissa ja seulonnassa kuoren jauhautuessa sekä valmiiden sokerituotteiden kuivauksessa, jauhauksessa ja pakkauksessa. Pölynpoistojärjestelmän tehokkuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota, ja järjestelmät on varustettu syklonierotimien lisäksi poistoilmasuodattimilla (erotusaste 99,98 %).

Mahdolliset prosessin häiriötilanteet eivät vaikuta päästöjen määrään.

Laitoksen sijaintipaikka on vilkkaan liikenneväylän (VT 12) läheisyy-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

dessä, joten kuljetuksista aiheutuvat päästöt (typenoksidit, hiilimonoksidi, pöly) ovat pieniä verrattuna muun liikenteen päästöihin alueella.

Melu ja värinä

Tehtaasta aiheutuu alueella lievää meluhaittaa (jäähdytyspuhaltimet, haihturi), jotka pyritään minimoimaan ja ohjaamaan pois päin asutuksesta. Melu kohdistuu jo muutenkin meluisalle valtatie 12:lle. Laitoksen meluavimmat osat on sijoitettu rakennuksen pohjoisosaan, lähelle valtatie 12:ta, pois päin asutuksesta (haihturi). Haihturitila on betonirakenteinen melun pidättämiseksi. Toiminta on jatkuvaa.

Katolla on yhteensä 10 nestejäähdytintä kahdessa eri ryhmässä (5+5). Äänenvaimentimin varustetut ilmanvaihtokoneet ja poistopuhaltimet (67–69 dB (A) 10 m etäisyydellä) ovat jatkuvasti toimivia. Puhaltimet on sijoitettu laitteiden päälle siten, että ilmavirta suuntautuu suoraan ylöspäin. Yksittäisessä jäähdyttimessä on useita puhaltimia, joiden kierrosnopeutta voidaan säätää portaattomasti. Puhaltimien moottorien kierrosluku on säädettävissä portaattomasti, joten esim. viileämpään yöaikaan puhaltimien äänitasoja voidaan pienentää jäähdytystarpeen mukaan.

Suurimmat värinää aiheuttavat komponentit (haihturin puhallin, sentrifugit) on sijoitettu erilliselle lattialaatalle.

Jätteet sekä niiden käsittely tai hyödyntäminen

Jätteet lajitellaan jätehuoneessa ja syötetään jätepuristimien kautta kontteihin. Toiminnassa syntyvä jäte minimoidaan ja lajitellaan mahdollisimman tehokkaasti. Syntyvät jätejakeet kierrätetään tai hyötykäytetään alihankintatoimijan avulla. Suurimpia jätejakeita ovat pakkausmateriaaleina käytettävät kartonki ja muovi (jäteluokat 15 01 01 sekä 15 01 02). Näiden jakeiden vuosimääräksi on arvioitu 3000 kg.

Prosessin jätteenä syntyy käytettyä Ni-Al- katalyyttiä (jäteluokka 16 08 02*). Käytetty katalyytti lähetetään edelleen käytettäväksi ulkoiselle toimijalle. Katalyytti varastoidaan tilassa, jossa mahdolliset vuodot kerätään valuma-altaaseen.

Toiminnan käyttötarkkailu

Tuotantoprosesseissa on tuotekohtainen reseptien mukainen valmistusolosuhteiden seuranta. Energian (höyry ja sähkö) kulutusta tarkkaillaan järjestelmään kirjautuvien kulutuslukujen avulla. Kemikaalien

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

kulutusta seurataan toiminnanohjausjärjestelmän kirjanpidon kautta, sekä ajantasaisesti kemikaalisäiliöiden vaaka-antureiden ja pinnan- korkeusmittausten kautta.

Toiminnan päästöjen ja vaikutusten tarkkailu

Viemäriin johdettavien jätevesien pH:ta seurataan jatkuvatoimisesti sekä tehdään sisällä sijaitsevassa prosessin vesiä keräävässä neutralointisäiliössä että maan alle jätevesiverkostoon yhdistetyssä keräilyssä. Jatkuvatoimisen pH-mittauksen oikeellisuutta valvotaan laboratoriossa suoritettavilla pH:n tarkistusmittauksilla. Laboratorion pH-mittarin suorituskyky tarkastetaan säännöllisesti standardiliuosten avulla.

Jäteveden laatua seurataan säännöllisesti myös ulkoisessa akkreditoitussa laboratoriossa teetettävien jätevesimääritysten kautta. Makeutustehtaan prosessijätevedestä otetaan näytteitä ulkopuolisessa laboratoriossa määritettäväksi kolmesti vuodessa. Näytteistä määritetään: pH, BOD₇, COD, kiintoaine, sähkönjohtokyky ja rasvat.

Muista jätemääristä pidetään kirjaa kunkin lajitellun jätejakeen osalta.

Tehtaan suunnitteluvaiheessa on ennaltaehkäisty melun aiheutumista ympäristöön. Tarvittaessa teetetään ympäristömelumittauksia siihen erikoistuneella toimijalla.

Poikkeukselliset tilanteet ja häiriöpäästöt

Piha-alue allastetaan vastaamaan 90 min sprinklerivesikertymää. Mitoituksen perusteena on tuotevarasto, jonka sprinklerivesimäärä on syöttöjohdosta saatava maksimi 2400 l/s eli 216 m³/ 90 minuuttia. Tätä sammutusjätevesimäärää varten piha-alue muotoillaan siten, että pihakallistuksin rajatulle 2500 neliömetrin alueelle pystyy lammitumaan n. 220 m³ vettä. Sammutusjätevesien keräilyalue sijaitsee rakennuksen eteläpuolella. Valuma-alueen allastus varustetaan automaattisella sulkuventtiilillä, mikä estää sammutusjäteveden pääsyn yleiseen sadevesiviemäriverkostoon. Sulkuventtiili sulkeutuu palotilanteen aikana automaattisesti sprinklerien lauetessa. Rakennuksen sisällä sammutusjätevesiä ohjautuu lattiakaivojen kautta jätevesien keräilyyn ja neutralointiin rakennettuun säiliöön (25 m³), joka on varustettu automaattisilla sulkuventtiileillä. Sulkuventtiilit avataan käsisihjauksella.

Rakennuksen koillisreunassa oleva hydrogenointitila allastetaan polyuretaanilla pinnoitetulla betonilla 200 mm korkeuteen mahdollisesti

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

nikkelipitoisten sammutusjätevesien keräämiseksi. Tilassa on lisäksi 1,5 m³ kokoinen syvennys lattiassa. Hydrogenointitilan allastustilavuus on yhteensä 16m³. Tilaan sopii 16 minuutin aikana valuma sprinklerivesimäärä. Tuon ajan kuluessa oletetaan pelastuslaitoksen ehtivän paikan päälle jatkamaan (sammutus-) toimenpiteitä.

Toinen rakennuksen sisällä sammutusjätevesille allastettu alue sijaitsee hydrogenointitilan viereisessä haihuritilassa. Tila on allastettu ovien kohdalta 100 mm korkeuteen polyuretaanilla päällystetyllä betonilla. Allastukseen sopii tunnin sprinklerivesimäärä.

Sähkökeskustilat on varustettu kaasusammutuslaitteilla. Laitoksella on myös vaahtosammuttimia ja pikapaloposteja. Kemikaalisäiliöiden ulkopinnalla on manuaalisesti käynnistettävä vesivalelujärjestelmä ulkopuolista tulipaloa vastaan. Valelun käynnistää pelastuslaitos tarvittaessa. Näin estetään suoja-altaiden turha täytyminen. Valelun jälkeen altaat tyhjennetään imemällä.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja energiatehokkuus

Ksyloosin tai ksylitolin valmistamiselle ei tällä hetkellä ole BAT-käytäntöä. Fazer seuraa tilanteen kehittymistä. Laitoksen suunnittelussa ja rakentamisessa noudatetaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa niin, että päästöt ja laitoksen ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset ja energian käyttö on mahdollisimman tehokasta. (YSL 4, 5 ja 83 §:t, YSA 37 §).

- Hydrolyysikeiton jälkeinen massa suodatetaan ja sivujakeena syntyvä kiintoaine (kauran kuoren biomassa) hyödynnetään energiantuotannossa kattilalaitoksella
- Keittovaiheen jäähdytyksen lämpö käytetään prosessiin tulevan veden esilämmitykseen.
- Kuumat säiliöt ja putket eristetään energian säästämiseksi.
- Haihdutuksen energiantarvetta pienennetään alipainetta käyttämällä.
- Haihdutuksen kondenssivesi kierrätetään takaisin prosessiin
- Vetykäsittely suoritetaan omassa tilassaan, joka on suunniteltu purkamaan mahdollinen painevuoto hallitusti paineluukkujen kautta. Tila on varustettu kaasutunnistimilla, joilla pääsulku saadaan suljettua.
- Nikkelin reagoiminen ilman kanssa estetään suojavaasulla (typpi)

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

Lupahakemuksesta on kuulutettu Lahden kaupungin sähköisellä ilmoitustauluilla Lahden kaupungin internettisivuilla 16.1.–24.2.2020. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä Lahti-pisteessä kuulutusajan osoitteessa Lahden Palvelutori, Kauppakeskus Trio, 2 krs., Aleksanterinkatu 18, Lahti. Hakemuksen kuuluttamisesta on ilmoitettu Uusi Lahti -sanomalehdessä 15.1.2020. Asianosaisille on ilmoitettu hakemuksesta kirjeitse 15.–16.1.2020 ja heille on varattu tilaisuus tulla kuulluksi.

Tarkastukset, neuvottelut ja katselmukset

Ennen lupahakemuksen vireille tuloa on toiminnanharjoittajan kanssa pidetty useita neuvotteluja luvan hakemiseen liittyen.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunnot Lahden kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta, Lahden maakäytöltä ja aluehankkeilta, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY), Päijät-Hämeen pelastuslaitokselta sekä Lahti Aqua Oy:ltä.

Lahden ympäristöterveyden 14.2.2020 antamassa lausunnossa todetaan:

- Kemikaalien, prosessin sivutuotteiden ja jätteiden varastointi sekä käsittely on järjestettävä niin, että pohjaveden pilaantumiseen vaaraa ei ole.
- Prosessivedet: liitännät vesijohtoverkoston on tehtävä siten, ettei veden takaisinvirtaus ja siitä aiheutuva verkostoveden saastuminen ole mahdollista.
- Makeutusainetehtaan toiminnasta ei saa aiheutua meluhaittaa lähialueen asukkaille.

Maankäytön ja aluehankkeet toteaa 15.2.2020 antamassa lausunnossa, joka koskee sekä makeutusainetehtaan että samaan aikaan haettavan biohöyrylaitoksen ympäristölupahakemuksia:

Alueella on voimassa 2.11.2015 hyväksytty asemakaava, jonka mukaan tontti on teollisuutta, varastointia ja niihin liittyvää liiketoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta. Liiketoimintaa sallitaan enintään 400 k-m². Jos tontilla varastoidaan ulkona, varastoalue on aidattava kadulle näkyviltä osilta vähintään 2 m korkealla näkösuojaidalla. Asuinhuoneistoja sallitaan vain kiinteistön hoidon vuoksi jatkuvasti läsnäolevaa henkilökuntaa varten. Asuinhuoneistot ja niihin liittyvät ulko-oleskelutilat tulee sijoittaa liikennemelusta suojaisempiin

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

tontin osiin. Tontille ei saa sijoittaa sellaista teollisuutta, joka melun, hajun, noen, tärinän taikka muun sellaisen häiriön vuoksi aiheuttaa haittaa lähistöllä asuville. Rakennustaiteellisesti korkeatasoinen alue, jota tulee kehittää ottaen huomioon rakennetun ympäristön arvon (TL-1).

Hakemuksen mukaan toiminnoista aiheutuu alueelle lievää meluhaittaa, joka pyritään minimoimaan ja ohjaamaan pois päin asutuksesta. Melulähteet sijoittuvat Hämeenlinnantien puoleiseen osaan, jolloin vaikutus yhdistyy liikenteen vaikutukseen. Melun aktiiviseen seurantaan tulee panostaa. Biohöyrylaitoksen toiminnassa muodostuvat merkittävimmät jätejakeet ovat lento- ja pohjatuhka, jotka kerätään ja toimitetaan asianmukaiseen hyötykäyttökohteeseen tai loppusijoitukseen. Alueen hulevedet kootaan hulevesiputkistoon ja johdetaan hulevesiviemärissä pohjavesialueen ulkopuolelle. Lähtökohtana on, että laitoksen toiminnasta ei normaali- eikä häiriötilanteissa aiheudu päästöjä maaperään tai vesistöön.

Hakemusten kohteena olevan tontin itäpuolella on koulu, joka jää jo olemassa olevien suurten tuotantolaitosten taakse. Tontin länsipuolelle toteutetaan uusi Reissumiehenkatu, jolta on suora yhteys Hämeenlinnantielle. Tavaraliikenteen siirtyminen uudelle kadulle vähentää merkittävästi toiminnasta aiheutuvaa haittaa Petsamonkadun eteläpuolella olevalle asutukselle sekä koululle. Lähimpänä uutta toimintaa on Reissumiehenkadun länsipuolella oleva liikerakennus, joka käsittää päivittäistavarakaupan. Liikerakennuksen huolto- ja etenkin asiakasliikenne tulee ottaa huomioon mm. riittävien näkymien turvaamisessa sekä liikenteen tai muihin mahdollisiin poikkeus-tilanteisiin varautumisessa.

Molemmat uudet tuotantolaitokset liittyvät kiinteästi tontilla jo olemassa olevaan toimintaan ja edustavat kaupungin strategian mukaista uutta kehitystyötä. Esitetyt toiminnot sijoittuvat keskelle olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta, minkä vuoksi niiden mahdollisten haittavaikutusten tunnistamisella ja ehkäisemisellä on erityisen suuri merkitys. Maankäyttö ja aluehankkeilla ei ole muuten huomautettavaa hakemuksista.

Hämeen ELY-keskus katsoo 14.2.2020 antamassaan lausunnossa, että toiminta on mahdollista järjestää siten, ettei siitä aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Lupakäsittelyssä tulee ottaa huomioon seuraavaa:

- Mahdollisesti pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavien kemikaalien varastoinnissa ja käsittelyssä tulee vuotojen hallintaa järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

sesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Kaksinkertaisen suojauksen periaatteen tulee toteutua myös kemikaalien purkupaikan ja sen varoaltaan sekä jätevesien neutralointisäiliön osalta.

Tässä lausunnon on hakemusta tarkasteltu ainoastaan pohjaveden suojelun kannalta.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos esittää 11.2.2020 antamassaan lausunnossa:

- Hakemuksen liitteen 11 mukaan haihturissa ei varastoida taikka käsitellä kemikaaleja. Suunnittelutoimisto RE-Suunnittelu Oy:n 29.1.2020 ilmoituksen mukaan lattiakorkojen vuoksi haihturitalan viemärointi on muutettu siten, että tilan sammutusjätevesien johtamista viemärien kautta etupihan keräilyalueelle ei voida toteuttaa. Tilaan on toteutumassa 80 mm reunanostot, jolla saavutetaan 25 m³:n allastus. Tähän tilaan sopii teoreettisesti laskettuna 11 minuutin aikana sprinklerin tuottama vesi. Pelastusviranomaisen on hyväksynyt muutoksen, koska tilassa ei varastoida taikka käsitellä kemikaaleja.
- Kemikaaleja sisältävien sammutusjätevesien talteenottoon on varauduttu kiintein ratkaisuin. Tukes-oppaassa Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta 2019 on esitetty esimerkki sammutusjäteveden hallintasuunnitelman sisällöstä, jota suositellaan hyödyntämään suunnitelman laatimisessa.
- Nestemäisten vaarallisten kemikaalien säiliöt ovat kaksoisvaippaisia sijoitettuna erillisiin suoja-altaisiin, joiden tilavuus vastaa vähintään säiliön tilavuutta. Säiliön tulee kestää varastoitavan kemikaalin vaikutusta, mekaaniset rasitukset ja mahdolliset lämpötilan vaihteluista johtuvat rasitukset. Kemikaaliputkistojen ja pumppujen vuotojen hallintaan ja havaitsemiseen on esitetty rakenneratkaisuja Tukes-oppaassa Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta 2019.
- Vaarallisia nestemäisiä kemikaaleja sisältävät tynnyrit ja astiat tulee sijoittaa nestetiiviisiin suoja-altaisiin, joiden tilavuus on vähintään 100 % altaassa olevan suurimman astian tai tynnyrin tilavuudesta, keskenään reagoivat sijoitetaan toisistaan erilleen.
- Tuotanto- ja varastotilojen pintojen, joihin voi joutua kemikaaleja, tulee kestää kyseisen kemikaalin vaikutusta.
- Ennakkohuollon, tarkastuksen, testauksen ja muilla soveltuvilla menetelmillä tulee varmistaa kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin tarkoitettujen laitteistojen, säiliöiden, putkistojen, hätäsuihkujen, hälyttimien ja muiden turvalaitteiden ja järjestel-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

mien toimivuus.

- Kemikaalitulokossa vaihteistoöljyn H-lausekkeet poikkeavat tyyppillisestä vastaavasta tuotteesta, luokituksen oikeellisuus tulee varmistaa.

Lahti Aqua Oy toteaa 17.2.2020 antamassaan lausunnossa: Fazerin nykyiset sekä uudet tehdasrakennukset sijaitsevat pohjavesi- sekä pohjaveden muodostumisalueella. Talousvesi otetaan Lahti Aqua Oy:n vesijohtoverkostosta ja tehtaalle on rakennettu uudet liittymät prosessivedelle sekä sprinklerivedelle. Jätevesi johdetaan neutraloituna Lahti Aqua Oy:n runkoviemäriin Fazerin tehdasalueen nykyisen viemäriiliittymän kautta. Alueen hulevedet tullaan kokoamaan hulevesiputkistoon ja johdetaan hulevesiviemärissä pohjavesialueen ulkopuolelle. Sadevedet katoilta tullaan johtamaan imeytyskenttään.

Makeutusainetehtaan rakentaminen, tuotantokäyttö eikä poikkeustilanteet saa aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Nämä toiminnot eivät myöskään saa aiheuttaa ongelmia Lahti Aquan vesihuoltoverkostolle eikä vesihuollon toimivuudelle.

Nykyinen Fazer Finland Oy:n liittymis- ja käyttö sopimus sekä teollisuusjätevesisopimus tulee päivittää uusien makeutusainetehtaan sekä kattilalaitoksen osalta. Myös hyväksytyt jätevesien tarkkailuohjelma sekä tarkkailuohjelman tulokset tulee toimittaa Lahti Aqua Oy:lle sähköpostitse osoitteeseen lahtiaqua@lahtiaqua.fi.

Kiinteistön vesi- ja viemäri laitteistoiden tulee täyttää Ympäristöministeriön asetuksen kiinteistöjen vesi- ja viemäri laitteistoista. Lisäksi Fazer Finland Oy:n tulee tarkastaa, että vesimittareiden yhteyteen asennetaan Lahti Aqua Oy:n vaatimukset täyttävä yksisuuntaventtiili.

Muistutukset ja mielipiteet

Fazer Finland Oy:n ja Suomen Teollisuuden Energiapalvelut Oy ympäristölupahakemuksista jätettiin yksi yhteinen muistutus 19.2.2020, joka sisällöltään koski biohöyrylaitoksen toimintaa.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakija on toimittanut 26.2.2020 vastineen ympäristölupahakemuksesta annettuihin lausuntoihin:

Lahti Aquan:
Nykyinen Fazer Finland Oy:n liittymis- ja käyttö sopimus sekä teolli-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

suusjätevesisopimus tulee päivittää uusien makeutusainetehtaan sekä kattilalaitoksen osalta. Myös hyväksytyt jätevesien tarkkailuohjelma sekä tarkkailuohjelman tulokset tulee toimittaa Lahti Aqua Oy:lle sähköpostitse osoitteeseen lahtiaqua@lahtiaqua.fi.

- Fazer Finland Oy:lle on laadittu uusi vesiliittymis- ja käyttöso-
pimus. Teollisuusjätevesisopimukseen lisätään mukaan ksyli-
tolitehdas. Tarkkailuohjelman tulokset tullaan toimittamaan
Lahti Aqualle.

Kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteistoiden tulee täyttää Ympäristöminis-
teriön asetuksen kiinteistöjen vesi- ja viemäri-laitteistoista.

- Vesi- ja viemäri-laitteiston mallien asianmukaisuus varmiste-
taan.

Fazer Finland Oy:n tulee tarkastaa, että vesimittareiden yhteyteen
asennetaan Lahti Aqua Oy:n vaatimukset täyttävä yksisuuntaventtiili.

- Prosessivesien takaisinvirtaus estetään. Lahti Aqualle toimita-
taan tiedoksi tekniset ratkaisut ja venttiilimallit.

ELY -keskus:

Mahdollisesti pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavien kemi-
kaalien varastoinnissa ja käsittelyssä tulee vuotojen hallinta järjestää
kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaises-
sa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee
muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonai-
suudet. Kaksinkertaisen suojauksen periaatteen tulee toteutua myös
kemikaalien purkupaikan ja sen varoaltaan sekä jätevesien neutra-
lointisäiliön osalta.

- Kemikaalien varastosäiliöt ovat tuplaseinällisiä, vaipallisia säi-
liöitä, joiden alla ovat erilliset, säiliöiden tilavuutta suuremmat
varoaltaat.
- Kemikaalien purkupaikan alapuolinen, mahdollisten vuotove-
sien keräilyyn rakennettu allas on ankkuroitu raudoitettuun be-
tonilaattaan. Keräilyallas toimii varoaltaana kemikaalien purun
aikana, jolloin säiliön pohjaventtiili on suljettu. Kemikaalit kul-
jetetaan siihen vaatimustenmukaisilla kuljetuskalustoilla ja vo-
lyymiltaan suurimmat kemikaalit (rikkihappo, NaOH ja suola-
happo) puretaan yllä kuvattuihin kemikaalisäiliöihin. Kemikaa-
lien purkupaikalla vastaanotetaan ureaa biohyörylaitokselle
kiinteää linjaa pitkin.
- Jätevesien neutralointisäiliö on kaksoiseinällinen vaipallinen
säiliö, joka on ankkuroitu raudoitettuun betonilaattaan. Jäte-
vesien neutralointisäiliössä on mahdollisuus pH:n säätöön,
mutta prosessissa käytettävät vahvat hapot ja emäkset neut-
raloidaan jo tätä edeltävässä prosessivesien keräys- ja neut-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

ralointisäiliössä. Säiliössä ei täten varastoida vahvoja emäksiä tai happoja.

Lahden kaupunki, Maankäyttö ja aluehankkeet:

Jos tontilla varastoidaan ulkona, varastoalue on aidattava kadulle näkyviltä osilta vähintään 2 m korkealla näkösuoja-aidalla.

- Tämä huomioidaan piha-alueen käytössä.

Melun aktiiviseen seurantaan tulee panostaa.

- Melun seuranta on osa Ksylitolitehtaan ympäristöhallintajärjestelmää.

Liikerakennuksen huolto- ja etenkin asiakasliikenne tulee ottaa huomioon mm. riittävien näkymien turvaamisessa sekä liikenteen tai muihin mahdollisiin poikkeustilanteisiin varautumisessa. Esitetyt toiminnot sijoittuvat keskelle olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta, minkä vuoksi niiden mahdollisten haittavaikutusten tunnistamisella ja ehkäisemisellä on erityisen suuri merkitys.

- Tehtaan sijainti keskellä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta otetaan huomioon poikkeavien tilanteiden suunnitelmien rakentamisessa. Liikennejärjestelyt rakennetaan Lahden kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos:

Vaarallisia nestemäisiä kemikaaleja sisältävät tynnyrit on sijoitettava suoja-altaisiin, joiden tilavuus on vähintään 100 % altaassa olevan suurimman astian tai tynnyrin tilavuudesta, keskenään reagoivat kemikaalit on sijoitettava toisistaan erilleen.

- Kemikaalit varastoidaan varoaltaiden päälle tai allastettuun tilaan.

Tuotanto- ja varastotilojen pintojen, joihin voi joutua kemikaalia, tulee kestää kyseisen kemikaalin vaikutukset.

- Tuotanto- ja varastotilojen pinnat on valittu niin, että ne kestävät alueella käsiteltävien kemikaalien vaikutukset.

Ennakkohuoltojen ja tarkastusten tulee sisältää kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin tarkoitettujen laitteistojen, säiliöiden ja putkistojen, hätäsuihkujen, hälyttimien ja muiden turvalaitteiden ja järjestelmien toimivuuden tarkastukset.

- Em. kohdat otetaan mukaan ennakkohuolto- ja tarkastuskäytäntöihin.

Kemikaalitulukossa vaihteistoöljyn H-lausekkeet poikkeavat tyyppillisestä vastaavasta tuotteesta. Luokituksen oikeellisuus tulee tarkas-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

taa.

- Liitteenä olevaan taulukkoon on korjattu vaaralausekkeet vaihteistoöljyn esimerkkituotteesta (Teboil Larita Oil) H315, H317, H318, H373 ja H411.

Lahden ympäristöterveys:

Kemikaalien, prosessin sivutuotteiden ja jätteiden varastointi sekä käsittely on järjestettävä niin, että pohjaveden pilaantumiseen vaaraa ei ole.

- Pohjaveden pilaantumisen ehkäisevät toimenpiteet on esitetty liitteissä 6A Sijainti ja pintavesien hallinta sekä 6B Pohjaveden hallintasuunnitelma.

Prosessivedet: Liitännät vesijohtoverkoston on tehtävä siten, ettei veden takaisinvirtaus ja siitä aiheutuva verkostoveden saastuminen ole mahdollista.

- Prosessivesien takaisinvirtaus estetään. Ympäristöterveyden viranomaisille toimitetaan tiedoksi tekniset ratkaisut ja venttiilimallit.

Makeutusainetehtaan toiminnasta ei saa aiheutua meluhaittaa lähialueen asukkaille.

- Melun seuranta on osa Ksylitolitehtaan ympäristöhallintajärjestelmää.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNNAN RATKAISU

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta myöntää ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan Fazer Finland Oy:n makeutusainetehtaalte Lahden kaupungissa osoitteessa Petsamonkatu 5, 15830 Lahti sijaitsevalle kiinteistölle 398-30-155-2. Toiminta on sijoitettava ja mitoittettava sekä toimintaa harjoitettava hakemuksessa esitetyn ja annettujen lupamääräysten mukaisesti toteutettuna (YSL 49 §, YSA 15 §).

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Yleiset lupamääräykset

1. Laitoksen toiminta on toteutettava siten, että toiminnasta aiheutuvat päästöt ilmaan, maaperään tai vesiin ja viemäriin eivät aiheuta joko välittömästi tai välillisesti vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle tai muuta ympäristön vahingollista muuttumista, ympäristön roskaantumista, yleistä viihtyisyyden vähentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. (YSL 7, 8,

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

16, 52 §:t, JL 8, 13, 28, 72 §:t, VNa 179/2012 12 §)

2. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että Lahden ympäristöpalveluilla on ajan tasalla olevat yhteystiedot laitoksen ympäristönsuojeluasioista vastaavasta henkilöstä. Henkilön on omattava riittävän asiantuntemus toiminnasta, ja hänen on oltava selvillä ympäristöluvasta ja sen määräyksistä. Yhteystietojen muutoksista tulee ilmoittaa viipymättä. (YSL 8 §, 52 §, 62 §)
3. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehitymisestä ja käytettävistä. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava laitoksen rakenteiden ja laitteistojen tarkkailusta, huollosta ja kunnossapidosta siten, että niissä ei käytön aikana pääse tapahtumaan muutoksia, jotka lisäävät toiminnasta aiheutuvien ympäristövahinkojen riskiä. Mahdolliset ympäristöriskin aiheuttavat viat tai puutteet on korjattava välittömästi. (YSL 6, 7, 52, 53, 66 §:t)

Raaka-aineet ja sivutuotteet

4. Kaurankuorta saa vastaanottaa ympäristölupahakemuksen mukaisesti. (YSL 52 §)
5. Ksylitolin valmistuksessa syntyvät kauran kuoren biomassassa, viljan pölyjakeet sekä sokeri-, polyoli- ja suolaliuokset luokitellaan sivutuotteiksi. (YSL 52 §, JL 5 §)

Kemikaalien vastaanotto ja varastointi

6. Kemikaalien varastointi- ja käsittelypaikat sekä niiden toiminta tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että kemikaaleja ei pääse normaalioloissa eikä onnettomuustilanteissa kulkeutumaan maaperään, pohjaveteen, jätevesiviemäriin tai vesistöön eikä leviämään ilman kautta aiheuttaen ympäristö- tai terveyshaittoja tai ongelmia jätevedenpuhdistamon toiminnalle. Kemikaalit on säilytettävä lukitussa ja katetussa tilassa. Keskenään vaarallisesti reagoivat kemikaalit ja jätteet on varastoitava erillään toisistaan. Vahinkotapauksissa kemikaalit tulee olla kerättävissä talteen mahdollisimman tarkoin.

Ympäristöriskialttiiden toimintojen kuten kemikaalisäiliöiden täyttilanteiden tulee olla ohjeistettuja ja valvottuja. (YSL 7, 16, 17, 52 §:t)

7. Pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavien kemikaalien

(natriumhydroksidi, rikkihappo, suolahappo) varastoinnissa ja käsittelyssä on vuotojen hallinta järjestettävä kaksinkertaista suojausrakennetta käyttäen (kaksoisvaipparakenne ja suojaallas tai muu kaksoispidätyksen periaatteen mukainen tapa). Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen on muodostettava aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Kaksinkertaisen suojausrakenteen on toteuduttava kaikissa kohteissa (säiliöt, putkistot ja letkut, täyttö-, tyhjennys-, lastaus-, käsittely- ja varastointipaikat, vaarallista kemikaalia sisältävät prosessilaitteet, myös varoaltaat ja neutralointisäiliöt), joissa on pohjaveden pilaantumisen vaara aiheuttavaa kemikaalia.

Nestejäähdyttimissä kiertävän propyleeniglykolin vuotojen varalle on järjestettävä suojausrakenne niin, että propyleeniglykoli saadaan kerättyä talteen ennen sen päätymistä kattovesille tarkoitettuun imeytyskaivoon. Suunnitelma vuotojen hallinnasta on toimitettava Lahden ympäristöpalveluille ennen laitteiston käyttöönottoa.

(YSL 7, 16, 17, 52 §:t)

8. Kemikaalin suoja-altaan tilavuuden on oltava vähintään 100 % altaassa olevan suurimman säiliön tilavuudesta. Suoja-altaisiin kertynyt neste tulee tyhjentää altaasta välittömästi, kun vuoto on huomattu, ja toimittaa neste vaarallisen jätteen keräykseen. (YSL 16, 17, 52 §:t)
9. Mikäli kemikaaleja varastoidaan tilassa, joka itsessään toimii suojausrakenteena, on tilan oltava viemäröimätön tai lattiakaivo on varustettava asianmukaisella suojakannella tai sulkuventtiilillä. Tilan lattian ja seinien tulee olla tiiviitä riittävän allastilavuuden muodostumiseksi. Lattiakaivo on oltava suljettuna lukuun ottamatta lattian pesua. (YSL 16, 17, 52 §:t)
10. Käytettävät säiliöt ja astiat on merkittävä siten, että merkinnöistä käyvät ilmi niiden sisällöt. Kiinteät säiliöt tulee varustaa ylitäytön estävällä järjestelmällä ja lapon estävällä laitteella. (YSL 16, 17, 52 §:t)
11. Tuotanto- ja varastotilojen sekä täyttö-, tyhjennys-, lastaus- ja käsittelypaikkojen pinnoitteiden on kestettävä käsiteltävien kemikaalien vaikutusta 7 vuorokautta. (YSL 16, 17, 52 §:t)
12. Kemikaalisäiliöiden, putkistojen, suoja-altaiden ja tiiviiden pinnoitteiden kunto ja eheys on tarkistettava säännöllisesti, ja mikä-

li niissä havaitaan vaurioita tms. pidättävyyttä heikentäviä muutoksia, tulee ne korjata viivytyksettä.

Säiliöt tulee kuntotarkastaa 5 vuoden kuluttua käyttöönotosta ja sen jälkeen riskinarvion mukaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) hyväksymän tarkastusliikkeen toimesta. Kuntotarkastusten yhteydessä tulee koeponnistaa myös säiliöihin liitetyt putkistot.

Säiliöiden turva-, mittaus- ja säätölaitteet on kuntotarkastettava ajallaan valmistajan huolto-ohjeiden mukaisesti. Olennaiset mittalaitteet on kalibroitava vähintään vuoden välein.

Putkistot on säännöllisesti kuntotarkastettava: ensimmäinen tarkastus 5–10 v kuluttua käyttöönotosta, varolaitteet vähintään 5 vuoden välein.

(YSL 16, 17, 52, 66 §:t)

13. Kemikaalisäiliöiden suoja-altaisiin tulee asentaa vuotohälyttimet, jotka ovat jatkuvan valvonnan alaisia. Hälyttimien toiminta on testattava säännöllisesti ja dokumentoidusti. (YSL 16, 17, 52 §:t)
14. Säiliöiden täyttöputki tulee varustaa tippa-altaalla tai muulla vastaavalla suojauksella, joka kerää täyttöletkun irrotuksessa mahdollisesti maahan valuvan kemikaalin. (YSL 16, 17, 52 §:t)

Päästöt ilmaan

15. Pöly- ja hajupäästöt tulee pitää mahdollisimman vähäisinä. Pölypäästöjen vähentämisessä käytettävät suodattimet tulee pitää toimintakuntoisina ja huoltaa säännöllisesti. (YSL 7, 52 §:t)

Päästöt vesiin ja viemäriin

16. Toiminnasta syntyvät prosessin jätevedet voidaan johtaa esikäsittelyn jälkeen hakemuksen mukaisesti jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi viemärilaitoksen haltijan kanssa sovittavalla tavalla. Viemäriin ei saa laskea vesiä, jotka vaikeuttavat vastaanottavan jätevedenpuhdistamon toimintaa tai aiheuttavat haittaa tai vahinkoa viemäriin, tai jätevesilietteen käsittelylle. (YSL 52 §, 67 §, YSA 41 §)
17. Teollisuusjätevesisopimus sekä jätevesien tarkkailuohjelma sekä tarkkailutulokset kuukauden kuluessa niiden valmistuttua tulee toimittaa Lahden ympäristöpalveluille tiedoksi. (YSL 52, 172 §:t)

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

18. Huleveteen ei saa johtaa kemikaaleja tai muita aineita, joista voi aiheutua vaaraa tai haittaa maaperälle, pinta- tai pohjavedelle. Hulevesiviemäriin johdettavista vesistä on voitava ottaa näyte ennen niiden johtamista kiinteistön ulkopuolelle. Sadevesikaivot on tyhjennettävä sinne kertyneestä kiintoaineksesta säännöllisesti. Kiintoaineen kaatopaikkakelpoisuus on tarkistettava tarvittaessa ennen sen poisvientiä. (YSL 52 §, YSA 41 §)
19. Sammutusjätevesien hallintasuunnitelma on toimitettava ennen toiminnan aloittamista Lahden ympäristöpalveluille ja tiedoksi pelastusviranomaiselle. (YSL 52, 172 §:t)

Melu

20. Laitoksen toiminnoista yhdessä tehdasalueen muiden toimintojen kanssa lähimmille häiriintyvälle kohteille aiheutuva melutaso ei saa ylittää lähimillä asumiseen tarkoitetuilla alueilla kello 7.00–22.00 ekvivalenttitasoa 55 dB (LAeq) eikä kello 22.00–7.00 tasoa 50 dB (LAeq). Toiminnasta johtuvan yöaikaisen melun tavoitetasona lähimillä tehdasalueen ulkopuolisten asuintalojen piha-alueilla tulee pitää A-painotettua ekvivalenttitasoa alle 45 dB (klo 22-7). Iskumaisen tai kapeakaistaisen melun erityinen häiritsevyys on tarvittaessa otettava huomioon verrattaessa mittaus- tai laskentatulosta annettuun raja-arvoon. (YSL 52, 67 §:t, YSA 41 §)
21. Mikäli melutaso ylittyy, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä yksin tai yhteistyössä alueen muiden melua aiheuttavien toimijoiden kanssa toimenpiteisiin meluhaitan vähentämiseksi. (YSL 52, 67 §:t, YSA 41 §)
22. Toiminnanharjoittajan on yhdessä tehdasalueen muiden toimintojen kanssa kuuden kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta selvitettävä toiminnasta aiheutuva melutaso lähimmissä häiriintyvissä kohteissa käyttäen ulkopuolista asiantuntijaa. Melumittausuunnitelma on esitettävä hyvissä ajoin, vähintään kuukautta ennen mittausa Lahden ympäristöpalveluille. Suunnitelmassa on otettava huomioon impulssimaisten ja kapeakaistaisen äänielementtien vaikutus ja se, että selvitys kuvaa laitoksen toimintaa edustavasti. Selvitys on uusittava, mikäli laitoksen toiminnassa tapahtuu melupäästöihin vaikuttavia muutoksia. Melumittausraportti on toimitettava Lahden ympäristöpalveluille heti sen valmistuttua, viimeistään kuukauden kuluttua mittauksesta.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

Melumittausraportissa on esitettävä myös suunnitelma aikatauluineen meluntorjunnan tehostamiseksi, jos melutason ohjeavot ylittyvät. Lahden ympäristöpalvelut päättää jatkotoimenpiteistä tarvittaessa erikseen. (YSL 52, 54, 62, 209 §:t, NaapL 17 §, VNp 993/1992)

Jätehuolto

23. Toiminnassa tulee huolehtia siitä, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän. Toiminnassa syntyvät jätteet on lajiteltava ja hyödyntämiskelpoiset jätteet on kerättävä erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Jätteistä ei saa aiheutua roskaantumista tai vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Jätteitä koskevat kirjanpitoliedot on säilytettävä kirjallisesti tai sähköisesti kuusi vuotta. (YSL 52, 58, 62 §:t, JL 5, 6, 8, 12, 13, 15, 17, 28, 118-120 §:t)
24. Erilaisia vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään eikä muihin jätteisiin. Vaarallinen jäte on pakattava ja merkittävä ja siitä on annettava tarpeelliset tiedot jätehuollon kaikissa vaiheissa siten, että jätteen siirtoja ja ominaisuuksia voidaan seurata sen syntypaikalta hyödyntämiseen tai loppukäsittelyyn. Vaarallisen jätteen pakkaukseen on merkittävä jätteen haltijan nimi, jätteen nimi sekä turvallisuuden ja jätehuollon järjestämisen kannalta tarpeelliset tiedot ja varoitukset. Vaaralliset jätteet tulee varastoida lukitussa ja katetussa tilassa, omassa selkeästi merkityissä astioissaan, tiiviillä alustalla siten, etteivät ne aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Nestemäisillä vaarallisilla jätteillä tulee olla suoja-altaat. Vaaralliset jätteet on toimitettava vähintään kerran vuodessa käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa tällaisen jätteen vastaanotto on hyväksytty. (YSL 58 §, JL 16-17, 118-121 §:t, VNA 179/2012 8, 9, 24 §:t)

Riskien hallinta ja häiriö- ja poikkeustilanteet

25. Kemikaalivahinkojen varalta kyseisten aineiden käyttöpisteiden läheisyydessä on oltava merkityillä paikoilla riittävästi imeytysainetta sekä keräysvälineistöä, jotka soveltuvat toiminnassa käytössä olevien tai kuljetettavien haitallisten aineiden imeyttämiseen. Sadevesi- ja jätevesiviemärijärjestelmien tulee vuototilanteissa olla suljettavissa siten, että kemikaaleja ei pääse viemäriin tai ympäristöön. (YSL 7, 16, 17, 52 §:t)
26. Poikkeuksellisista tilanteista, kuten onnettomuudesta, kemikaa-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

livuodosta sekä tuotantohäiriöstä, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi erityisiä toimia jätehuollossa, on ilmoitettava viipymättä Lahden ympäristöpalveluille ja tilanteen luonne huomioiden tarvittaessa myös pelastusviranomaiselle. Maaperän tai pohjaveden pilaantumisesta on viipymättä ilmoitettava Hämeen ELY-keskukselle ja Lahden ympäristöpalveluille.

Poikkeuksellisen päästön rajoittamistoimenpiteisiin, vahingon luonteen edellyttämiin torjunta- ja korjaustoimiin sekä vahingon vaikutusten selvittelyyn tulee ryhtyä viivytyksettä. Vahingon jälkeen tulee selvittää korjaavat toimenpiteet vastaavan tapauksen toistumisen ehkäisemiseksi. (YSL 14, 123, 134 §:t)

27. Puhdistus- ja erotuslaitteet tulee pitää toimintakuntoisina ja niiden toimintaa valvoa asianmukaisesti. Laitteistot ja niiden hälytysjärjestelmät tulee huoltaa säännöllisesti ja mahdolliset laiterikot tulee korjata viivytyksettä. Suoritetuista tarkastus-, tyhjennys- ja muista kunnossapitotoimenpiteistä tulee pitää kirjaa. Kirjanpito on tarvittaessa esitettävä valvontaviranomaisille. (YSL 7, 52, 172 §:t)

28. Onnettomuus-, häiriö- ja vahinkotilanteisiin tulee varautua suunnitelmallisesti ja ympäristöriskialttiit toiminnot tulee ohjeistaa. Toimintasuunnitelma poikkeuksellisia tilanteita varten on toimitettava Lahden ympäristöpalveluille ennen laitoksen käyttöönottoa.

Viemäriveresien johtamiseen liittyvissä riskien ja häiriötilanteiden hallinnassa tulee tehdä tarvittavassa määrin yhteistyötä viemäriverkoston hallinnasta ja jätevedenpuhdistamon toiminnasta vastaavan tahon kanssa. (YSL 6, 7, 52, 67 §:t)

Tarkkailu

29. Toiminnanharjoittajan on osallistuttava Lahden kaupungin ympäristön tilan seurannan yhteistarkkailuun, mikäli sellainen alueella järjestetään (YSL 63 §).

Kirjanpito ja raportointi

30. Laitoksen käytöstä ja käytön valvonnasta sekä häiriötilanteista, laitoksen ympäristönsuojelun kannalta merkityksellisistä tapah- tumista ja toteutuneista ympäristönsuojelutoimenpiteistä, päästöistä, jätteistä ja jätehuollosta sekä energiankäytöstä ja energi-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

ansäästötoimenpiteistä on pidettävä kirjaa. Seurantakirjanpitoon on merkittävä vuosittaista raportointia varten tarvittavat tiedot. Seurantakirjanpidon perusteena olevat asiakirjat, kuten laitoksen käyttöä koskevat tallenteet, häiriökirjanpito, huoltotodistukset, tutkimus-, mittaus- ja tarkkailutulokset, jätekirjanpito ja jätteiden siirtoasiakirjat, tulee säilyttää kirjallisesti tai sähköisesti vähintään kuuden vuoden ajan. Kirjanpito on pyydettyäessä esitettävä valvontaviranomaisille. Ympäristöluvan valvontaviranomaisten pyynnöstä kirjanpidosta on tehtävä yhteenvetoreportteja. (YSL 52, 58, 62, §:t, JL 118, 119, 121 §:t, JA 22, 24 §:t)

31. Toiminnanharjoittajan on kalenterivuositain toimitettava Lahden ympäristöpalveluille laitosta käsittelevä vuosiyhteenveto seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Vuosiyhteenveto tulee toimittaa ensi sijaisesti sähköisenä. Yhteenvedossa on mainittava ainakin:
- yhteenveto käytetyistä raaka-aineista ja kemikaaleista sekä vuotuinen tuotantomäärä (tuotteen laatu ja määrä), sivutuotteiden laatu, määrä ja toimituspaikka
 - yhteenveto käytöntarkkailusta, josta ilmenevät tiedot käyntiajoista, käytettyjen raaka-aineiden kulutuksesta, puhdistus- ja erotuslaitteiden toiminnasta ja tarkkailusta sekä vuosihuolloista
 - yhteenveto ympäristöpäästöjen kannalta merkityksellisistä häiriötilanteista, muista poikkeuksellisista tilanteista (päästön laatu ja määrä, syy, kesto) sekä merkittävistä ns. läheltä piti tilanteista sekä niiden johdosta tehdyt toimet
 - yhteenveto jätevesien tarkkailutuloksista ja virtaamamääristä sekä niihin perustuva laskelma vuotuisista päästömääristä jätevesiviemäriin
 - tiedot toiminnassa syntyneiden jätteiden määrästä ja laadusta luokiteltuina jätteiden ja vaarallisten jätteiden luettelon mukaisesti sekä jätteiden toimituspaikat.
- (YSL 62 §, JL 118-120 §, 122 §)

Toiminnan muuttaminen tai lopettaminen

32. Toiminnanharjoittajan vaihtumisesta tai toiminnan muutoksista tulee ilmoittaa Lahden ympäristöpalveluille viipymättä. Toiminnan lopettamisesta ja lopettamiseen liittyvistä toimista tulee ilmoittaa Lahden ympäristöpalveluille vähintään kuusi kuukautta ennen toiminnan lopettamista mahdollisten lopettamiseen liittyvien määräysten antamiseksi. Toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai toiminnan oleelliseen muuttamiseen on oltava ympäristölupa. (YSL 52 §, 89 §)

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään. Ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Kun toimintaa harjoitetaan lupahakemuksessa ja tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Toimittaessa lupahakemuksen ja tämän päätöksen mukaisesti laitoksen toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurusuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski sekä alueen kaavamääräykset.

Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2016–2021 mukaa pohjavesimuodostumille on tehty pohjavesien riskinarviointi ja määrällisen ja kemiallisen tilan luokittelu. Pohjavesimuodostumat, joilla ympäristötavoitteita ei saavuteta vuoteen 2015 mennessä, on nimetty. Hyvän tilan saavuttaminen ja ylläpitäminen edellyttää perustoimenpiteiden lisäksi täydentäviä toimenpiteitä. Nyt kyseessä olevan Lahden (0439801) pohjavesialueen määrällinen tila on hyvä, mutta kemiallinen tila on huono. Pohjaveden kemiallista tilaa heikentäviä aineita ovat torjunta-aineet, polttonesteiden lisäaineet, liuottimet, arseeni, kromi, lyijy, nikkeli ja kloridi. Kemiallinen tilatavoite on arvioitu saavutettavaksi vuoteen 2027 mennessä.

Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2016–2021 todetaan, että teollisuuden ja yritystoiminnan pohjavesiriskit johtuvat yleisimmin pohjavedelle haitallisten kemikaalien kuljetuksesta, varas-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

toinnista ja käytöstä. Teollisuuteen liittyy usein myös laajojen maa-alueiden kattamista sekä rakennuksin että pih-alueiden päällystyk-sellä, jolloin luontainen pohjaveden muodostuminen vähenee. Lisäk-si päällystetyillä alueilla muodostuvat hulevedet voivat aiheuttaa poh-javeden pilaantumisriskiä.

Pohjaveden pilaantumistapaukset ovat tavallisesti seurausta viemä-reiden ja säiliöiden vuodoista, kemikaalien varastointi- ja käsittely-alueiden puutteellisesta suojauksesta ja jätevesien väärästä käsitte-lytavasta. Kemikaaleja voi päästä maaperään ja pohjaveteen myös tulipalojen seurauksena.

Pohjavesialueelle sijoituessaan toiminta tulee suojata kaksinkertai-sesti ja joskus myös kolminkertaisesti. Uusia teollisuusalueita ei poh-javesialueille kaavoiteta, ellei toimintojen vaikutusta pohjavesialuee-seen voida pitää pienenä. Tällöin annetaan pohjaveden suojelumää-räyksiä luvissa.

Toiminnanharjoittajat seuraavat usein pohjaveden laatua ja määrää lupaan sisältyvillä tarkkailuohjelmilla. Teollisuusalueilla ja taajamissa tarkkailuohjelmat voivat olla yhdistettyjä. Toiminnanharjoittajat huomioivat pohjaveden suojelun varautumissuunnitelmissa mm. onnet-tomuus- ja tulipalotapauksissa. Onnettomuusriskien tarkastelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota sammutusvesien hallintaan, ja tun-nistaa eri kemikaalien erilaiset torjuntaohjeet vuototilanteissa. Ole-massa olevat riskit poistetaan rakenteellisilla ja toiminnallisilla kei-noilla. Kemikaalien varastointia pohjavesialueella vältetään ja niiden aiheuttama riski huomioidaan mahdollisissa onnettomuustapauksis-sa.

Kyseisessä teollisessa toiminnassa sijoituspaikka asettaa pohjave-den suojelun kannalta erityisiä vaatimuksia ympäristösuojauksille sekä toiminnanharjoittajan huolellisuudelle. Toiminnassa käytetään lup-pamääräysten toteuttamisen jälkeen vesienhoitosuunnitelman mukaisesti moninkertaisia suojausratkaisuja. Pohjatutkimusten perus-teella alueella maaperä on hyvin vettä läpäisevää. Kohteen asema-kaavamääräysten mukaisesti kattovedet imeytetään pohjaveden muodostumisalueelle imeytyskaivon kautta. Lisäksi asfaltoidun py-säköintialueen ja tien alueelta hulevedet imeytetään maaperään bi-oimeytysrakenteella. Hulevesien imeytyksellä pyritään minimoimaan pohjaveden määrään kohdistuvia vaikutuksia. Muilta asfaltoiduilta alueilta hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä pohjavesialueen ul-kopuolelle. Kiinteistöllä käsiteltävien kemikaalien sekä mahdollisten sammutusvesien pääsy pohjaveteen estetään suoja- ja hälytyslait-teilla. Kemikaalien vastaanottopisteen sadevesiviemärit suljetaan

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

kemikaalien vastaanottotapahtumien ajaksi.

Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin ja lausuntoihin

Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu toimittaessa lupahakemuksen ja annettujen lupamääräysten mukaisesti pohjavedenlaadun kuormituksen lisääntymistä tai pohjaveden laadun heikkenemistä. Myöskään muodostuvan pohjaveden määrään hankkeella ei ole vaikutusta.

Hakemuksesta annetuissa lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon annettaessa lupamääräyksiä. Lausunnoissa esitetyn pohjavedelle haitallisten vaikutusten estäminen on toteutettu antamalla ympäristöturvallisuutta parantavia ja pohjaveden pilaantumisvaaraa estäviä määräyksiä, kuten kemikaalien varastointia ja käyttöä koskevia määräyksiä. Säiliöiden täyttöpaikan vuotojenhallinnan parantamiseksi on annettu lupamääräys. Melupäästöön liittyen on annettu ohjearvoon perustuva lupamääräys ja velvoitettu mittaamaan toiminnan melupäästö. Yömelulle on myös asetettu tavoitetaso.

Lupamääräysten perustelut

Sijoittamisessa, rakentamisessa, käytössä ja käytön jälkeisessä hoidossa on erityisesti huolehdittava siitä, ettei toimista aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia päästöjä kuten melua ja hajua taikka viihtyisyyden vähentymistä. Toiminnan, laitoksen tai paikan on lisäksi sovellettava ympäristöön ja maisemaan. (määräys 1)

Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan ympäristöluvanvaraista toimintaa harjoittavan toiminnanharjoittajan käytettävissä on oltava toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus. Vastuuhenkilön on oltava toiminnanharjoittajan palveluksessa ja hänellä on oltava tehtävien hoitamiseksi riittävä ammattitaito. Toiminnanharjoittajan on myös huolehdittava vastuuhenkilön riittävästä koulutuksesta. Ympäristöasioista vastaavien yhteyshenkilöiden yhteystietojen saaminen on katsottu tarpeelliseksi tiedonkulun varmistamiseksi. (määräys 2)

Toiminnanharjoittajan on vastattava toimintojensa ympäristönsuojelulain 6 ja 7 §:n mukaisista yleisten periaatteiden ja velvollisuuksien toteutumisesta hakemuksen mukaisesti. Toimintaa on harjoitettava hakemuksessa esitetyllä tavalla ja toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä on oltava selvillä sekä ympäristönsuojelulain mukaan käytettävä sitä. (määräys 3)

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

Luvassa on tarpeen hyväksyä käyttävän kaurankuoren määrä sekä määritellä sivutuotteet erotuksena jätteistä. (määräykset 4–5)

Kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa ympäristölle. Toiminnan sijoituessa ympäristönsuojelun kannalta ympäristöllisesti herkällä alueella (I luokan pohjaveden muodostumisalueella) on tärkeää, että kemikaalien vuotojen hallinta toteutetaan tehokkaammin ja luotettavammin kuin ns. tavallisessa kohteessa. Tämä tarkoittaa kaksikertaisen suojauksen vaatimusta siten, että ensisijainen ja toissijainen suojaus muodostavat aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet.

Pohjavesialueella toimittaessa on käytettävien kemikaalien käyttö ja varastointi järjestettävä niin, ettei vuodoista aiheudu maaperän eikä pohjaveden pilaantumisvaaraa. Käytettävien kemikaalien viemäriin pääsy tulee samalla estetyksi. Ympäristönsuojelulain 66 §:n mukaan luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on huolehdittava maaperään ja pohjaveteen kohdistuvien päästöjen ehkäisemiseksi toteutettujen toimien, kuten rakenteiden säännöllisestä ylläpidosta, huollosta ja tarkistuksista ja luvassa on annettava tätä koskevat määräykset.

Kemikaalisäiliöiden alapuoliseen valuma-altaaseen on perusteltua asentaa jatkuvatoiminen vuotohälytin, jotta mahdollisesta vuodosta saadaan välittömästi tieto, ja voidaan ryhtyä torjuntatoimiin. Hälyttimien toiminta tulee testata säännöllisesti ja dokumentoidusti, koska hälyttimet voivat vikaantua. Pohjavesialueella toimittaessa vuodonhallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Täyttöputken varustaminen tippa-altaalla estää säiliöiden täytön yhteydessä mahdollisesti muodostuvien täyttöroiskeiden leviämisen täyttöpaikan ympäristöön.

Kuntotarkastukset edustavat ympäristön kannalta parasta käytäntöä, jolla saadaan tietoa säiliövaippon, putkistojen, suoja-aldaiden sekä tiiviiden pintojen kunnosta ja eheydestä. Putkistojen painekoe varmistaa putkiston tiiveyden. Nämä tarkastukset osaltaan vähentävät vuotojen mahdollisuutta. Tarkastukset on määrätty tehtäväksi, koska ne ovat kustannustehokas keino, jolla voidaan ehkäistä tehokkaasti maaperän ja pohjaveden pilaantumisvaara. Määräys on ympäristönsuojelulain 7 §:ssä säädetyn ennaltaehkäisyn periaatteen mukainen. (määräykset 6–14)

Toiminnasta ei tule merkittäviä päästöjä ilmaan. Määräys on annettu laitoksen pölypäästöjen minimoimiseksi. (määräys 15)

Toiminnan jäte- ja hulevesien johtamisesta on annettu yleinen määräys, jolla varmistetaan jäte- ja huleveden viemärintikelpoisuus.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 41 §:ssä on säädetty vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettavia päästöjä koskevista yleisistä vaatimuksista. Veden hankintaa varten tärkeällä pohjaveden muodostumisalueella on erityisen tärkeää, ettei aiheuteta vaaraa tai haitta pohjavedelle. (määräys 16 ja 18)

Toiminnan ja sen vaikutusten valvomiseksi valvontaviranomaisen on tarpeen saada oleelliset tiedot päästöistä viemäriin niistä aiheutuvas- ta ympäristöhaitoista. (määräys 17)

Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaiku- tuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vai- kutusten vähentämismahdollisuuksista. Sammutusjätevesi voi sisäl- tää ympäristölle haitallisia kemikaaleja, jotka aiheuttavat vesistön, maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Kemikaaliturvallisuuslain- säädännön mukaan toiminnanharjoittajan on estettävä rakenteellisin ratkaisuin kemikaalien saastuttaman sammutusjäteveden leviäminen ympäristöön tai hallitsemattomasti jätevedenpuhdistamolle. Toimin- nanharjoittajalla on oltava suunnitelmat ja sen mukaiset laitteistot, menetelmät ja henkilöstö saastuneen sammutusjäteveden kerää- miseksi ja käsittelemiseksi. Talteenottojärjestelmiä suunniteltaessa otetaan huomioon, että järjestelmät eivät voi perustua ainoastaan pelastuslaitoksen tekemiin toimenpiteisiin, koska pelastuslaitoksen ensisijaisena tehtävänä onnettomuustilanteissa on sammutus- ja pe- lastustyö, ei sammutusjätevesien keräilyjärjestäminen. (määräys 19)

Laitoksen läheisyydessä sijaitsevien häiriintyvien kohteiden melual- tistuksen pitämiseksi kohtuullisena on annettu määräys kohtuutto- man meluhaitan estämiseksi. Viihtyisyys- ja terveyshaittojen rajoit- tamiseksi on asetettu melulle hyväksyttävä melutaso. Melutasolle annetut arvot perustuvat valtioneuvoston päätökseen (993/1992) me- lutason ohjearvoista. Koska laitos sijaitsee lähellä asutusta, on yöai- kaiselle melulla annettu myös tavoitetaso, johon toiminnassa ja sen kehittämisessä tulee pitkällä aikavälillä pyrkiä. Melun mittaamisella osoitetaan, että laitoksen toiminnasta ei yhdessä tehdasalueen mui- den toimintojen kanssa aiheudu melutason raja-arvoja ylittävää me- lua lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. (määräys 20–22)

Jätelain 118–120 §:n velvoitteet jätteen tuottajaa kohtaan on huomi- oitu antamalla ympäristöluvassa jätehuoltoa koskevat määräykset. Ympäristönsuojelulain 52 ja 58 §:n mukaan ympäristöluvassa on an- nettava tarpeelliset määräykset mm. jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä sekä tarpeelliset määräykset jätteistä ja jätehuollosta jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudat-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

tamiseksi. Jätehuoltoa koskevilla määräyksillä on myös huomioitu jätelain 8 §:n mukainen yleinen velvollisuus noudattaa etusijajärjestystä, jonka mukaan ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan on ensisijaisesti valmisteltava jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä. (määräykset 23–24)

Ennaltaehkäisyn ja haittojen minimoinnin periaatteen mukaisesti on perusteltua varata toimitiloihin kemikaalivahinkojen varalta imeytysainetta ja keräysvälineistöä sekä varautua sulkemaan sadevesi- ja jätevesiviemärijärjestelmät. (määräys 25).

Häiriö- ja muita poikkeuksellisia tilanteita koskeva määräys on tarpeen ympäristövahingoista aiheutuvien päästöjen minimoimiseksi sekä valvonnan ja mahdollisten jälkitoimenpiteiden toteuttamiseksi. Ympäristönsuojelulain 14 §:n mukaan, jos toiminnasta aiheutuu tai uhkaa välittömästi aiheutua ympäristön pilaantumista, toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin pilaantumisen tai sen vaaran ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo aiheutunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi. Ympäristönsuojelulain 123 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on ilmoitettava välittömästi toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle tavanomaisesta toiminnasta poikkeavista tapahtumista ja onnettomuuksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristöön tai luvan noudattamiseen. Häiriötilanteista tiedottaminen on tarpeen myös muille tahoille tarpeen niin vaatiessa valvonnan toteuttamiseksi ja häiriötilanteista mahdollisesti aiheutuvien haittojen minimoimiseksi. (määräys 26)

Laitoksen pölypäästöjä vähennetään suodattimin. Jätevedet esikäsitellään ennen niiden viemäriin johtamista tasauksella ja pH:n säädöllä. Määräyksessä on painotettu laitteistojen kunnossapitoa, asianmukaista hoitoa ja säännöllistä huoltoa. Tällöin epäpuhtauksien erottaminen on mahdollisimman tehokasta ja satunnaisten päästöjen määrä jää laiterikkojen ennakoinnin vuoksi mahdollisimman vähäiseksi. Mahdolliset laiterikot tulee korjata viivytyksettä (määräys 27)

Määräyksessä on edellytetty yhteistyön tekemistä jätevesien johtamisessa vastaanottavan viemärlaitoksen kanssa. Tämä on nähty tärkeäksi häiriötilanteiden syntymisen ehkäisemiseksi ja niiden mahdollisimman viivytyksettömäksi hoitamiseksi. Osa poikkeuksellista päästöistä saattaa liittyä viemäriverkon toimintaan. Yhteistyössä tu-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

lee selvittää toimenpiteet erityisesti sellaisten poikkeuksellisten päästöjen osalta, jotka voivat aiheuttaa haittaa jätevedenpuhdistamon toiminnalle. Vahinkotilanteissa on tärkeää, että rajoittaviin toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa turvallisuuden niin salliessa ryhtyä jo laitoksella. Puhdistamolle johdettavien jätevesien tilapäisen johtaminen häiriötilanteissa vesistöön tulee jäädä mahdollisimman vähäiseksi (määräys 28).

Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toimintansa aiheuttamista ympäristövaikutuksista. Ympäristövaikutuksista saadaan parhaiten kokonaiskuva eri lupavelvollisten toimijoiden yhteistarkkailun kautta. (määräys 29)

Tarkkailu- ja raportointimääräykset on annettu valvonnallisista syistä. Tarkkailumääräykset perustuvat ympäristönsuojelulain 46 §:ään. Seurannan avulla voidaan arvioida annettujen päästörajien saavuttamista (määräykset 30–31).

Valvontaa varten on perusteltua määrätä ilmoittamaan omistajavaihdoksista, toiminnan muutoksista uuden ympäristölupatarpeen arvioimiseksi tai toiminnan lopettamisesta siihen liittyvien toimenpiteiden määrittelemiseksi. (määräys 32)

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on oltava lupa. (YSL 29 §)

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 70 §, YSA 15 §)

Päätöksen täytäntöönpano

Päätös julkaistaan 13.3.2020 Lahden kaupungin verkkosivuilla. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, eli 20.3.2020. Päätös on lainvoimainen 30 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannista kyseistä päivää lukuun ottamatta, jos siitä ei valiteta. Mahdollinen valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Sovelletut säännökset

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

Ympäristönsuojelulaki 527/2014 (YSL): 6, 7, 8, 11, 12, 14, 16, 17, 20, 27, 28, 29, 34, 49, 51, 52, 53, 54, 58, 62, 63, 65, 66, 67, 70, 89, 123, 134, 172, 209 §:t

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta 713/2014 (YSA): 15, 41 §:t

Jätelaki 646/2011 (JL): 5, 6, 8, 12, 13, 15, 16, 17, 28, 72, 118-120, 122 §:t

Valtioneuvoston asetus jätteistä (VNA 179/2012): 8, 9, 12, 22, 24 §:t

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (VNp 993/1992)

Laki eräistä naapuruussuhteista 26/1929 (NaapL): 17 §

Tässä päätöksessä on huomioitu myös:

Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosiksi 2016–2021.

Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2016–2021.

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen (rakennus- ja ympäristölupalautakunta 4.12.2018 § 70) maksu on ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaan veden hankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella sijoittuvan luvanvaraisen lain liitteen 4 toiminnalle 80 €/h. Tästä päätöksestä peritään hakijalta Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnalle ympäristöluvan käsittelystä aiheutuneina kuluina taksapäätöksen mukainen maksu 100h x 80 € eli 8000 euroa.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta tiedottaa tästä päätöksestä julkisesti kuuluttamalla Lahden kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla kaupungin verkkosivuilla sekä julkaisemalla ilmoituksen päätöksestä Uusi Lahti -sanomalehdessä. Päätös on nähtävillä Lahtipisteessä, os. Lahden Palvelutori, Kauppakeskus Trio, 2 krs., Aleksanterinkatu 18, Lahti sekä Lahden kaupungin verkkosivuilla. Tieto päätöksestä lähetetään myös asianosaisille.

Muutoksenhaku Hallintovalitus Vaasan hallinto-oikeuteen (YSL 190 §)

Toimenpiteet Ote:
Fazer Finland Oy, Fazerintie 6, 01230 Vantaa
Hämeen ELY-keskus
Lahden kaupunki / ympäristöterveys
Lahden kaupunki / Maankäyttö ja aluehankkeet
Päijät-Hämeen pelastuslaitos

41 (41)

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

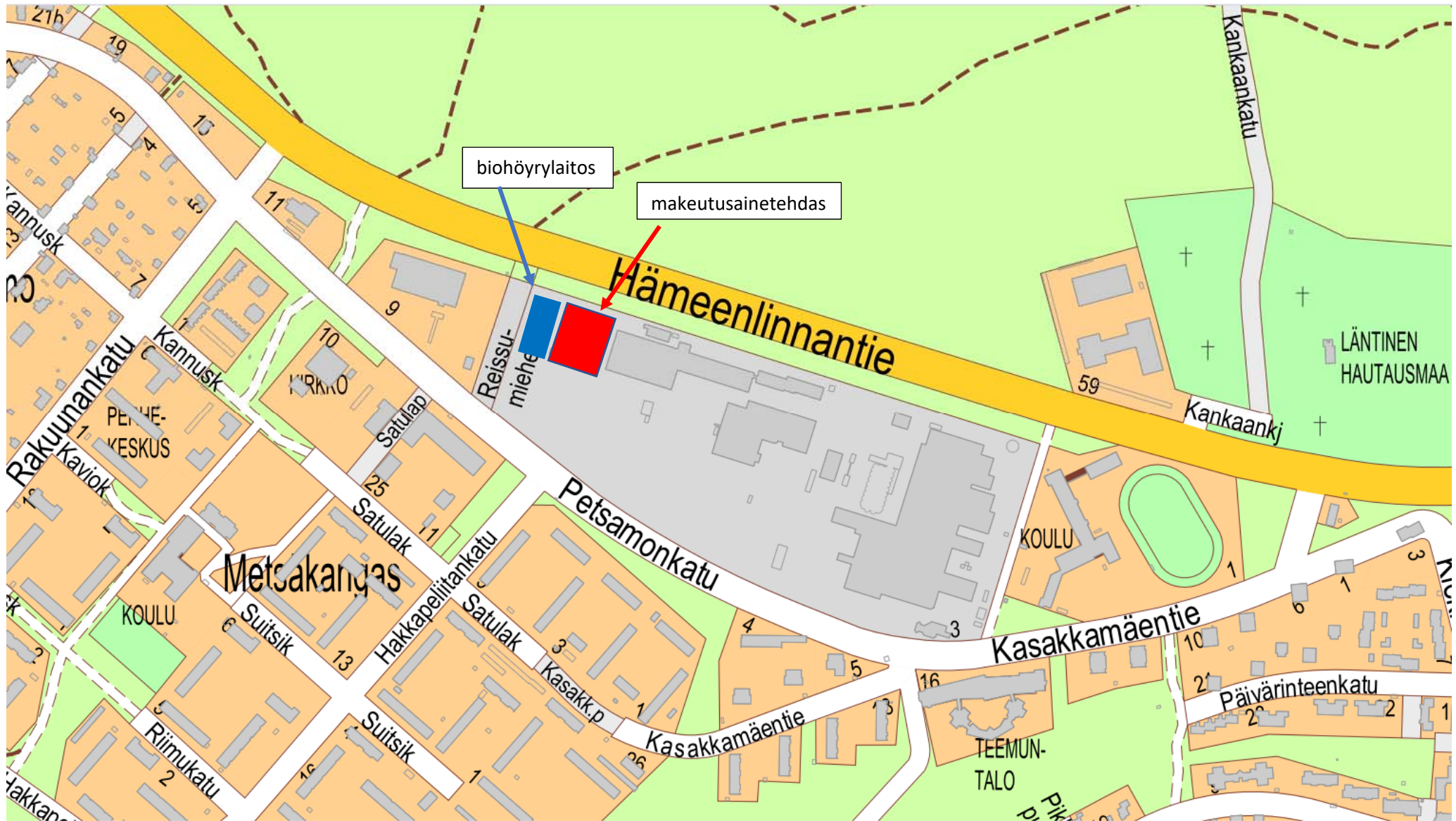
Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 15

Lahti Aqua Oy
Muistutuksen jättäjä

Liitteenä

1. Sijaintikartta

Sijaintikartta: Fazer Finland Oy, Makeutusainetehdas

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Päätös luvanvaraisen toiminnan olennaisesta muuttamisesta/Suomen Teollisuuden Energiapalvelut - STEP Oy, Kasakkamäentie 3, Lahti

D/162/11.01.00.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Ympäristönsuojelutarkastaja Johanna Saarola, p. 0505594085

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää perusteluosassa esitetyn mukaisesti hyväksyä Suomen Teollisuuden Energiapalvelut STEP Oy:n hakemuksen luvanvaraisen toiminnan olennaisesta muuttamisesta.

Perusteluosa Tiivistelmä

Suomen teollisuuden energiapalvelut – STEP Oy on jättänyt 14.1.2020 Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnalle ympäristöluvan muutoshakemuksen. Hakemuksessa haetaan muutosta Lahti Energia Oy:n Fazerin lämpökeskuksen voimassaolevaan ympäristölupaan. Fazerin Lahden tehtaiden yhteyteen rakennetaan uusi biohöyrylaitos. Uuden biohöyrylaitoksen polttoaineteho on 17,9 MW ja jos mukaan lasketaan nykyisen Fazerin lämpökeskuksen kattilat, yhteenlaskettu polttoaineteho on 21,5 MW. Olemassa oleva lämpökeskus jää uuden biohöyrylaitoksen myötä varakapasiteetiksi ja kattiloiden käyttötuntien arvioidaan olevan vähäisiä. Hakemusasiakirjat ovat kokonaisuudessaan nähtävillä kokouksessa. Päätösesityksen mukaan lupa myönnetään hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti.

STEP Oy hakee ympäristönsuojelulain 199 § mukaista lupaa aloittaa toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Perusteluina 199 § soveltamiselle hakija esittää seuraavaa:

Toiminnannasta ei aiheudu peruuttamatonta ympäristöhaittaa, jota ei voitaisi korjata poistamalla toteutettuja rakenteita ja palauttamalla alue ennen toiminnan aloittamista olleeseen tilaan. Toiminnan aloittaminen ei siten tee mahdollista muutoksenhakua hyödyttömäksi. Hakija esittää 10 000 euron vakuuden asettamista ympäristölupapäätöksen muuttamisen tai kumoamisen varalle. Summalla katetaan kustannukset ympäristön saattamiseksi ennalleen ennen toiminnan aloittamista olleeseen tilaan.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

HAKEMUS

Luvan hakija

Suomen teollisuuden energiapalvelut – STEP Oy
PL 9, 28101 Pori
Puh. (02) 621 2233
y-tunnus 2212298-1

Laitos/toiminta ja sen sijainti

Fazerin Lahden tehtaiden biohöyrylaitos, Kasakkamäentie 3 Lahti
Kiinteistörekisteritunnus on 398-30-155-2.

Luvan hakemisen peruste ja lupaviranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 28 § 1 momentin mukaan toiminta on ympäristöluvanvaraista. Kyseessä on luvanvaraisen toiminnan olennainen muuttaminen (YSL 29 §)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen lupaviranomainen ympäristönsuojelulain 34 §:n 2 momentin ja VnA 1065/2017 1 § 1 momentin mukaan.

Hakemuksen vireilletulo ja täydennykset

Lupahakemus on tullut vireille 14.1.2020. Lupahakemusta on täydennetty 28.2.2020 täydennyspyynnön perusteella.

Toimintaa koskevat luvat ja sopimukset sekä alueen kaavoitus-tilanne

Kyseessä on olemassa olevan luvan (22.8.2006 Lahden seudun ympäristölautakunta § 21) muuttaminen. Esitetty toiminta korvaa nykyistä Fazerin lämpökeskuksen energiahuollon toimintaa, mutta Fazerin lämpökeskus jää varakapasiteetiksi eikä käyttö lopu täysin uuden biohöyrylaitoksen valmistuttua. Fazerin lämpökeskuksen käyttöaste laskee. Alueen nykyisiin toimintoihin on annettu seuraavat ympäristönsuojelulain mukaiset päätökset:

- Ympäristönsuojelulain (86/2000) 28 §:n mukainen päätös, joka koskee Lahden kaupungissa sijaitsevan Lahti Energia Oy:n Oululaisen kaasumoottorivoimalaitoksen olemassa olevaa toimintaa. Lahden kaupunki 21 § <2004-03405>. (22.8.2006 Lahden Seudun Ympäristölautakunta §21)

Lisäksi Fazer Finland Oy hakee uudelle makeutusainetehtaalle uutta ympäristölupaa.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Laitoksen toimintaa varten on tehty Fazerin ja Lahti Energian välinen Energiatoimitussopimus ja Maanvuokrasopimus sekä Lahti Energian ja STEP:n välinen Kumppanuussopimus. Lahti Energia toimii Fazerin lämpökeskuksen käytönvalvojana uuden biohöyrylaitoksen käyttöönottoon asti. Biohöyrylaitoksen käyttöönoton jälkeen sekä Fazerin lämpökeskuksen että uuden biohöyrylaitoksen käytönvalvojana kattiloiden käytöstä ja kunnossapidosta tulee vastaamaan STEP. STEP on Veolia Nordic AB:n 51-prosenttisesti omistama tytäryhtiö. STEP:n toinen omistaja 49-prosentin osuudella on Pori Energia Oy.

Päijät-Hämeen lainvoimaisessa maakuntakaavassa 2014 Fazerin tehdasalue on merkitty taajamatoimintojen alueeksi.

Tehdasalueella on voimassa Lahden läntisten osien osayleiskaava Y-202 (lainvoimainen 5.10.2017). Osayleiskaavassa tehdasalue on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi (TY-9). Alueen suunnitteluohjeessa todetaan, että alueelle voidaan sijoittaa sähköasema tai lämpökeskus.

Tehdasalueella on voimassa vuonna 2016 lainvoiman saanut Kärpäsän (30.) kaupunginosan asemakaava, jossa alue on osoitettu teollisuutta, varastointia ja niihin liittyvää liiketoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi.

Biohöyrylaitoksen sijainnissa kiinteistörekisteritunnuksen 398-30-155-2 omaavalla alueella tonttitehokkuus on $e=2.00$ ja rakennusten enimmäiskorkeus 16 m.

Toiminnan sijaintipaikka ja sen ympäristö

Uusi biohöyrylaitos sijoittuu Fazerin tehdasalueelle, joka sijaitsee Kärpäsän kaupunginosassa, parin kilometrin päässä Lahden keskustasta. Biohöyrylaitos sijoittuu Fazerin uuden makeutusainetehtaan luoteispuolelle.

Biohöyrylaitoksen lisäksi alueella on Fazerin lämpökeskus sekä Fazerin tehdas- ja toimistorakennuksia. Tehdasalue on aidattu ja vartioitu.

Tieyhteytenä käytetään nykyisiä julkisia liittymiä ja tierakenteita, sekä kiinteistölle rakennettavaa uutta tieyhteyttä Reissumiehenkadun liittymän kautta.

Pohjoispuolella kiinteistö rajoittuu valtatie 12:een, itäpuolella Kärpä-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

sen koulun alueeseen, eteläpuolella Petsamonkatuun ja länsipuolella uuteen rakennettavaan Reissumiehenkatuun. Rajanaapureina ovat Kärpäsen koulu (Kasakkamäentie 1, kt 398-30-723-3: Lahden kaupungin sivistystoimiala) sekä S-market Metsäkangas (Petsamonkatu 9, kt 398-30-637-6: Osuusliike Hämeenmaa).

Lähistöllä sijaitsevat myös Metsäkankaan koulu (Suitsikatu 10, etäisyys n. 500 m) ja päiväkotiteemula (Kasakkamäentie 16, etäisyys n. 600 m), sekä Salpausselän kirkko (Petsamonkatu 10, etäisyys n. 300 m). Lähin sairaala on Jalkarannan sairaala noin 1,5 km päässä VT 12:n pohjoispuolella.

Ympäröivä alue on valtatie lukuun ottamatta asuntoaluetta. Valtatien toisella puolella (pohjoinen) ei ole asutusta, mutta siellä sijaitsee ulkoilu-/virkistysalue.

Maaperän laatu ja pohjavesiolosuhteet

Biohöyrylaitos sekä Fazerin lämpökeskus sijaitsevat Lahti-nimisellä vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella ja pohjaveden muodostumisalueella (pohjavesialueluokka I, Pv-alue tunnus 0439801).

Lähin vedenottamo on Kärpäsen pohjavedenottamo, joka sijaitsee noin 0,7 km:n päässä biohöyrylaitoksesta lounaaseen.

Biohöyrylaitos sekä Fazerin lämpökeskus sijaitsevat Salpausselän reunamuodostuman päällä. Maaperä laitoksen alueella on hiekkaa.

Pintavedet

Lähin vesistö, Vesijärvi sijaitsee noin 1,5 km:n päässä Salpausselän pohjoispuolella.

Ilmanlaatu, melu ja luonnonsuojelualueet

Ilmanlaatu Lahdessa on pääosin hyvää tai tyydyttävää suurimpien epäpuhtausmäärien tullessa energiantuotannosta, liikenteestä ja puun pienpoltosta. Mitatut arvot ovat ajoittain ohjearvoja korkeammat, esimerkiksi pölypitoisuudet olivat vuonna 2018 maaliskuussa korkeita johtuen hiekoitushiekasta ja asfalttipölystä (Ilmanlaatu Lahdessa 2018, Lahden ympäristöpalvelut).

Sijaintipaikalla on melua valtatie 12:sta johtuen niin päivällä kuin yölläkin.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Lähimmät Natura 2000 – suojeluverkostoon kuuluvat alueet ovat Tiirismaa (FI0306003) noin 6 km:n etäisyydellä tehdasalueesta luoteeseen, Kutajärven alue (FI0306006) noin 9 km:n etäisyydellä tehdasalueesta luoteeseen, Pesäkallio (FI0324002) noin 9 km:n etäisyydellä tehdasalueesta koilliseen ja Linnaistensuo (FI0324001) noin 11 km:n etäisyydellä tehdasalueesta kaakkoon.

Lähimmät luonnonsuojelualueet ovat Kintterönsuo noin 4 km:n etäisyydellä tehdasalueesta luoteeseen ja Häränsilmä noin 2 km:n etäisyydellä tehdasalueesta koilliseen.

Toiminnan kuvaus

Suunnitellulla uudella biohöyrylaitoksella ja vanhalla Fazerin lämpökeskuksella tuotetaan Fazerin tehtaiden käyttöön prosessihöyryä ja Fazerin kiinteistöjen ja prosessien lämmitys- ja jäähdytysenergiaa. Lisäksi biohöyrylaitokselta tuotetaan kaukolämpöä Lahden kaukolämpöverkkoon, mikäli polttoainetta tulee Fazerin tehtailta yli Fazerin oman tarpeen. Uuden biohöyrylaitoksen yhteenlaskettu polttoaineteho on 17,9 MW ja jos mukaan lasketaan nykyisen Fazerin lämpökeskuksen kattilat, yhteenlaskettu polttoaineteho on 21,5 MW.

Uudelle biohöyrylaitokselle sijoittuvat kattilat K3 biokattila ja K4 varakattila. Biokattilan ensisijaisena polttoaineena käytetään Fazerin tehtaiden elintarvikkeiden valmistusprosesseista peräisin olevia biopohjaisia sivutuotteita. Tarpeen mukaan käytetään lisäksi biopolttoaineita, kuten haketta, puun kuorta ja sahanpurua; a- ja b-luokan kierrätyspuuta; sekä turvetta. Varakattilan polttoaineena käytetään maakaasua. Fazerin lämpökeskuksen kattiloiden K1 ja K2 polttoaineena käytetään maakaasua, kuten aiemminkin. Fazerin lämpökeskuksen kattilat jäävät varakapasiteetiksi ja niille arvioidaan kertyvän erittäin vähän käyttötunteja. Jäähdytystä tuottava absorptiolämpöpumppu käyttää kylmäntuotantoon bio- tai varakattiloilla tuotettua höyryä.

Alueelle tulevia uusia rakennuksia ja rakenteita ovat kattilahalli, savukaasujen puhdistuslaitteet, savupiippu, muuntamoasema, tuhka-kontit, polttoainevarasto biopohjaisille sivujakeille, sekä absorptiolämpöpumppu ja siihen liittyvä lauhdutinkenttä.

Biohöyrylaitoksen rakennustyöt aloitetaan kevättalvella 2020. Käyttöönottovaihe ja varsinainen energiantuotanto on tarkoitus käynnistää loppuvuodesta 2020.

Biohöyrylaitoksen suunniteltu käyttöaika on 8760 tuntia vuodessa ja

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

laitos käy melko tasaisesti ympäri vuoden. Biokattilalle tarvitaan kahden-neljän viikon seisokkiaika vuodessa.

Liikennemäärät

Biohöyrylaitokselle suuntautuva liikenne koostuu lähinnä tuhkan kuljetuksista. Arvion mukaan raskaita ajoneuvoja käy laitoksella muutama kappaale viikossa normaalissa tilanteessa, kun Fazerin tehtaalta saadaan tarpeeksi biopohjaisia sivutuotteita polttoaineeksi. Koko tehdasalueen liikennemääriin nähden biohöyrylaitoksen liikennemäärä on alle prosentti. Käytettäessä tehdasalueen ulkopuolelta tuotavia polttoaineita, raskaita ajoneuvoja käy laitoksella arviolta alle kymmenen kappaletta viikossa, jolloin biohöyrylaitoksen liikennemäärä tehdasalueen koko liikennemäärään nähden on alle viisi prosenttia.

Kemikaaleja tuodaan laitokselle kuorma-autolla keskimäärin kaksi kertaa viikossa. Kalsiumhydroksidia tuodaan kuorma noin kahden viikon välein. Kalsiumkarbonaattia ja ureaa tuodaan kahden tai kolmen viikon välein. Sekä tuhkakontit että kemikaalien purkupaikat sijaitsevat portin läheisyydessä.

Ympäristöasioiden hallinta

Laitoksen päivittäisestä ympäristöasioiden hallinnasta vastaavat STEP:n palveluksessa työskentelevät käyttöhenkilöt. Hakijalla on käytössään ISO 9001 (Laadunhallinta), ISO 14001 (Ympäristöjohtaminen), ISO 50001 (Energianhallintajärjestelmä) ja OHSAS 18001 (Työterveys ja -turvallisuusjärjestelmä) -standardien mukainen toimintajärjestelmä, jonka käyttöä tullaan laajentamaan myös Fazerin Lahden tehtaiden biohöyrylaitoksen toimintaan. Inspecta Sertifiointi Oy on auditoinut STEP:n ympäristöasioiden hallintajärjestelmää viikoksi vuonna 2018.

Tuotanto ja tuotteet

Biohöyrylaitos muodostuu biokattilarakennuksesta, jonka sisälle sijoitetaan biokattilan lisäksi maakaasua käyttävä varakattila ja jäähdytystä tuottava absorptiolämpöpumppu. Absorptiolämpöpumpun lauhdutinkenttä sijoitetaan rakennuksen läheisyyteen.

Biokattila K3 on tyypiltään arinakattila. Biokattilan nimellisteho on 8,0 MW ja polttoaineteho 9,3 MW. Varakattilan K4 nimellisteho on 8,0 MW ja polttoaineteho 8,6 MW. Varakattilaa käytetään höyryakkuna, jota ladataan biokattilalla tuotetulla höyryllä. Varakattilaa tarvittaessa

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

käytetään ensin biokattilalla tuotettu ladattu energia, jonka jälkeen varakattilan poltin käynnistyy. Absorptiolämpöpumpun kylmäteho on 2,0 MW ja laite käyttää bio- tai varakattilan höyryä kylmäntuotantoon.

Biokattilan tuhkan käsittelyjärjestelmä on suljettu. Jäähdytetty tuhka varastoidaan siirrettäviin tuhkakontteihin. Pohjatuhkalle ja lentotuhkalle on omat kontit. Arinan pohjatuhka siirretään arinan alapuolisesta tuhkatilasta tuhkakonttiin. Lentotuhka otetaan talteen letkusuodattimella ja siirretään tuhkakonttiin.

Fazerin lämpökeskuksen kattilan K1 nimellisteho on 2,0 MW ja polttoaineteho 2,2 MW; ja kattilan K2 nimellisteho on 1,3 MW ja polttoaineteho 1,4 MW. Kattilat K1 ja K2 jäävät varakapasiteetiksi ja niille arvioidaan kertyvän erittäin vähän käyttötunteja. Kattilat K1 ja K2 ovat maakaasukäyttöisiä.

Prosessihöyryn vuosituotanto on arvion mukaan noin 38 GWh/a. Fazerin tehdasalueen lämmön vuosituotanto on arvion mukaan noin 10 GWh/a. Kaukolämpöverkkoon kaukolämpöä voidaan vuosittain myydä maksimissaan arviolta 21 GWh/a. Laitoksen hyötysuhde on keskimäärin noin 87 %. Biokattila toteutetaan uusinta tekniikkaa käyttäen, jolloin sen energiatehokkuuden voidaan kokonaisuutena katsoa olevan hyvä.

Raaka-aineet, kemikaalit ja niiden varastointi

Raaka-aineet

Biokattilan K3 ensisijaisena polttoaineena käytetään Fazerin tehtaiden elintarvikkeiden valmistusprosesseista peräisin olevia biopohjaisia sivutuotteita, kuten prosessoitua kauran kuorta ja kaurankuorijauhoa, sekä tarpeen mukaan lisäksi biopolttoaineita, kuten haketta, puun kuorta ja sahanpurua; a- ja b-luokan kierrätyspuuta; sekä turvetta. Varakattilan K4 ja Fazerin lämpökeskuksen kattiloiden K1 ja K2 polttoaineena käytetään maakaasua. Biopohjaiset sivutuotteet toimitetaan laitokselle polttoainekuljettimilla Fazerin tehtailta. Maakaasu virtaa laitoksille maakaasun jakeluverkosta putkistoa pitkin.

Fazerin tehtaiden elintarvikkeiden valmistusprosesseista peräisin olevat biopohjaiset sivutuotteet sisältävät perinteisiä kiinteitä polttoaineita enemmän rikkiä ja tyyppiä, joka huomioidaan savukaasujen käsittelylaitteiden valinnoissa. Biopohjaisten sivutuotteiden rikkipitoisuus kuiva-aineessa vaihtelee välillä 0,05...0,30 p-% ja tyypipitoisuus kuiva-aineessa välillä 0,5...1,1 p-%.

Kiinteän polttoaineen siirtoon käytetyt polttoainekuljettimet ja varastointiin käytetty polttoainevarasto ovat suljettuja ja katettuja tiloja pölyn leviämisen ehkäisemiseksi. Polttoainekuljettimina käytetään esimerkiksi elevaattoreita ja kolakuljettimia. Biopohjaisten sivutuotteiden varastointiin käytettävän polttoainesiilon koko on noin 1000 m³. Muiden kiinteiden polttoaineiden varastointiin ja käsittelyyn (jos niitä on tarpeen käyttää) on jälkikäteen rakennettava erillinen polttoainevarasto ja kuljettimet.

Biokattilan K3 polttoaineiden suunnitellut vuotuiset osuudet on esitetty taulukossa 1. Varakattilan K4 arvioitu maakaasun käyttö on yhteensä 95 t/a (500-2000 MWh/a). Fazerin lämpökeskuksen kattiloita K1 ja K2 ei normaalitilanteessa käytetä lainkaan, joten ne eivät kuluta normaalisti maakaasua lainkaan.

Taulukko 1. Biokattilan polttoaineiden suunnitellut vuotuiset osuudet.

Polttoaine	Osuus	Polttoainemäärä	Polttoainemäärä
Biopohjaiset sivutuotteet	0-100 %	0-80 GWh/a	0-25 000 t/a
Puhdas puuperäinen polttoaine	0-100 %	0-80 GWh/a	0-32 000 t/a
A-luokan kierrätyspuu	0-50 %	0-40 GWh/a	0-16 000 t/a
B-luokan kierrätyspuu	0-50 %	0-40 GWh/a	0-16 000 t/a
Turve	0-50 %	0-40 GWh/a	0-14 000 t/a
Yhteensä	100 %	80 GWh/a	32 000 t/a

Kemikaalit

Biohöyrylaitoksella käytetään kattilaveden käsittelyyn tarvittavia kemikaaleja, kuten hapenpoistokemikaalia ja tarvittaessa kemikaaleja kovuuden poistoon sekä pH:n säätöön. Kattilakemikaalit ja pH:n säätökemikaalit ovat laadultaan elintarvike- ja lääkelaatuisen höyryn valmistukseen sopivia. Kattila- ja pH:n säätökemikaalien varastosäiliöiden koko on alustavan suunnitelman mukaan enintään 1 m³ ja ne varustetaan 110 % suoja-altaalla. Kattilakemikaalien kulutuksen arvioidaan olevan alle 1 t/a ja pH:n säätökemikaalien kulutuksen alle 2 tn/a. Vedenpehmentimen ioninvaihtohartsin elvytykseen käytetään natriumkloridia, maksimissaan varastossa 3 t.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Absorptiolämpöpumpun lämmönsiirtoliuoksessa ja laitoksen lämmönsiirtopiireissä käytettäviä kemikaaleja ovat litiumbromidi ja propyleeniglykoli. Litiumbromidia käytetään absorptiolämpöpumpun alipaineistetussa osassa (suljettu kierto) Litiumbromidi kiteytyy suolaksi normaalissa ilmanpaineessa, joten mahdollisessa vuototilanteessa kemikaalia ei pääse ympäristöön. Litiumbromidia on prosessissa yhteensä maksimissaan 7 t. Propyleeniglykoli varastoidaan enintään 1 m³ varastosäiliössä varustettuna 110 % suoja-altaalla ja sen vuosittainen käyttö on <1 t (suljettu kierto, uudelleenkäyttö). Propyleeniglykolia on maksimissaan 10 t prosessissa ja varastossa.

Selektiivisen ei-katalyyttisen pelkistystekniikan (SNCR) ja selektiivisen katalyyttisen pelkistystekniikan (SCR) käyttämä urea ja/tai ammoniakki varastoidaan kaksivaippaiseen varastosäiliöön (koko alustavasti noin 15 m³, koko on enintään 20 m³), joka sijoitetaan 110 % suoja-altaaseen. Ureaa käytetään vuosittain maksimissaan 450 t.

Rikinpoistolaitteiston käyttämä kiinteä kemikaali, kalsiumhydroksidi tai natriumbikarbonaatti, varastoidaan erilliseen varastosäiliöön (koko alustavasti noin 30 m³, koko on enintään 40 m³). Rikinpoistolaitteen säiliö on yksiseinäinen ja kemikaali (joko kalsiumhydroksidi tai natriumbikarbonaatti) on kiinteä. Vuosittainen käyttö enintään 500/800 t (kalsiumhydroksidi/natriumbikarbonaatti). Rikkiä sitova, kiinteään polttoaineeseen sekoitettava kalsiumkarbonaatti varastoidaan erilliseen varastosäiliöön (koko alustavasti noin 15 m³, koko on enintään 20 m³) ja säiliö yksiseinäinen, koska kemikaali on kiinteä. Vuosittainen käyttö on enintään 300 t.

Kaikki hydraulikkakoneikot sijoitetaan 110 % suoja-altaisiin ja ne sijaitsevat kattilarakennuksessa. Hydraulikkaöljyn kokonais määrä on alle 500 l. Laitoksen varavoimakone sisältää integroituna 200 litran kevytpolttoöljyn säiliön ja 110%:n vuotoaltaan. Kevyttä polttoöljyä varastossa & prosessissa enintään 1 t.

Fazerin olemassa olevalla lämpökeskuksella varastoidaan kattilakemikaaleja suoja-altaassa 200 litran varastosäiliöissä enintään 1 m³. Lisäksi keskuksella käytetään natriumkloridia vedenpehmentimen ioninvaihtohartsin elvytykseen.

Kemikaalien purku- ja lastauspaikkana käytetään Fazerin makeutusainetehtaan kemikaalien purku- ja lastauspaikkaa, jossa on 20 m³ maanalainen keruusäiliö ja jonka asfaltointi toteutetaan siten, että mahdollisen vuodon yhteydessä syntyvä kemikaalipäästö ei pääse maaperään tai pohjaveteen. Purkupaikan viemäroinnissä huomioi-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

daan tarpeelliset sulkuventtiili-, öljynerotin- ja näytteenottoaivot ja keruusäiliö.

Viemärit, joihin voi päästä öljyä, varustetaan hiekan- ja öljynerotuskaivoilla. Öljynerotinkaivot ovat hiilivetyseurannan piirissä.

Ympäristökuormitus ja sen rajoittaminen

Lähtökohtana on, että laitoksen toiminnasta ei normaali- eikä häiriötilanteissa aiheudu päästöjä maaperään tai vesistöön.

Kemikaalien purku- ja lastauspaikkana käytetään Fazerin makeutusainetehtaan kemikaalien purku- ja lastauspaikkaa, jossa on 20 m³ maanalainen keruusäiliö ja jonka asfaltointi toteutetaan siten, että mahdollisen vuodon yhteydessä syntyvä kemikaalipäästö ei pääse maaperään tai pohjaveteen. Purkupaikan viemäroinnissa huomioidaan tarpeelliset sulkuventtiili-, öljynerotin- ja näytteenottoaivot ja keruusäiliö.

Viemärit, joihin voi päästä öljyä, varustetaan hiekan- ja öljynerotuskaivoilla. Öljynerotinkaivot ovat hiilivetyseurannan piirissä.

Biohöyrylaitoksen käyttämä vesi otetaan Lahti Aquan vesijohtoverkostosta, laitokselle tulee uudet liittymät prosessivedelle ja palovedelle. Vesijohtovedestä tehdään biohöyrylaitoksen tarvitsemää lisävettä vedenpehmentimillä. Laitoksella käytettävä vesimäärä on vähäinen, lähinnä lisävettä, absorptiolämpöpumpun lauhdutinkentän tai jäähdytystornien käyttämää jäähdytysvettä, sosiaalilojen vettä ja pesuvettä. Käytetyt vesijakeet toimitetaan Lahti Aquan viemäriverkostoon Fazerin nykyisen viemäri liittymän kautta.

Alueen hulevedet kootaan hulevesiputkistoon ja johdetaan hulevesiviemäriin pohjavesialueen ulkopuolelle. Tehdasaluetta koskevan kunnallisen hulevesiviemäriin virallinen purku pois putkesta on lähellä Katsastajankatu – Takalankatu risteystä. Sadevedet katoilta johdetaan imeytyskentälle. Fazerin lämpökeskus on liitetty Fazer Leipomot Oy Oululaisen leipomon vesi- ja viemärijohtoverkkoon.

Kemikaalien varastointiin liittyviin poikkeustilanteisiin varaudutaan rakenteellisin ja teknisin ratkaisuin (110 % suoja-altaat, tarvittaessa vuotohälyttimet, kemikaalien purkualueen asfaltointi) ja lisäksi henkilöstölle järjestetään kemikaalien turvalliseen käsittelyyn liittyvää koulutusta, jossa kiinnitetään huomiota työturvallisuus- ja ympäristökäytännön minimoimiseen. Vuotoriskikohteisiin varataan riittävä määrä imeytysmateriaalia saataville pienten vuotojen varalta.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Vaikutukset maaperään ja pohjaveteen

Laitos ei aiheuta päästöjä tai vaikutuksia maa- tai kallioperään tai pohjaveteen. Maaperäpäästöjen ehkäisemiseksi toteutettavat toimenpiteet liittyvät etenkin polttoaineiden ja kemikaalien käyttöön ja varastointiin sekä poikkeus- ja onnettomuustilanteisiin varautumiseen.

Päästöjen vaikutus pintavesiin

Laitokselta johdetaan kaikki vähäiset vesimäärät olemassa oleviin viemärijärjestelmiin. Voidaan katsoa, ettei laitoksella ole vaikutusta ympäristön pintavesien laatuun.

Päästöt ilmaan

Typen oksidien päästöjä voidaan vähentää poltto-olosuhteiden optimoinnilla sekä biokattilassa polttoaineiden suhteella. Typen oksideja vähennetään biokattilassa tarvittaessa myös selektiivisellä eikatalyyttisellä pelkistystekniikalla (SNCR) ruiskuttamalla savukaasuvaa-vaan ureaa. Suunnittelussa huomioidaan, että laitokseen voidaan jälkikäteen asentaa selektiivinen katalyyttinen pelkistystekniikka (SCR), jossa typen oksideja vähennetään ammoniakkin ja katalyytin avulla.

Rikkidioksidipäästöjä vähennetään biokattilassa tarvittaessa rikinpoistolaitteistolla, joka käyttää kiinteää kemikaalia, kuten kalsiumhydrioksidia tai natriumbikarbonaattia.

Biokattilan savukaasujen hiukkasten eli lentotuhkan poistoon käytetään letkusuodatinta, joka soveltuu koko laitoksen polttoainevalikoi-malle. Lentotuhka kerätään tuhkakonttiin.

Palamattomien orgaanisten yhdisteiden ja häkäpäästöjen määrät ovat alhaiset tehokkaan palamisen ja tasaisen ilman- ja polttoai-neensyötön johdosta.

Puhdistetut savukaasut johdetaan biohöyrylaitoksen kattiloista K3 ja K4 uuden yhteisen savupiipun kautta omissa hormeissaan ulkoil-maan. Savupiipun korkeus on mitoitettu 35 metriä korkeaksi leviämismallilaskelmalla (Ramboll 23.12.2019). Fazerin lämpökes-kuksen kattiloiden K1 ja K2 savukaasut johdetaan ulkoilmaan nykyi-sen 30 metriä korkean savupiipun kautta.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Kattiloista aiheutuu hiukkas-, typenoksidi-, rikkidioksidi-, hiilidioksidi- ja hiilimonoksidipäästöjä ilmaan.

Laitoksen ilmapäästöjen rajoittamista koskee Valtioneuvoston asetus keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista 1065/2017. Asetuksessa on annettu kyseisille yhtiöille päästöraja-arvot, joiden perusteella hakija tehnyt oman esityksensä biokattilan K3 raja-arvoista (taulukko 3). Mikäli häiriötilanteesta tai muusta pakottavasta syystä johtuen laitoksen polttoaineenä käytetään tilapäisesti turvetta osana polttoaineseosta, hakija esittää, että näissä tilanteissa noudatettaisiin 1065/2017 - asetuksessa turpeelle asetettuja raja-arvoja (taulukko 3).

Vuosipäästöarvio on laskettu raja-arvosta käyttäen kerrointa 1 mg/Nm³ = 0,35 mg/MJ ja vuotuista maksimienergiantuotantomäärää 69 GWh/a. Tarkemmat arviot vuosipäästöistä voidaan tehdä biolaitoksen käyttöönoton yhteydessä tehtävien päästömittausten perusteella.

Taulukko 3. Biokattilan ominaispäästöt (mg/Nm³), vuosipäästöt (t/a) sekä esitykset raja-arvoiksi.

Päästöt*	Ominaispäästö mg/Nm ³	Vuosipäästö t/a	Esitys raja-arvoksi kiinteälle biomassalle** mg/Nm ³	Esitys raja-arvoksi turpeelle*** mg/Nm ³
Hiukkaset	30	2,6	30	30
Typenoksidit (NO ₂ :na)	300	26,1	300	300
Rikkidiokidi	200	17,4	200	400

* Päästöarvot mg/Nm³ sekä esitetyt raja-arvot ovat 6 % happipitoisuudessa.

** Biopohjaiset sivutuotteet, puhtaat puuperäiset polttoaineet, A- ja B-luokan kierrätyspuu

*** Turve

Varakattilan K4 raja-arvot ovat 1065/2017-asetuksen mukaan maa- ja kaasukäytölle:

NO_x 100 mg/Nm³

Varakattilan K4 vuosipäästöt ovat laskennallisesti seuraavat (1,25

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

GWh/a):

NOx 0,15 t/a

Fazerin lämpökeskuksen kattiloille K1 ja K2 hakija esittää raja-arvoiksi Valtioneuvoston asetuksen 1065/2017 mukaisesti:

K1 NOx 400 mg/Nm³

K2 NOx 400 mg/Nm³

Fazerin lämpökeskuksen kattiloiden vuosipäästöt ovat laskennallisesti seuraavat (K1 0 GWh/a ja K2 0 GWh/a):

K1 NOx 0 t/a

K2 NOx 0 t/a.

Vaikutus ilmanlaatuun

Biohöyrylaitokselta aiheutuu ilmaan hiukkas-, rikinoksidi- ja typenoksidipäästöjä. Päästöjen vähennyksessä käytetään parhaita käyttökelpoisia tekniikoita (BAT). Biohöyrylaitoksen savupiippu on mitoitettu 35 metriä korkeaksi leviämismallilaskelmalla (Ramboll 2019), jotta varmistutaan siitä, että päästöt eivät konsentroidu laitoksen lähialueelle. Nykyiseen Fazerin lämpökeskuksen maakaasukattiloihin perustuvaan energiantuotantoon verrattuna hiukkas-, rikinoksidi- ja typenoksidipäästöt (ns. paikallis päästöt) kasvavat, mutta ilmastonmuutosta aiheuttavat hiilidioksidipäästöt vähenevät.

Laitokselle suuntautuvasta liikenteestä ei arvioida aiheutuvan sellaisia päästöjä, jotka aiheuttaisivat havaittavia haitallisia ympäristövaikutuksia laitoksen ympäristössä.

Melu ja värinä

Melu

Biohöyrylaitoksesta aiheutuu melua rakennustöiden sekä laitoksen käytön aikana. Rakennustöiden aikana melua aiheutuu tavanomaisen rakennustyömaan tapaan mm. työkoneista, materiaalikuljetuksista ja -siirroista. Rakentamisen aikaisen melun ja muun häiriön lähialueella aiheuttamaa haittaa lievennetään ajoittamalla rakentaminen mahdollisuuksien mukaan päiväsaikaan.

Laitoksen käytön aikana melu on luonteeltaan pääasiassa tasaisena

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

jatkuvaa huminaa ympäri vuorokauden. Suuri osa melua aiheuttavista laitteista sijoitetaan biohöyrylaitoksen rakennusten sisälle ja rakennusten seinä- ja kattomateriaalit vaimentavat ulos kantautuvaa melua. Merkittävimmät melua aiheuttavat laitteet ovat paineilma-kompressori, letkusuodatin, polttoainekuljettimet, palamisilma- ja savukaasupuhaltimet sekä absorptiojärjestelmän jäähdyttimet.

Sisätilojen melun osalta kattilatoimittajalta vaaditaan, että laitteiden yhteismelu sisätiloissa mitattuna ei saa ylittää 80 dB rajaa pitkäkestoisesti. Ulkomelun osalta kattilatoimittajalta vaaditaan, että ulkomelu täyttää Valtioneuvoston asetuksen 1065/2017 vaatimukset. Melupäästöjä ehkäistään ottamalla laitteiden ja rakenteiden suunnittelussa huomioon niiden sijainti melupäästöjen ja häiriintyvien kohteiden näkökulmasta. Kattilan ylös- ja alasajotilanteissa sekä höyrynkulutuksen äkillisesti pienentyessä voi satunnaisesti muodostua hetkellistä melua höyryn ulospuhalluksesta.

Koska alueen melu painottuu selvästi alueen valtatie puoleiseen osaan, ääntä aiheuttavat laitteet pyritään sijoittamaan juuri valtatie puolelle, jolloin asutus häiriintyy mahdollisimman vähän. Nykyinen Fazerin lämpökeskus sijaitsee valtatie puolella.

Tärinä

Biohöyrylaitoksen toiminnasta ei aiheudu tärinää. Vähäistä tärinää voi aiheutua biohöyrylaitoksen liikenteestä. Liikennereitin varrella ei kuitenkaan ole tärinälle alttiita kohteita.

Melun ja tärinän vaikutukset

Laitoksen aiheuttaman melun vaikutus ympäristöön lähimmillä häiriintyvillä alueilla arvioidaan normaalitoiminnan aikana vähäiseksi. STEP tekee tarvittaessa melumallinnuksen lähiympäristöön kohdistuvasta melusta. STEP osallistuu alueen toimijoiden kanssa yhteistyössä laadittaviin meluselvityksiin 12 kuukauden kuluessa toiminnan käynnistyttyä.

Laitokselle suuntautuvasta liikenteestä ei arvioida aiheutuvan sellaisia päästöjä, jotka aiheuttaisivat havaittavia haitallisia ympäristövaiikutuksia laitoksen ympäristössä.

Laitoksen aiheuttaman tärinän vaikutus ympäristöön lähimmillä häiriintyvillä alueilla arvioidaan vähäiseksi.

Jätteet sekä niiden käsittely tai hyödyntäminen

Jätteiden keräilystä ja edelleen toimittamisesta huolehditaan ympäristö- ja jätelainsäädännön mukaisesti. Tuhkaa syntyy noin 3 000 tonnia vuodessa, josta lentotuhkan osuus on noin 40 %. Pohja- ja lentotuhka sisältävät savukaasujen rikinpoistolaitteistossa käytettävää kiinteää sorbenttikemikaalia.

Biokattilan tuhkan käsittelyjärjestelmä on suljettu. Jäähdytetty tuhka varastoidaan siirrettäviin tuhkakontteihin. Pohjatuhkalle ja lentotuhkalle on omat kontit, jotka molemmat ovat kooltaan 15 m³. Arinan pohjatuhka siirretään arinan alapuolisesta tuhkatilasta tuhkakonttiin. Lentotuhka otetaan talteen letkusuodattimella ja siirretään tuhkakonttiin.

Tavoitteena on toimittaa tuhkat hyötykäyttöön esimerkiksi lannoitteeksi tai johonkin muuhun hyötykäyttökohteeseen. Tuhkien ominaisuudet määritetään laboratorioanalyysien avulla. Mikäli tuhkien laatu ei mahdollista suoraa hyötykäyttöä, niin jatkossa selvitetään tuhkan hyötykäyttömahdollisuuksia ympäristöluvalla. Varalla tuhkan hyötykäytölle on kaatopaikkasijoitus.

Mahdolliset kattiloiden ja hormien puhdistuksessa muodostuvat pesuvedet toimitetaan asianmukaisesti käsiteltäväksi. Käyttöönoton yhteydessä syntyvät peittausjätteet toimitetaan vaarallisena jätteenä asianmukaiseen vastaanottoaikaan.

Yhteenveto biohöyrylaitoksella ja Fazerin lämpökeskuksella muodostuvista jätteistä on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Biohöyrylaitoksella ja Fazerin lämpökeskuksella muodostuvat jätteet.

Jätelaji	Tunnus	Määrä noin (t/a)	Vastuutaho/toimituskohde
Lentotuhka	100103	1200	Palveluomittaja* / Hyötykäyttö
Pohjatuhka	100101	1800	Palveluomittaja* / Hyötykäyttö
Energiajäte	191210	<1	Palveluomittaja* / Jätteenpolttolaitos
Sekajäte	200301	<1	Palveluomittaja* / Jätteenpolttolaitos
Metalliset huoltojätteet	170407	<0,1	Palveluomittaja* / Kierrätys
Jäteöljyt	130208**	<0,1	Palveluomittaja* / asianmu-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

			kainen käsittelypaikka
Loisteputket	200121**	Muutamia kpl	Palveluomittaja* / asianmukainen käsittelypaikka

* asianmukaiset luvat täyttävä palveluomittaja

** vaarallinen jäte

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojelualueisiin

Toiminnalla ei katsota olevan vaikutusta luontoon tai läheisiin suojelualueisiin.

Vaikutukset rakennettuun ympäristöön, viihtyvyyteen ja maisemaan

Laitos sijaitsee teollisuutta, varastointia ja niihin liittyvää liiketoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi kaavoitetulla alueella. Hankkeella ei ole vaikutuksia rakennettuun ympäristöön.

Laitoksen kattilarakennus tulee olemaan noin 15 metriä korkea maanpinnasta mitattuna (mitoitusta tarkennetaan, kun kattilatoimittaja on valittu). Savupiipun korkeus on mitoitettu 35 metriä korkeaksi leviämismallilaskelmalla, joka on esitetty liitteessä 7. Rakennusten ja rakenteiden korkeudella on yleensä merkitystä maisemavaikutuksen kannalta, mutta koska laitos sijoittuu pitkään teollisuustoiminnan vaikutuksen alaisena olleelle alueelle, ei maisemamuutos aiheuta haitallista vaikutusta viihtyvyyteen.

Tarkkailu- ja mittaussuunnitelma

Toiminnan käyttötarkkailu

Biohöyrylaitoksen toimintaa valvotaan käyttöönottovaiheessa paikallisvalvomosta. Laitoksen toiminnan vakiinnuttua otetaan käyttöön etäkäyttö ja etävalvonta STEPin etävalvomosta. Paikalliset laitospälynnit hoitavat käytönvalvojana toimiva käyttöhenkilö, sekä virkaajan ulkopuolella paikallinen 24/7 päivystysorganisaatio. Automaatiojärjestelmästä on mahdollista seurata laitteiden toimintaa prosessista kerättävien mittaustietojen avulla. Huollot ja kunnossapitotyöt pyritään suorittamaan etukäteen sovittujen huoltoseisokkien aikana.

Laitoksen prosessia valvotaan automaatiojärjestelmällä, joka kerää

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

ja tallentaa tietoa eri kohdissa prosessia sijaitsevista mittauspisteistä. Järjestelmään tallennetaan muun muassa polttoaineiden laatu- ja kulutustiedot, tulipesän ja savukaasujen lämpötilatiedot, savukaasujen happi-, hiilimonoksidi- ja hiukkaspitoisuus/opasiteettitiedot sekä tiedot kattilan ja puhdistinlaitteiden toiminta-ajoista. Palamisen seurantaan käytettävien mittalaitteiden toimintaa valvotaan kalibroimalla ne vähintään kerran vuodessa. Laitoksen toimintaa valvotaan ympärivuorokautisesti.

Laitoksella muodostuvien jätteiden laadusta, määrästä ja toimittamisesta hyötykäyttöön/loppusijoitukseen pidetään kirjaa. Tuhkien laatua seurataan ottamalla syntyvistä tuhkejakeista näytteitä, jotka analysoidaan tuhkan hyötykäyttökelpoisuuden arvioimiseksi ja tuhkan jäteluokituksen määrittämiseksi. Biokattilan tuhkan laadun perusmääritys tehdään toiminnan alkaessa ja merkittävien polttoainesuhteiden muutosten jälkeen. Laadunvalvontatestit tehdään tarvittaessa vuosittain.

Laitoksen toiminta varmistetaan erikseen laadittavalla huoltoohjelmalla. Huolto- ja kunnossapito-ohjelma valmistuu ennen laitoksen käyttöönottoa vuonna 2020.

Toiminnan päästöjen ja vaikutusten tarkkailu

STEP osallistuu tarvittaessa alueella järjestettäviin ympäristövaikutusten yhteistarkkailuihin.

Ilmapäästöjen tarkkailu

Laitoksella seurataan savukaasujen happipitoisuutta, lämpötilaa, CO-pitoisuutta (biokattila) ja opasiteettia (biokattila) jatkuvatoimisilla mittareilla. Laitoksen valvontajärjestelmään asetetaan hälytysrajat savukaasujen mittauseroille, jotta mahdolliset häiriötilanteet voidaan havaita ja korjata nopeasti.

Savukaasujen rikkidioksidin, typen oksidien ja hiukkasten pitoisuudet mitataan kertaluontoisilla mittauksilla 12 kuukauden kuluessa toiminnan alkamisesta sekä sen jälkeen joka kolmas vuosi (biokattila) sekä merkittävien päästöihin vaikuttavien muutosten yhteydessä. Kertaluonteisia mittauksia koskeva suunnitelma toimitetaan kuukautta ennen mittauksia toimintaa valvoville ympäristöviranomaisille. Biokattilalla hiukkasten erottamiseen käytettävien puhdistuslaitteiden toimintaa seurataan jatkuvatoimisella opasiteettimittauksella.

Laitoksen rikkipäästöjen laskenta voi perustua myös käytetyn poltto-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

aineen rikkipitoisuuksiin. Muilta osin päästöt lasketaan kertamittauksista saatujen kertoimien perusteella.

Melupäästötarkkailu

Laitoksen merkittävimpien ympäristön melutasoon vaikuttavien kiinteiden äänilähteiden äänitehotaso (LWA) mitataan ulkopuolisen asiantuntijan tekemin mittauksin tarvittaessa aina laitteen merkittävien muutosten tai uudistuksen yhteydessä. Laitoksen käyttöönoton jälkeen mitataan melu laitoksen ympäristössä lähimmillä häiriintyvillä alueilla, jotta voidaan varmistua melutason pysymisestä annettujen raja-arvojen alapuolella.

Muu tarkkailu

Laitoksen alueella olevien öljynerotuskaivojen toimintaa tarkkaillaan automaattisilla hälyttimillä ja tarkastuskäynneillä sekä huolto-ohjelmalla.

Polttoaineiden varastointi tapahtuu suljetussa ja katetussa varastossa, jolloin polttoaineen varastoinnista ei aiheudu ympäristövaikutuksia. Häiriötilanteissa voidaan joutua purkamaan polttoainetta vähäisiä määriä myös alueen kentälle. Häiriöajat minimoidaan ja piha puhdistetaan polttoaineesta mahdollisimman nopeasti häiriöiden jälkeen.

Käytetyt vesijakeet toimitetaan Lahti Aquan viemäriverkostoon Fazerin nykyisen viemäri liittymän kautta. Jätevesien laatua valvotaan Fazerin makeutusainetehtaalla niin, että se täyttää järjestelmien toimintakyvyn varmistamiseksi asetetut vaatimukset.

Laitokselle laaditaan riskienhallintasuunnitelma 12 kk kuluessa toiminnan alkamisesta. Rakennusaikaiset riskit arvioidaan projektin aikana erikseen.

Laadunvarmistus

Epäpuhtauksien ja prosessiin liittyvien muuttujien edustavat mittaukset, näytteiden otto ja analysointi tehdään CEN-standardien mukaisesti. Jos CEN-standardeja ei ole käytettävissä sovelletaan ISO-standardeja tai kansallisia tai kansainvälisiä standardeja.

Mittalaitteet tarkastetaan ja huolletaan huoltosuunnitelman mukaisesti. Huolto suoritetaan valmistajan ohjeiden mukaisesti ja huollosta tehdään pöytäkirja. Jatkuvatoimisten mittausjärjestelmien luotetta-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

vuus ja toiminta tarkistetaan vähintään kerran vuodessa.

Raportointi

Toiminnanharjoittaja toimittaa vuosittain helmikuun loppuun mennessä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle toiminnan edellisvuotta koskevan vuosiyhteenvedon, jossa esitetään seuraavat tiedot:

- höyryn, lämmön ja jäähdytyksen tuotanto (GWh/a)
- vuosittainen käyttöaika (h/a)
- polttoaineiden käyttö (MJ/a, t/a)
- polttoaineiden rikkipitoisuus ja muut laatu tiedot
- vedenkulutus ja kemikaalien käyttömäärät
- rikkidioksidin, hiukkasten, typenoksidien ja hiilidioksidin vuosipäästöt (t/a)
- päästömittausraportit ja muut seurantamittausten tulokset
- viemäriin johdettujen jätevesien määrä (m³/a)
- laitoksella muodostuneiden jätteiden määrät ja laatu sekä tiedot niiden hyötykäyttöön, käsittelyyn tai kaatopaikalle toimitamisesta
- tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä huoltotoimenpiteistä
- tiedot ympäristönsuojeluun ja energiatehokkuuteen liittyvistä suunnitelluista ja toteutetuista investoinneista
- tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriötilanteista ja onnettomuuksista
- suunnitteilla olevat muutokset laitoksen toimintaan.

Poikkeukselliset tilanteet ja häiriöpäästöt

Riskien hallinnassa kiinnitetään huomiota toimintaan liittyviin mahdollisiin vuoto-, tulipalo- ja häiriöpäästöriskeihin. Lähtökohtana suunnittelussa on, että kaikki alueella normaali- ja häiriötilanteissa syntyvät vedet johdetaan hallitusti alueen viemäreihin.

Tulipalo

Pelastustoiminnasta alueella huolehtii pelastuslaitos. Lisäksi toiminnassa käytetään hyväksi tehdasalueella toimivan muun henkilöstön palveluja. Mahdollisesta laitoksen tulipalosta aiheutuva aineellinen ja terveysriski kohdistuu lähinnä tehdasalueelle.

Laitokselle rakennetaan paloilmoinjärjestelmä. Laitoksella on lisäksi riittävä määrä alkusammutuskalustoa (jauhesammuttimet, pikapalopostit), joiden avulla mahdolliset tulipalot rajataan nopeasti mahdolli-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

simman pienelle alueelle.

Kiinteän polttoaineen polttoainesilloon ja kuljettimille asennetaan tarvittaessa kuivasprinkleriputkisto palokunnan syöttöyhteellä. Hulevesijärjestelmä suunnitellaan häiriö- ja palotilanteiden varalta siten, että sammutusjätevedet saadaan kerättyä talteen tehdasalueen sammutusvesien keräilyalueelle, joka sijaitsee uuden makeutusainetehtaan eteläpuolella. Piha-alue muotoillaan siten, että pihakallistuksin rajatulle 2500 neliömetrin alueelle pystyy lammikoitumaan n. 220 m³ vettä. Valuma-alueen allastus varustetaan automaattisella sulkuventtiilillä, mikä estää sammutusjäteveden pääsyn yleiseen sadevesiviemäriverkostoon.

Savukaasupuhdistuksen toimintahäiriö

Savukaasuista jatkuvatoimisesti mitattaville parametreille asetetaan hälytysrajat. Rajat ylittävä häiriö aiheuttaa hälytyksen ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytään välittömästi. Yli 24 tuntia kestävästä häiriötilanteista ilmoitetaan viipymättä valvontaviranomaisille. Vakavan häiriön sattuessa laitoksen ohjausjärjestelmä ajaa prosessin automaattisesti ja hallitusti alas.

Kemikaalien käyttöön ja varastointiin liittyvät häiriötilanteet

Kemikaalien varastointiin liittyviin poikkeustilanteisiin varaudutaan rakenteellisin ja teknisin ratkaisuin (110 % suoja-altaat, tarvittaessa vuotohälyttimet, kemikaalien purkualueen asfaltointi) ja lisäksi henkilöstölle järjestetään kemikaalien turvalliseen käsittelyyn liittyvää koulutusta, jossa kiinnitetään huomiota työturvallisuus- ja ympäristöriskien minimoimiseen. Vuotoriskikohteisiin varataan riittävä määrä imeytysmateriaalia saataville pienten vuotojen varalta.

Liikenneonnettomuus laitoksen alueella

Kaikissa kuljetuksissa noudatetaan niitä koskevia turvamääräyksiä ja ohjeita sekä alhaista ajonopeutta laitosalueella.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja energiatehokkuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 8 §:n mukaan luvanvaraisessa toiminnassa toiminnanharjoittajan on ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava siitä, että toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 5 §:n mukaan parhaalla käytettäv-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

vissä olevalla tekniikalla (BAT = Best Available Techniques) tarkoitetaan mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä, teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisia tuotanto- ja puhdistusmenetelmiä ja toiminnan suunnittelu-, rakentamis-, ylläpito-, käyttö- sekä lopettamistapoja, joilla voidaan ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähentää sitä ja jotka soveltuvat ympäristölupamääräysten perustaksi. Lisäksi BAT-tekniikka on teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoista silloin, kun se on saatavissa käyttöön yleisesti ja sitä voidaan soveltaa asianomaisella toiminnan alalla kohtuullisin kustannuksin.

Pienille energiantuotantoyksiköille ei ole laadittu EU-tasoista BAT-vertailuasiakirjaa. Kansallisen pieniä polttolaitoksia koskevan ohjeen lisäksi ovat paras käyttökelpoinen tekniikka ja käytännöt kuvattuna 1065/2017-asetukseen. Laitoksella sovelletaan 1065/2017-asetuksessa kuvattuja parhaita käyttökelpoisia tekniikoita.

Muista laitoksella käytettävistä tekniikoista parasta käytettävissä olevaa ovat mm.:

- polttoaineiden ja muiden raaka-aineiden pölyämisen vähentäminen käsittelyn ja varastoinnin aikana käyttäen suljettuja varastosiloja ja kuljettimia
- kemikaalien säilyttäminen suoja-altailla varustetuissa säiliöissä
- poltto-olosuhteiden jatkuva valvonta ja automaattiset hälytykset hälytysrajojen ylittyessä
- laitosalueen pitäminen yleisesti siistinä ja puhtaana
- piha-alueiden pintavesien keräily ja hallittu johtaminen
- laitoksen varustaminen palohälytysjärjestelmällä
- häiriö- ja vahinkotilanteisiin varautuminen ennalta viemäröinnin, suoja-alden, hälytysautomaatiikan sekä toimintasuunnitelmien ja -ohjeiden avulla.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Lupahakemuksesta on kuulutettu Lahden kaupungin nettisivuilla 16.1. – 24.2.2020. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä Lahtipisteessä (Lahden palvelutori, kauppakeskus Trio, 2. krs) osoitteessa Aleksanterinkatu 18, Lahti). Hakemuksen vireille tulosta on ilmoitettu Uusi Lahti -lehdessä. Asianosaisille on ilmoitettu hakemuksesta 15.-16.1.2020 ja heille on varattu tilaisuus tulla kuulluksi.

Tarkastukset, neuvottelut ja katselmukset

Neuvotteluja on käyty useita.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Hämeen ELY-keskukselta, Päijät-Hämeen pelastuslaitokselta, Lahti Aqua Oy:lta, maankäytöltä ja aluehankkeilta sekä Lahden ympäristöterveydeltä.

Hämeen ELY-keskuksen lausunto

Hämeen ELY-keskus katsoo, että toiminta on mahdollista järjestää siten, ettei siitä aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Lupakäsittelyssä tulee ottaa huomioon seuraavaa:

- Mahdollisesti pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavien kemikaalien varastoinnissa ja käsittelyssä tulee vuotojen hallinta järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti.
- Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Kaksinkertaisen suojauksen periaatteen tulee toteutua myös kemikaalien purkupaikan ja sen varoaltaan sekä jätevesien neutralointisäiliön osalta.

Tässä lausunnon on hakemusta tarkasteltu ainoastaan pohjaveden suojelun kannalta.

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen lausunto

- Hakemuksessa esitetyn kemikaalitaulukon tietojen perusteella toiminta tulee olemaan vähäistä vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia, josta on tehtävä pelastuslaitokselle kemikaali-ilmoitus. Pelastusviranomaisen tekee asiasta päätöksen, jossa asetetaan toiminnalle tarpeelliset ehtoja turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi.
- Hakemuksen mukaan kemikaalien purkupaikan viemäroinnissä huomioidaan tarpeelliset sulkuventtiili-, öljynerotin- ja näytteenottokaivot sekä keruusäiliö. Näistä sulkuventtiilikaivo ja keruusäiliö on esitetty Fazerin makeutusainetehtaan ympäristölupahakemuksen liitteessä 6A. Rakennuslupalausuntoon on kirjattu, että varavoimakoneen diesel-säiliön läheisyydessä oleva hulevesiviemäri on varustettava sulkuventtiilillä ja öljynerottimella.
- Kemikaalien varastosäiliöiden (kokoarviot 2* 15-20 m³ ja 30-40 m³) sijoitus ei käy ilmi hakemuksen liitteessä "Equipment layout". Liitteessä on esitetty 2 silloa, jotka on merkitty myös rakennuslupan pohjapiirroksen. Hakemuksessa tulee esittää

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

- jokaisen varastosäiliön sijainti ja merkitä varastoitavan kemikaalin nimi sekä säiliön tilavuus.
- Kemikaaleja sisältävät sammutusjätevedet tulee olla kerättävissä talteen. Talteenottoon tulee varautua sekä ulkoalueella että rakennuksessa tapahtuvien tulipalojen osalta. Rakennuslupalausunnossa on edellytetty, että sammutusjätevesien keräilysuunnitelma ja piirustukset on liitettävä pelastuslaitokselle toimitettavan kemikaali-ilmoituksen liitteeksi. Mikäli keräilyssä aiotaan käyttää makeutusainetehtaan keräilyjärjestelmää, tulee pyytää suostumus tehtaan omistajalta/haltijalta. Tukesoppaassa Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta 2019 on esitetty esimerkki sammutusjäteveden hallintasuunnitelman sisällöstä, jota suositellaan hyödyntämään suunnitelman laatimisessa.
 - Nestemäisten vaarallisten kemikaalien säiliöt tulee olla kaksi-vaippaisia, valuma-altaallisia tai säiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen, jotta mahdolliset vuodot saadaan kerättyä talteen. Kemikaaliputkistojen ja pumppujen vuotojenhallintaan ja havaitsemiseen sekä säiliöiden rakenneratkaisuja pohjavesialueilla on esitetty Tukesoppaassa Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta 2019.
 - Ennakkohuollon, tarkastuksen, testauksen ja muilla soveltuvilla menetelmillä tulee varmistaa kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin tarkoitettujen laitteistojen, säiliöiden, putkistojen, hälyttimien ja muiden turvalaitteiden ja järjestelmien toimivuus.

Muut pelastuslaitoksen kohdetta koskevat neuvottelut:
Makeutusainetehtaan osalta ympäristöviranomaisen ja pelastusviranomaisen kanssa käydyn neuvottelun 3.12.2019 yhteydessä tuotiin esille, että biohöyrylaitoksen urean purkupaikkana tulitaisiin käyttää makeutusainetehtaan purkupaikkaa.

Lahti Aqua Oy:n lausunto

Alueen uusi sekä nykyinen lämpökeskus eivät saa aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista rakentamisen, tuotantokäytön eikä poikkeustilanteiden yhteydessä. Nämä toiminnot eivät myöskään saa aiheuttaa ongelmia Lahti Aquan vesihuoltoverkostolle eikä vesihuollon toimivuudelle.

Nykyinen Fazer Finland Oy:n liittymis- ja käyttö sopimus sekä teollisuusjätevesisopimus tulee päivittää uusien makeutusainetehtaan sekä kattilalaitoksen osalta. Myös hyväksytyt jätevesien tarkkailuohjelma sekä tarkkailuohjelman tulokset tulee toimittaa Lahti Aqua Oy:lle sähköpostitse osoitteeseen lahtiaqua@lahtiaqua.fi.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Kiinteistön vesi- ja viemärlaitteistoiden tulee täyttää Ympäristöministeriön asetuksen kiinteistöjen vesi- ja viemärlaitteistoista. Lisäksi Fazer Finland Oy:n tulee tarkastaa, että vesimittareiden yhteyteen asennetaan Lahti Aqua Oy:n vaatimukset täyttävä yksisuuntaventtiili. Viemärit, joihin voi päästä öljyä on varustettava hiekan- ja öljynerotuskaivoilla.

Maankäytön ja aluehankkeiden lausunto

Alueella on voimassa 2.11.2015 hyväksytty asemakaava, jonka mukaan tontti on teollisuutta, varastointia ja niihin liittyvää liiketoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta. Liiketoimintaa sallitaan enintään 400 k-m². Jos tontilla varastoidaan ulkona, varastoalue on aidattava kadulle näkyviltä osilta vähintään 2 m korkealla näkösuojaidalla. Asuinhuoneistoja sallitaan vain kiinteistön hoidon vuoksi jatkuvasti läsnäolevaa henkilökuntaa varten. Asuinhuoneistot ja niihin liittyvät ulko-oleskelutilat tulee sijoittaa liikennemelusta suojaisempiin tontin osiin. Tontille ei saa sijoittaa sellaista teollisuutta, joka melun, hajun, noen, tärinän taikka muun sellaisen häiriön vuoksi aiheuttaa haittaa lähistöllä asuville. Rakennustaiteellisesti korkeatasoinen alue, jota tulee kehittää ottaen huomioon rakennetun ympäristön arvon (TL-1).

Hakemuksen mukaan toiminnoista aiheutuu alueelle lievää meluhaittaa, joka pyritään minimoimaan ja ohjaamaan pois päin asutuksesta. Melulähteet sijoittuvat Hämeenlinnantien puoleiseen osaan, jolloin vaikutus yhdistyy liikenteen vaikutukseen. Melun aktiiviseen seurantaan tulee panostaa. Biohöyrylaitoksen toiminnassa muodostuvat merkittävimmät jätejakeet ovat lento- ja pohjatuhka, jotka kerätään ja toimitetaan asianmukaiseen hyötykäyttökohteeseen tai loppusijoitukseen. Alueen hulevedet kootaan hulevesiputkistoon ja johdetaan hulevesiviemäriin pohjavesialueen ulkopuolelle. Lähtökohtana on, että laitoksen toiminnasta ei normaali- eikä häiriötilanteissa aiheudu päästöjä maaperään tai vesistöön.

Hakemusten kohteena olevan tontin itäpuolella on koulu, joka jää jo olemassa olevien suurten tuotantolaitosten taakse. Tontin länsipuolelle toteutetaan uusi Reissumiehenkatu, jolta on suora yhteys Hämeenlinnantielle. Tavaraliikenteen siirtyminen uudelle kadulle vähentää merkittävästi toiminnasta aiheutuvaa haittaa Petsamonkadun eteläpuolella olevalle asutukselle sekä koululle. Lähimpänä uutta toimintaa on Reissumiehenkadun länsipuolella oleva liikerakennus, joka käsittää päivittäistavarakaupan. Liikerakennuksen huolto- ja etenkin asiakasliikenne tulee ottaa huomioon mm. riittävien näkymien turvaamisessa sekä liikenteen tai muihin mahdollisiin poikkeustilanteisiin varautumisessa.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Molemmat uudet tuotantolaitokset liittyvät kiinteästi tontilla jo olemassa olevaan toimintaan ja edustavat kaupungin strategian mukaista uutta kehitystyötä. Esitetyt toiminnot sijoittuvat keskelle olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta, minkä vuoksi niiden mahdollisten haittavaikutusten tunnistamisella ja ehkäisemisellä on erityisen suuri merkitys. Maankäyttö ja aluehankkeilla ei ole muuten huomautettavaa hakemuksista.

Lahden ympäristöterveyden lausunto

- Toiminta tulee järjestää niin, että pohjaveden pilaantumiseen vaaraa ei ole.
- Biohöyrylaitoksen toiminnasta ei saa aiheutua meluhaittaa lähialueen asukkaille.

Lisäksi Lahden ympäristöterveys kannattaa kirjausta, että "STEP osallistuu alueen toimijoiden kanssa yhteistyössä laadittaviin meluselvityksiin 12 kuukauden kuluessa toiminnan käynnistyttyä."

Muistutukset ja mielipiteet

Lahden Talot Oy:n muistutus 20.2.2020

Lahden Talot Oy:n huolen aiheena on, miten uuden biohöyrylaitoksen eri laitteiden käytöstä johtuvat ääniasiat / äänisaaste on huomioitu suunnitelmissa ja miten ne huomioidaan asianmukaisesti tulevaisuuden laitoksen käytössä esim. yöaikana?

Hakemusasiapaperien mukaan ääntä aiheuttavat laitteet asennetaan Hämeenlinnantien puolelle. Miten tämä asia on varmistettu? Mitä kaikkia ääntä aiheuttavia laitteita ja ulospuhallusaukkoja yms. asioita laitokseen tulee?

Hakemuspapereiden mukaan melumallinnusta ei ole hankkeessa tehty. Miten tärkeät ääniasiat on voitu suunnittelussa huomioida, jos esim. melumallinnusta ei ole laadittu? Miksi melumallinnusta ei ole laadittu?

Miten biohöyrylaitoksen ääniasiat on huomioitu yöaikana? Yöaikana äänet haittaavat alueen asukkaita kaikkein voimakkaammin. Onko laitoksen tarkoitus purkaa prosesseissa syntyvät äänet päiväaikana?

Miten aiotaan äänien asiassa toimia, kun laitos otetaan käyttöön? Mitä äänimittauksia lähiympäristössä suoritetaan laitoksen käyttöönoton yhteydessä? Aiotaanko laitoksen käyttöönoton yhteydessä tar-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

koitus huomioida naapureita esim. tutustumistilaisuudella?

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakija on 28.2.2022 toimittanut lausuntoihin ja muistutukseen liittyvän vastineen, jossa toteaa seuraavaa:

1 Vastine Päijät-Hämeen Pelastuslaitoksen lausuntoon

Kysymys:

Hakemuksessa esitetyn kemikaalitaulukon tietojen perusteella toiminta tulee olemaan vähäistä vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia, josta on tehtävä pelastuslaitokselle kemikaali-ilmoitus. Pelastusviranomaisen tekee asiasta päätöksen, jossa asetetaan toiminnalle tarpeellisia ehtoja turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi.

Vastaus:

Pelastuslaitokselle tehdään kemikaali-ilmoitus siinä vaiheessa, kun kaikki varastoitavat kemikaalit ja kemikaalisäiliöiden koot on lopullisesti päätetty. Uusia kemikaaleja listalle ei ole tulossa.

Kysymys:

Hakemuksen mukaan kemikaalien purkupaikan viemäröinnissä huomioidaan tarpeelliset sulkuventtiili-, öljynerotin- ja näytteenottoaivot sekä keruusäiliö. Näistä sulkuventtiilikaivo ja keruusäiliö on esitetty Fazerin maakeutustehtaan ympäristölupahakemuksen liitteessä 6A. Rakennuslupalausuntoon on kirjattu, että varavoimakoneen diesel-säiliön läheisyydessä oleva hulevesiviemäri on varustettava sulkuventtiillä ja öljynerotimella.

Vastaus:

Fazer on päätenyt kemikaalien purkupaikan suunnittelussa siihen lopputulokseen, että sulkuventtiilikaivo ja keruusäiliö riittävät purkupaikalle eikä öljynerotin- ja näytteenottoaivoja tarvita. Biohöyrylaitoksen tarpeisiin kemikaalien purkupaikkaa käytetään vain urean purkamiseen, mikä ei vaadi öljynerotin- tai näytteenottoaivoja. Fazerin mukaan kemikaalien vastaanottoalue on varustettu poikkeustilanteiden varalta maanalaisella varoal-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

taalla, jonka venttiili on kiinni aina purkutapahtuman aikana. Mahdollisia öljyvahinkoja vastaan varustaudutaan vuodontorjunta/imukalustolla. Purkupaikan tarkempi kuvaus löytyy makeutusainetehtaan ympäristölupahakemuksesta diaarinumero D/2166/2020.

Biohöyrylaitoksen varavoimakoneen diesel säiliön läheinen hulevesiviemäri varustetaan hiekanerotuskaivolla, öljynerotuskaivolla sekä sulkuventtiilikaivolla. Öljynerotuskaivossa on pintahälytin ja sulkuventtiilikaivo on automaattisesti sulkeutuva ja sen sulkeutumisesta on johdettu hälytys biohöyrylaitoksen automaatiojärjestelmään.

Kysymys:

Kemikaalien varastosäiliöiden (kokoarviot 2 * 15-20 m³ ja 30-40 m³) sijoitus ei käy ilmi hakemuksen liitteessä "Equipment layout". Liitteessä on esitetty 2 siiloa, jotka on merkitty myös rakennusluvan pohjapiirrokseseen. Hakemuksessa tulee esittää jokaisen varastosäiliön sijainti ja merkitä varastoitavan kemikaalin nimi sekä säiliön tilavuus.

Vastaus:

Vastineen liitteenä 1 on piirustus, johon on tarkennettu kaikkien kemikaaleja sisältävien laitteiden ja säiliöiden sijainnit, sekä varastoitavien kemikaalien nimet ja säiliöiden tilavuudet. Lopulliset kemikaalivalinnat ilmoitetaan pelastuslaitokselle kemikaali-ilmoituksessa.

Kysymys:

Kemikaaleja sisältävät sammutusjätevedet tulee olla kerättävissä talteen. Talteenottoon tulee varautua sekä ulkoalueella että rakennuksessa tapahtuvien tulipalojen osalta. Rakennuslupalausunnossa on edellytetty, että sammutusjätevesien keräilysuunnitelma ja piirustukset on liitettävä pelastuslaitokselle toimitettavan kemikaali-ilmoituksen liitteeksi. Mikäli keräilyssä aiotaan käyttää makeutustehtaan keräilyjärjestelmää, tulee pyytää suositumus tehtaan omistajalta/haltijalta. Tukes-oppaassa Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta 2019 on esitetty esimerkki sammutusjäteveden hallintasuunnitelman sisällöstä, jota suositellaan hyödyntämään suunnitelman laatimisessa.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Vastaus:

Fazer on antanut suostumuksensa makeutustehtaan sammutusvesien keräilyjärjestelmän käytöstä. Sammutusjätevesien virtausta keräilyjärjestelmään hallitaan kallistuksilla voimalaitoksen ympäristössä voimalaitoksen eteläpuolella, sekä Fazerin alueella makeutustehtaan pohjoispuolella. Sammutusjätevesien hallintasuunnitelma toimitetaan kemikaali-ilmoituksen liitteenä. Sammutus- ja hulevesien johtaminen on esitetty vastineen liitteen 2 pintavesisuunnitelmassa.

Kysymys:

Nestemäisten vaarallisten kemikaalien säiliöt tulee olla kaksoisvaippaisia, valuma-altaallisia tai säiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen, jotta mahdolliset vuodot saadaan kerättyä talteen. Kemikaaliputkistojen ja pumppujen vuotojen hallintaan ja havaitsemiseen sekä säiliöiden rakenneratkaisuja pohjavesialueilla on esitetty Tukesoppaassa Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta 2019.

Vastaus:

Vaarallisten kemikaalien vuotojen talteen kerääminen on huomioitu suunnittelussa. Säiliöissä on joko kaksoisvaihat, valuma-altaat tai suoja-altaat. Altaat on varustettu vuodon ilmaisimilla, joista lähtee hälytys automaatiojärjestelmään. Kattilalaitoksen lattiakanaalien viemärointi (mahdollisesti öljyntyvät vedet) johdetaan hiekan- ja öljynerotuskaivon sekä sulkuventtiilikaivon kautta. Öljynerotuskaivossa on pintahälytin ja sulkuventtiilikaivo on automaattisesti sulkeutuva ja sen sulkeutumisesta on johdettu hälytys biohöyrylaitoksen automaatiojärjestelmään.

Kysymys:

Ennakkohuollon, tarkastuksien, testauksien ja muilla soveltuvilla menetelmillä tulee varmistaa kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin tarkoitettujen laitteistojen, säiliöiden, putkistojen, hälyttimien ja muiden turvalaitteiden ja järjestelmien toimivuus.

Vastaus:

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Kattilalaitoksen toimittaja on ”avaimet käteen” toimittaja, jolta saadaan käyttö- ja huolto-ohjeet koskien rakennusta ja LVI-järjestelmiä, jotka sisältävät vesienhallinnan. Kemikaalien käytöstä laitokselle laaditaan oma ohjeistus toiminnanharjoittajan toimesta. Järjestelmien ja sen osien toimivuus sekä asianmukainen kunto varmistetaan henkilökunnan koulutuksella sekä käytönaikaisilla, kattilalaitoksen toimittajan tekemiin käyttö- ja huolto-ohjeisiin perustuvilla ennakkohuolloilla ja tarkistuksilla.

2 Vastine Hämeen ELY-keskuksen lausuntoon

Kysymys:

Mahdollisesti pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavien kemikaalien varastoinnissa ja käsittelyssä tulee vuotojen hallinta järjestää kaksinkertaisen suojauksen periaatteen mukaisesti. Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen tulee muodostaa aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Kaksinkertaisen suojauksen periaatteen tulee toteutua myös kemikaalien purkupaikan ja sen varoaltaan sekä jätevesien neutralointisäiliön osalta.

Vastaus:

Vaarallisten kemikaalien vuotojen talteen kerääminen on huomioitu suunnittelussa. Säiliöissä on joko kaksoisvaihat, valuma-altaat tai suoja-altaat. Altaat on varustettu vuodon ilmaisimilla, joista lähtee hälytys automatiojärjestelmään.

Kattilalaitoksen lattiakanaalien viemäröinti (mahdollisesti öljyyntyvät vedet) johdetaan hiekan- ja öljynerotuskaivon sekä sulkuventtiilikaivon kautta. Biohöyrylaitoksen varvoimakoneen diesel säiliön läheinen hulevesiviemäri varustetaan hiekanerotuskaivolla, öljynerotuskaivolla sekä sulkuventtiilikaivolla. Öljynerotuskaivoissa on pintahälyttimet ja sulkuventtiilikaivot ovat automaattisesti sulkeutuvia ja niiden sulkeutumisista on johdettu hälytykset biohöyrylaitoksen automatiojärjestelmään.

Urean toimittamisessa biohöyrylaitokselle käytetään Fazerin purkupaikkaa, joten suojausten järjestäminen on Fazerin vastuulla ja heidän luvituksessaan. Kemikaalien vastaanottoaikalla ei ole neutralointia mahdollisille vuodoille. Purkupaikan tarkempi kuvaus löytyy makeutusai-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

netehtaan ympäristölupahakemuksesta diaarinumero D/2166/2020.

3 Vastine Lahti Aqua Oy:n lausuntoon

Kysymys:

Alueen uusi sekä nykyinen lämpökeskus eivät saa aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista rakentamisen, tuotantokäytön eikä poikkeustilanteiden yhteydessä. Nämä toiminnot eivät myöskään saa aiheuttaa ongelmia Lahti Aquan vesihuoltoverkostolle eikä vesihuollon toimivuudelle.

Vastaus:

Lähtökohtana on, että laitoksen toiminnasta ei normaali- eikä häiriötilanteissa eikä rakentamisen aikana aiheudu päästöjä maaperään, pohjaveteen tai muuhun vesistöön. Jätevedet johdetaan Fazerin tontilla sijaitsevaan jätevesiviemärin runkolinjaan.

Kysymys:

Nykyinen Fazer Finland Oy:n liittymis- ja käyttö sopimus sekä teollisuusjätevesisopimus tulee päivittää uusien makeutusainetehtaan sekä kattilalaitoksen osalta. Myös hyväksytyt jätevesien tarkkailuohjelma sekä tarkkailuohjelman tulokset tulee toimittaa Lahti Aqua Oy:lle sähköpostitse osoitteeseen lahtiaqua@lahtiaqua.fi.

Vastaus:

Nykyinen Fazer Finland Oy:n liittymis- ja käyttö sopimus sekä teollisuusvesisopimus tullaan päivittämään uuden makeutusainetehtaan sekä kattilalaitoksen osalta. Biohöyrylaitoksen osalta on sovittu Fazerin kanssa, että laitos liittyy Fazerin tontilla sijaitsevaan jätevesiviemärin runkolinjaan.

Kysymys:

Kiinteistön vesi- ja viemärlaitteistoiden tulee täyttää Ympäristöministeriön asetuksen kiinteistöjen vesi- ja viemärlaitteistoista. Lisäksi Fazer Finland Oy:n tulee tarkastaa, että vesimittareiden yhteyteen asennetaan Lahti Aqua Oy:n vaatimukset täyttävä yksisuuntaventtiili. Viemärit, joihin voi päästä öljyä on varustettava hiekan-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

ja öljynerotuskaivoilla.

Vastaus:

Biohöyrylaitoksen osalta on sovittu Fazerin kanssa, että laitos liittyy Fazerin tontilla sijaitsevaan jätevesiviemärin runkolinjaan. Viemärit, joihin voi joutua öljyä, varustetaan hiekan- ja öljynerotuskaivoihin.

4 Vastine Maankäytön ja aluehankkeiden lausuntoon

Kysymys:

Alueella on voimassa 2.11.2015 hyväksytty asemakaava, jonka mukaan tontti on teollisuutta, varastointia ja niihin liittyvää liiketoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta. Liiketoimintaa sallitaan enintään 400 km². Jos tontilla varastoidaan ulkona, varastoalue on aidattava kadulle näkyviltä osilta vähintään 2 m korkealla näkösuoja-aidalla. Asuinhuoneistoja sallitaan vain kiinteistön hoidon vuoksi jatkuvasti läsnäolevaa henkilökuntaa varten. Asuinhuoneistot ja niihin liittyvät ulko-oleskelutilat tulee sijoittaa liikennemelusta suojaisempiin tontin osiin. Tontille ei saa sijoittaa sellaista teollisuutta, joka melun, hajun, noen, tärinän taikka muun sellaisen häiriön vuoksi aiheuttaa haittaa lähistöllä asuville. Rakennustaiteellisesti korkeatasoinen alue, jota tulee kehittää ottaen huomioon rakennetun ympäristön arvon (TL-1).

Vastaus:

Biohöyrylaitoksen alueella ei tapahdu varastointia ulkona, vaan esimerkiksi polttoaineet varastoidaan niille tarkoitettuun suljettuun silossa. Häiriötilanteissa voidaan joutua purkamaan polttoainetta vähäisiä määriä alueen kentälle, mutta pihaa ei käytetä varastointitarkoituksessa. Häiriöajat minimoidaan ja piha puhdistetaan polttoaineesta mahdollisimman nopeasti häiriöiden jälkeen.

Biohöyrylaitoksen alueelle ei sijoiteta asuinhuoneistoja. Laitos on miehittämätön ja sitä tullaan ohjaamaan etävalvomosta. Laitos ei aiheuta haittaa melun, hajun, noen, tärinän tai muun vastaavan häiriön muodossa lähistöllä asuville.

Rakennuksen arkkitehtisuunnittelussa on huomioitu ym-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

päristö siten, että biohöyrylaitos on osa uutta kokonaisuutta, muun muassa värit on valittu noudattamaan uuden makeutusainetehtaan värimaailmaa. Rakennuslupaan liitetyt arkkitehtikuvat ovat vastineen liitteenä 4.

Kysymys:

Hakemuksen mukaan toiminnoista aiheutuu alueelle lievää meluhaittaa, joka pyritään minimoimaan ja ohjamaan pois päin asutuksesta. Melulähteet sijoittuvat Hämeenlinnantien puoleiseen osaan, jolloin vaikutus yhdistyy liikenteen vaikutukseen. Melun aktiiviseen seurantaan tulee panostaa. Biohöyrylaitoksen toiminnassa muodostuvat merkittävimmät jätejakeet ovat lento- ja pohjatuhka, jotka kerätään ja toimitetaan asianmukaiseen hyötykäyttökohteeseen tai loppusijoitukseen. Alueen hulevedet kootaan hulevesiputkistoon ja johdetaan hulevesiviemärissä pohjavesialueen ulkopuolelle. Lähtökohtana on, että laitoksen toiminnasta ei normaali- eikä häiriötilanteissa aiheudu päästöjä maaperään tai vesistöön.

Vastaus:

Laitoksen käyttöönoton jälkeen mitataan melu laitoksen ympäristössä lähimmillä häiriintyvillä alueilla, jotta voidaan varmistua melutason pysymisestä annettujen raja-arvojen alapuolella. Laitoksen merkittävimpien ympäristön melutasoon vaikuttavien kiinteiden äänilähteiden äänitehotaso (LWA) mitataan ulkopuolisen asiantuntijan tekemin mittauksin tarvittaessa aina laitteen merkittävien muutosten tai uudistuksen yhteydessä.

Lento- ja pohjatuhka kootaan suljettuihin kontteihin, joissa ne toimitetaan hyötykäyttökohteeseen tai loppusijoitukseen. Kemikaalien varastoinnissa on varauduttu vuotojen ehkäisyyn kaksoisvaipoilla, valuma-altailla tai suoja-altailla. Viemärit, joihin voi joutua öljyä, varustetaan hiekan- ja öljynerotuskaivoin.

Kysymys:

Hakemusten kohteena olevan tontin itäpuolella on koulu, joka jää jo olemassa olevien suurten tuotantolaitosten taakse. Tontin länsipuolelle toteutetaan uusi Reissumiehenkatu, jolta on suora yhteys Hämeenlinnantielle. Tavari liikenteen siirtyminen uudelle kadulle vähentää mer-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

kittävästi toiminnasta aiheutuvaa haittaa Petsamonkadun eteläpuolella olevalle asutukselle sekä koululle. Lähimpänä uutta toimintaa on Reissumiehenkadun länsipuolella oleva liikerakennus, joka käsittää päivittäistavarakaupan. Liikerakennuksen huolto- ja etenkin asiakasliikenne tulee ottaa huomioon mm. riittävien näkymien turvaamisessa sekä liikenteen tai muihin mahdollisiin poikkeustilanteisiin varautumisessa.

Vastaus:

Liikerakennusten huolto- ja asiakasliikenne otetaan huomioon suunnittelussa. Asia on jo tässä vaiheessa huomioitu mm. puistomuuntamon sijoittelussa. Muunto- mo on sijoitettu siten, ettei se rajoita näkyvyyttä risteys- alueelle ajettaessa Reissumiehenkadulta Hämeenlin- nantielle.

Biohöyrylaitokselle suuntautuva liikenne koostuu lähinnä tuhkan kuljetuksista. Arvion mukaan raskaita ajoneuvoja käy laitoksella muutama kappale viikossa normaalissa ti- lanteessa, kun Fazerin tehtaalta saadaan tarpeeksi bio- pohjaisia sivutuotteita polttoaineeksi. Koko tehdasalueen liikennemääriin nähden biohöyrylaitoksen liikennemäärä on alle prosentti. Myös tämä liikenne ohjeistetaan kul- kemaan Hämeenlinnantien ja Reissumiehenkadun suunnalta.

Tehtaan sijainti keskellä olemassa olevaa yhdyskuntara- kennetta otetaan huomioon poikkeavien tilanteiden hal- lintasuunnitelmia rakennettaessa. Liikennejärjestelyt ra- kennetaan Lahden kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Kysymys:

Molemmat uudet tuotantolaitokset liittyvät kiinteästi ton- tilla jo olemassa olevaan toimintaan ja edustavat kau- pungin strategian mukaista uutta kehitystyötä. Esitetyt toiminnat sijoittuvat keskelle olemassa olevaa yhdyskun- tarakennetta, minkä vuoksi niiden mahdollisten haitta- vaikutusten tunnistamisella ja ehkäisemisellä on erityi- sen suuri merkitys. Maankäyttö ja aluehankkeilla ei ole muuten huomautettavaa hakemuksista.

Vastaus:

Hakija tiedostaa toimintojen sijoittuvan keskelle olemas-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

sa olevaa yhdyskuntarakennetta, jonka vuoksi hakija pyrkii ehkäisemään laitoksen rakentamiseen ja toimintaan liittyvien haittojen synnyn jo suunnitteluvaiheessa.

5 Vastine Lahden ympäristöterveyden lausuntoon

Kysymys:

Toiminta tulee järjestää niin, että pohjaveden pilaantumiseen vaaraa ei ole.

Vastaus:

Lähtökohtana on, että laitoksen toiminnasta ei normaali- eikä häiriötilanteissa eikä rakentamisen aikana aiheudu päästöjä maaperään, pohjaveteen tai muuhun vesistöön.

Kysymys:

Biohöyrylaitoksen toiminnasta ei saa aiheutua meluhaittaa lähialueen asukkaille.

Vastaus:

Laitoksen aiheuttama melu huomioidaan ja melun syntymistä ehkäistään jo suunnitteluvaiheessa tehtävillä laite- ja sijoitusvalinnoilla. Laitos tulee täyttämään melun torjunnasta laissa ja asetuksissa säädetyt vaatimukset ja laitoksen rakentamisen- ja käytönaikainen aiheuttama melu pyritään minimoimaan.

6 Vastine Lahden Talot Oy:n kirjallisiin kommentteihin (muistutukseen)

Kysymys:

Lahden Talot Oy:n huolen aiheena on, miten uuden biohöyrylaitoksen eri laitteiden käytöstä johtuvat ääniasiat / äänisaaste on huomioitu suunnitelmissa ja miten ne huomioidaan asianmukaisesti tulevassa laitoksen käytössä esim. yöaikana?

Hakemusasiapaperien mukaan ääntä aiheuttavat laitteet asennetaan Hämeenlinnantien puolelle. Miten tämä asia on varmistettu? Mitä kaikkia ääntä aiheuttavia laitteita ja ulospuhallusaukkoja yms. asioita laitokseen tulee?

Hakemuspaperien mukaan melumallinnusta ei ole hank-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

keessa tehty. Miten tärkeät ääniasiat on voitu suunnittelussa huomioida, jos esim. melumallinnusta ei ole laadittu? Miksi melumallinnusta ei ole laadittu?

Miten biohöyrylaitoksen ääniasiat on huomioitu yöaikana? Yöaikana äänet haittaavat alueen asukkaita kaikkein voimakkaammin. Onko laitoksen tarkoitus purkaa prosesseissa syntyvät äänet päiväaikana?

Miten aiotaan äänien asiassa toimia, kun laitos otetaan käyttöön? Mitä äänimittauksia lähiympäristössä suoritetaan laitoksen käyttöönoton yhteydessä? Aiotaanko laitoksen käyttöönoton yhteydessä tarkoitus huomioida naapureita esim. tutustumistilaisuudella?

Vastaus:

Energiantuotantolaitosten meluntorjunnasta on säädetty Valtioneuvoston asetuksessa 1065/2017 seuraavasti:

Energiantuotantolaitoksen toiminta on järjestettävä siten, että toiminnasta ja siihen liittyvästä liikenteestä aiheutuva melu laitoksen tavanomaisissa käyttötilanteissa ei ylitä melulle altistuvissa kohteissa päivällä (klo 7–22) melutasoa LAeq 55 dB eikä yöllä (klo 22–7) melutasoa LAeq 50 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla, luonnon-suojelualueilla, leirintäalueilla ja taajaman ulkopuolella olevilla virkistysalueilla toiminnan aiheuttama melu ei saa ylittää päivällä (klo 7–22) melutasoa LAeq 45 dB eikä yöllä (klo 22–7) melutasoa LAeq 40 dB. Jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista raja-arvoon. Melutilanteen arvioinnissa on otettava huomioon myös alueen muiden lähteiden aiheuttama melutaso.

Uusi biohöyrylaitos on hankittu toimittajalta sellaisilla takuuarvoilla, jotka täyttävät VNa 1065/2017 vaatimukset. Mikäli melutaso ei täyty laitoksen käyttöönoton jälkeen tehtävien melumittausten perusteella, on toimittaja velvollinen tekemään tarvittavat korjaukset, jotta melutaso alenee hyväksytylle tasolle. Höyrylaitoksen toimittaja kiinnittää huomiota meluun laitoksen suunnittelussa esimerkiksi laitevalintojen, materiaalivalintojen sekä melulta suojaavien rakenteiden suhteen.

Meluasiala on lisäksi otettu suunnittelussa huomioon pyr-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

kimällä sijoittamaan melua aiheuttavat laitteet Hämeenlinnantien puolelle. Esimerkkinä laitesijoittelusta voidaan mainita absorptiolämpöpumppujärjestelmän jäähdyttilaitteiden sijoittaminen kattilahallin ja Hämeenlinnantien väliin. Ääniä aiheuttavat kattilahallin ulkopuoliset laitteet ja näiden äänitasot on merkitty ympäristölupahakemuksen liitteeseen 6b.

Meluasia on otettu huomioon biohöyrylaitoksen hankinnan yhteydessä ylläkuvatulla tavalla. Höyrylaitoksen toimittaja huomioi hankinnassa määritellyt vaatimukset suunnittelussaan ja pyrkii saavuttamaan hyväksytyt melutason heti kun laitos otetaan käyttöön. Laitoksen käyttöönoton jälkeen mitataan melu laitoksen ympäristössä lähimmillä häiriintyvillä alueilla, jotta voidaan varmistua melutason pysymisestä annettujen raja-arvojen alapuolella. Mikäli hyväksytyt melutason alle ei päästä melumittausten perusteella, on toimittaja velvollinen tekemään tarvittavat korjaukset, jotta melutaso alenee hyväksytylle, toimittajan takaamalle tasolle. Laitoksen merkittävimpien ympäristön melutasoon vaikuttavien kiinteiden äänilähteiden äänitehotaso (LWA) mitataan ulkopuolisen asiantuntijan tekemin mittauksin tarvittaessa aina laitteen merkittävien muutosten tai uudistuksen yhteydessä.

Käytännössä toimittaja suunnittelee laitteet toimimaan sekä päivällä että yöllä yöllisen melutason vaatimuksen mukaan, koska melutason vaatimus on tiukempi yöllä kuin päivällä. Prosessissa ei sinällään tapahdu muutoksia päiväaikaan verrattuna yöaikaan. Liikenne sijoittuu päiväaikaan ja absorptiolämpöpumppujärjestelmän jäähdytyslaitteiden korkeimmat tehohuiput ovat päiväaikaan, joten näiden vaikutus meluun on pienempi yöllä.

Rakentamisen aikaista melua pyritään rajoittamaan mahdollisuuksien mukaan. Työajat tullaan rajaamaan siten, että melua aiheuttavia töitä tehdään päivisin klo 9-18 välillä Lahden kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.

Naapureille tiedotetaan erityistä melua aiheuttavista työvaiheista etukäteen. Lisäksi naapureille järjestetään tilaisuus tutustua hankkeen etenemiseen vuoden 2020 aikana.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Liitteinä toimitettiin kemikaaleja sisältävien säiliöiden ja laitteiden sijainnit, biohöyrylaitoksen kemikaalitulukko, pintavesisuunnitelma ja rakennuslupaan liitetyt arkkitehtikuvat.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNNAN RATKAISU

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta hyväksyy Suomen Teollisuuden Energiapalvelut - STEP Oy:n ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisen hakemuksen ympäristöluvan olennaisesta muuttamisesta osoitteessa Kasakkamäentie 3 Lahti kiinteistöllä 398-30-155-2. Toiminta on sijoitettava ja mitoitettava sekä toimintaa harjoitettava hakemuksessa esitetyn ja annettujen lupamääräysten mukaisesti toteutettuna (YSL 49 §, YSA 15 §).

Yleiset lupamääräykset

1. Laitoksen toiminta on toteutettava siten, että toiminnasta aiheutuvat päästöt ilmaan, maaperään tai vesiin ja viemäriin eivät aiheuta joko välittömästi tai välillisesti vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle tai muuta ympäristön vahingollista muuttamista, ympäristön roskaantumista, yleistä viihtyisyyden vähentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. (YSL 7, 8, 16, 52 §:t, JL 8, 13, 28, 72 §:t, VNa 179/2012 12 §)
2. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että Lahden ympäristöpalveluilla on ajan tasalla olevat yhteystiedot laitoksen ympäristönsuojeluasioista vastaavasta henkilöstä. Henkilön on omattava riittävän asiantuntemus toiminnasta, ja hänen on oltava selvillä ympäristöluvasta ja sen määräyksistä. Yhteystietojen muutoksista tulee ilmoittaa viipymättä. (YSL 8 §, 52 §, 62 §)
3. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehitymisestä ja käytettävä sitä. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava laitoksen rakenteiden ja laitteistojen tarkkailusta, huollosta ja kunnossapidosta siten, että niissä ei käytön aikana pääse tapahtumaan muutoksia, jotka lisääisivät toiminnasta aiheutuvien ympäristövahinkojen riskiä. Mahdolliset ympäristöriskin aiheuttavat viat tai puutteet on korjattava välittömästi. (YSL 6, 7, 52, 53, 66 §:t)

Päästöt ilmaan

4. Kattilan K3 polttoaineena voidaan käyttää prosessoitua kauran kuorta ja kaurankuorijauhoa; lisänä haketta, puunkuorta, sahanpurua, a- ja b-luokan kierrätyspuuta ja turvetta. Kattilan K3 hiukkaspäästö saa olla enintään 30 mg/m³n (O₂ = 6 %), NO₂-päästö 300 mg/m³n (O₂ = 6 %) ja SO₂-päästö 200 mg/m³n (O₂ = 6 %) ja turvetta yksistään poltettaessa 400 mg/m³n (O₂ = 6 %). Kattilan K4 NO₂-päästö maakaasua poltettaessa saa olla enintään 100 mg/ m³n (O₂ = 3 %).

Kattiloiden K1 ja K2 NO_x -päästö maakaasua poltettaessa saa olla enintään 400 mg/m³n (O₂ = 3 %) ja 1.1.2030 alkaen 250 mg/m³n (O₂ = 3 %). (YSL 52, VNA1065/2017)

Päästöt vesiin, viemäriin ja maaperään

5. Toiminnasta syntyvät prosessin jätevedet voidaan johtaa hakemuksen mukaisesti jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi viemärlaitoksen haltijan kanssa sovittavalla tavalla. Viemäriin ei saa laskea vesiä, jotka vaikeuttavat vastaanottavan jätevedenpuhdistamon toimintaa tai aiheuttavat haittaa tai vahinkoa viemäriille tai jätevesilietteen käsittelylle. (YSL 52 §, 67 §, YSA 41 §)
6. Teollisuusjätevesisopimus ja jätevesien tarkkailuohjelma sekä tarkkailutulokset kuukauden sisällä niiden valmistuttua tulee toimittaa Lahden ympäristöpalveluille tiedoksi. (YSL 52, 172 §:t)
7. Huleveteen ei saa johtaa kemikaaleja tai muita aineita, joista voi aiheutua vaaraa tai haittaa maaperälle, pinta- tai pohjavedelle. Hulevesiviemäriin johdettavista vesistä on voitava ottaa näyte ennen yleiseen viemäriin johtamista. Piha-alueen hulevesien pääsy öljynerottimiin johdettaviin viemäreihin on estettävä. Sadevesikaivot on tyhjennettävä sinne kertyneestä kiintoaineksesta säännöllisesti. Kiintoaineen kaatopaikkakelpoisuus on tarkistettava tarvittaessa ennen sen poisvientä. (YSL 52 §, YSA 41 §, VnA 1065/2017)
8. Sammutusjätevesien hallintasuunnitelma on toimitettava ennen toiminnan aloittamista Lahden ympäristöpalveluille ja tiedoksi pelastusviranomaiselle. (YSL 52, 172 §:t)

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

9. Öljynerottimet on pidettävä toimintakuntoisina säännöllisellä huollolla, joka pitää sisällään ainakin seuraavat asiat:
- öljynerottimista poistuvan veden hiilivetytypitoisuus on määritettävä vuoden sisällä laitoksen käynnistymisestä. Tämän jälkeen seuranta on jatkettava valvontaviranomaisen kanssa sovitulla tavalla.
 - öljynerottimien öljytilan täyttymisestä ilmoittavan hälytysjärjestelmän toimivuus on testattava vähintään vuoden välein
 - öljynerottimet on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa. Viemäriinjassa on oltava öljynerottimen jälkeen sulkuventtiili-kaivo. (YSL 16 §, 17 § ja 52 §)

10. Kemikaalien, jätteiden ja polttoaineiden varastointi- ja käsittelypaikat sekä niiden toiminta tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että niitä ei pääse normaalioloissa eikä onnettomuustilanteissa kulkeutumaan maaperään, pohjaveteen, jätevesiviemäriin tai vesistöön eikä leviämään ilman kautta aiheuttaen ympäristö- tai terveyshaittoja tai ongelmia jätevedenpuhdistamon toiminnalle. Vahingotapauksissa kemikaalit, jätteet ja polttoaineet tulee olla kerättävissä talteen mahdollisimman tarkoin.

Kemikaalit on säilytettävä lukitussa ja katetussa tilassa. Keskenään vaarallisesti reagoivat kemikaalit ja jätteet on varastoitava erillään toisistaan.

Ympäristöriskialttiiden toimintojen kuten kemikaalisäiliöiden täyttötilanteiden tulee olla ohjeistettuja ja valvottuja. (YSL 7, 16, 17, 52 §:t)

11. Pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavien kemikaalien (diesel/kevyt polttoöljy) varastoinnissa ja käsittelyssä on vuotojen hallinta järjestettävä kaksinkertaista suojausrakennetta käyttäen (kaksoisvaipparakenne ja suoja-allas tai muu kaksoispidätyksen periaatteen mukainen tapa). Kaksinkertaisessa suojauksessa sekä ensisijaisen että toissijaisen suojauksen on muodostettava aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet. Kaksinkertaisen suojausrakenteen on toteuduttava kaikissa kohteissa (säiliö, putkistot ja letkut, täyttö-, tyhjennys-, lastaus-, käsittely- ja varastointi paikat, vaarallista kemikaalia sisältävät prosessilaitteet), joissa on pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa kemikaalia. (YSL 7, 16, 17, 52 §:t)

12. Lauhdutinkentässä kiertävän propyleeniglykolin vuotojen va-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

ralle ympäröivän piha-alueen kaadot on järjestettävä niin, että propyleeniglykoli johdetaan hallitusti altaaseen tai vastaavaan, mistä se on kerättävissä talteen tai muulla asiaan soveltuvalla menetelmällä. (YSL 7, 16, 17, 52 §:t)

13. Kemikaalin suoja-altaan tilavuuden on oltava vähintään 110 % altaassa olevan suurimman säiliön tilavuudesta. Suoja-altaisiin kertynyt neste tulee tyhjentää altaasta välittömästi, kun vuoto on huomattu, ja toimittaa neste vaarallisen jätteen keräykseen. (YSL 16, 17, 52 §:t)
14. Mikäli kemikaaleja varastoidaan tilassa, joka itsessään toimii suojausrakenteena, on tilan oltava viemäröimätön tai lattiakai-vo on varustettava asianmukaisella suojakannella tai sulku-venttiilillä. Tilan lattian ja seinien tulee olla tiiviitä riittävän al-lastilavuuden muodostumiseksi. Lattiakai-vo on oltava suljettu-lukuun ottamatta lattian pesua. (YSL 16, 17, 52 §:t)
15. Käytettävät säiliöt ja astiat on merkittävä siten, että merkin-nöistä käyvät ilmi niiden sisällöt. Kiinteät säiliöt tulee varustaa ylitäytön estävällä järjestelmällä ja lapon estävällä laitteella. (YSL 16, 17, 52 §:t)
16. Tuotanto- ja varastotilojen sekä täyttö-, tyhjennys-, lastaus- ja käsittelypaikkojen pinnoitteiden tulee kestää käsiteltävien ke-mikaalien vaikutus 7 vuorokautta. (YSL 16, 17, 52 §:t)
17. Kemikaalisäiliöiden, putkistojen, suoja-altaiden ja tiiviiden pin-noitteiden kunto ja eheys on tarkistettava säännöllisesti, ja mi-käli niissä havaitaan vaurioita tms. pidättävyyttä heikentäviä muutoksia, tulee ne korjata viivytyksettä. Säiliöt tulee kuntotarkastaa 5 vuoden kuluttua käyttöönotosta ja sen jälkeen riskinarvion mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivi-raston (TUKES) hyväksymän tarkastusliikkeen toimesta. Kun-totarkastusten yhteydessä tulee koeponnistaa myös säiliöihin liitetyt putkistot. Säiliöiden turva-, mittaus- ja säätölaitteet on kuntotarkastetta-va ajallaan valmistajan huolto-ohjeiden mukaisesti. Olennaiset mittalaitteet on kalibroitava vähintään vuoden välein. Putkistot on säännöllisesti kuntotarkastettava: ensimmäinen tarkastus 5-10 v kuluttua käyttöönotosta, varolaitteet vähin-tään 5 vuoden välein. (YSL 16, 17, 52, 66 §:t)
18. Kemikaalisäiliöiden suoja-altaisiin tulee asentaa vuotohälytti-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

met, jotka ovat jatkuvan valvonnan alaisia. Hälyttimien toiminta on testattava säännöllisesti ja dokumentoidusti. (YSL 16, 17, 52 §:t)

19. Säiliöiden täyttöputki tulee varustaa tippa-altaalla tai muulla vastaavalla suojauksella, joka kerää täyttöletkun irrotuksessa mahdollisesti maahan valuvan kemikaalin. (YSL 16, 17, 52 §:t)

Melu

20. Laitoksesta ja siihen liittyvästä liikenne-, purku-, lastaustoinnoinnista aiheutuva melutaso yhdessä tehdasalueen muun melun kanssa ei saa laitoksen toiminta-aikana ylittää melun A painotettua ekvivalenttitasoa (LAeq) 55 dB päivällä klo 7-22 eikä 50 dB yöllä klo 22-7 lähimpien häiriintyvien kohteiden oleskelupihoilla. Toiminnasta johtuvan yöaikaisen melun tavoitetasona lähimmillä tehdasalueen ulkopuolisten asuintalojen piha-alueilla tulee pitää A-painotettua ekvivalenttitasoa alle 45 dB (klo 22-7). Melun ollessa luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaustulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista sallittuun melutasoon. (YSL 49 §, 52 §, NaapL 17 §, VNp 993/1992)

Mikäli melutaso ylittyy, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä yksin tai yhteistyössä alueen muiden melua aiheuttavien toimijoiden kanssa toimenpiteisiin meluhaitan vähentämiseksi. (YSL 49, 52 §, 54 §, NaapL 17 §, VNp 993/1992)

21. Toiminnanharjoittajan on yhdessä tehdasalueen muiden toimintojen kanssa 6 kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta selvítettävä toiminnasta aiheutuva melutaso lähimmissä häiriintyvissä kohteissa käyttäen ulkopuolista asiantuntijaa. Melumittaussuunnitelma on esitettävä hyvissä ajoin, vähintään kuukautta ennen mittauksia Lahden ympäristöpalveluille. Suunnitelmassa on otettava huomioon impulssimaisten ja kapeakaistaisten äänielementtien vaikutus ja se, että selvitys kuvaa laitoksen toimintaa edustavasti. Selvitys on uusittava, mikäli laitoksen toiminnassa tapahtuu melupäästöihin vaikuttavia muutoksia. Melumittausraportti on toimitettava Lahden ympäristöpalveluille heti sen valmistuttua, viimeistään kuukauden kuluttua mittauksesta.

Melumittausraportissa on esitettävä myös suunnitelma aikatauluineen meluntorjunnan tehostamiseksi, jos melutason ohjearvot ylittyvät. Lahden ympäristöpalvelut päättää jatkotoi-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

menpiteistä tarvittaessa erikseen. (YSL 52, 54, 62, 209 §:t, NaapL 17 §, VNp 993/1992)

Jätteiden käsittely, varastointi ja hyödyntäminen

22. Toiminnassa tulee huolehtia siitä, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän. Toiminnassa syntyvät jätteet on lajiteltava ja hyödyntämiskelpoiset jätteet on kerättävä erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Jätteistä ei saa aiheutua roskaantumista tai vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Jätteitä koskevat kirjanpitoliedot on säilytettävä kirjallisesti tai sähköisesti kuusi vuotta. (YSL 52, 58, 62 §:t, JL 5, 6, 8, 12, 13, 15, 17, 28, 118-120 §:t)
23. Erilaisia vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään eikä muihin jätteisiin. Vaarallinen jäte on pakattava ja merkittävä ja siitä on annettava tarpeelliset tiedot jätehuollon kaikissa vaiheissa siten, että jätteen siirtoja ja ominaisuuksia voidaan seurata sen syntypaikalta hyödyntämiseen tai loppukäsittelyyn. Vaarallisen jätteen pakkaukseen on merkittävä jätteen haltijan nimi, jätteen nimi sekä turvallisuuden ja jätehuollon järjestämisen kannalta tarpeelliset tiedot ja varoitukset. Vaaralliset jätteet tulee varastoida lukitussa ja katetussa tilassa, omissa selkeästi merkityissä astioissaan, tiiviillä alustalla siten, etteivät ne aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Nestemäisillä vaarallisilla jätteillä tulee olla suojaaltaat. Vaaralliset jätteet on toimitettava vähintään kerran vuodessa käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristönsuojelulain mukaisessa luvassa tällaisen jätteen vastaanotto on hyväksytty. (YSL 58 §, JL 16-17, 118-121 §:t, VNA 179/2012 8, 9, 24 §:t)
24. Toiminnanharjoittajan on selvitettävä tuhkien laatu ja niiden hyötykäyttömahdollisuudet. Tuhkien kaatopaikkakelpoisuus on selvitettävä ennen kaatopaikalle toimittamista. Kaatopaikkakelpoisuus on selvitettävä uudelleen, mikäli polttoaineiden laadussa tai poltossa tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka voivat vaikuttaa tuhkan laatuun. Tuhkat on varastoiva erillään silloissa tai muissa vastaavissa suljetuissa tiloissa. Tuhkien käsittely ja kuljetukset on järjestettävä siten, ettei laitoksen ympäristöön aiheudu pölyhaittoja. Kaatopaikkakelpoisuusselvitys ja hyötykäyttömahdollisuuksia koskeva laatuselvitys on toimitettava tiedoksi Lahden ympäristöpalveluille mahdollisimman pian toiminnan alettua ja viimeistään kuukauden sisällä laitoksen käyttöönotosta. (VnA 1065/2017 14 §, VNa 331/2013 16–

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

23 §:t)

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

25. Kemikaalivahinkojen varalta kyseisten aineiden käyttöpisteiden läheisyydessä on oltava merkityillä paikoilla riittävästi imeytysainetta sekä keräysvälineistöä, jotka soveltuvat toiminnassa käytössä olevien tai kuljetettavien haitallisten aineiden imeyttämiseen. Sadevesi- ja jätevesiviemärijärjestelmien tulee vuototilanteissa olla suljettavissa siten, että kemikaaleja ei pääse viemäriin tai ympäristöön. (YSL 7, 16, 17, 52 §:t)
26. Poikkeuksellisista tilanteista, kuten onnettomuudesta, kemikaalivuodosta sekä tuotantohäiriöstä, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi erityisiä toimia jätehuollossa, on ilmoitettava viipymättä Lahden ympäristöpalveluille ja tilanteen luonne huomioiden tarvittaessa myös pelastusviranomaiselle. Maaperän tai pohjaveden pilaantumisesta on viipymättä ilmoitettava Hämeen ELY-keskukselle ja Lahden ympäristöpalveluille.
- Poikkeuksellisen päästön rajoittamistoimenpiteisiin, vahingon luonteen edellyttämiin torjunta- ja korjaustoimiin sekä vahingon vaikutusten selvittelyyn tulee ryhtyä viivytyksettä. Vahingon jälkeen tulee selvittää korjaavat toimenpiteet vastaavan tapauksen toistumisen ehkäisemiseksi. (YSL 14, 123, 134 §:t)
27. Puhdistus- ja erotuslaitteet tulee pitää toimintakuntoisina ja niiden toimintaa valvoa asianmukaisesti. Laitteistot ja niiden hälytysjärjestelmät tulee huoltaa säännöllisesti ja mahdolliset laiterikot tulee korjata viivytyksettä. Suoritetuista tarkastus-, tyhjennys- ja muista kunnossapitotoimenpiteistä tulee pitää kirjaa. Kirjanpito on tarvittaessa esitettävä valvontaviranomaisille. (YSL 7, 52, 172 §:t)
28. Onnettomuus-, häiriö- ja vahinkotilanteisiin tulee varautua suunnitelmallisesti ja ympäristöriskialttiit toiminnot tulee ohjeistaa. Toimintasuunnitelma poikkeuksellisia tilanteita varten on toimitettava Lahden ympäristöpalveluille ennen laitoksen käyttöönottoa.

Viemäriveresien johtamiseen liittyvissä riskien ja häiriötilanteiden hallinnassa tulee tehdä tarvittavassa määrin yhteistyötä viemäriverkoston hallinnasta ja jätevedenpuhdistamon toiminnasta vastaavan tahon kanssa. (YSL 6, 7, 52, 67 §:t)

Seuranta ja tarkkailu

29. Kattilan K3 hiukkas-, NO₂- ja SO₂-päästö on mittautettava ulkopuolista asiantuntijaa käyttäen 4 kuukauden sisällä toiminnan käynnistymisestä ja sen jälkeen kolmen vuoden välein. Maakaasukäyttöisen varakattilan K4 NO₂-päästö on mittautettava 4 kuukauden sisällä toiminnan käynnistymisestä ja sen jälkeen kolmen vuoden välein. Kattiloiden K1 ja K2 NO₂-päästö on mittautettava 7000 käyttötunnin tai vähintään 7 vuoden välein, vuoden 2030 jälkeen päästörajojen kiristyttyä kolmen vuoden välein. Mittauksia koskeva mittaussuunnitelma on toimitettava Lahden ympäristöpalveluille kuukautta ennen mittauksiin ryhtymistä. (YSL 62 §, VNa 1065/2017)
30. Toiminnanharjoittajan on osallistuttava Lahden kaupungin ilmanlaadun seurannan yhteistarkkailuun sekä ympäristön tilan seurannan yhteistarkkailuun, mikäli sellainen alueella järjestetään. (YSL 63 §)

Kirjanpito ja raportointi

31. Laitoksen käytöstä ja käytön valvonnasta sekä häiriötilanteista, laitoksen ympäristönsuojelun kannalta merkityksellisistä tapahtumista ja toteutuneista ympäristönsuojelutoimenpiteistä, päästöistä, jätteistä ja jätehuollosta sekä energiankäytöstä ja energiansäästötoimenpiteistä on pidettävä kirjaa. Seurantakirjanpitoon on merkittävä vuosittaista raportointia varten tarvittavat tiedot. Seurantakirjanpidon perusteena ovat asiakirjat, kuten laitoksen käyttöä koskevat tallenteet, häiriökirjanpito, huoltotodistukset, tutkimus-, mittaus- ja tarkkailutulokset, jätekirjanpito ja jätteiden siirtoasiakirjat, tulee säilyttää kirjallisesti tai sähköisesti vähintään kuuden vuoden ajan. Kirjanpito on pyydettäessä esitettävä valvontaviranomaisille. Ympäristöluvan valvontaviranomaisten pyynnöstä kirjanpidosta on tehtävä yhteenvetoraportteja. (YSL 52, 58, 62, §:t, JL 118, 119, 121 §:t, JA 22, 24 §:t)
32. Vuosittainen yhteenveto toiminnasta on toimitettava Lahden ympäristöpalveluille seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Yhteenvedossa on mainittava ainakin seuraavat asiat:
- höyryn, lämmön ja jäähdytyksen tuotanto (GWh/a)

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

-
- vuosittainen käyttöaika (h/a)
 - polttoaineiden käyttö (MJ/a, t/a)
 - polttoaineiden rikkipitoisuus ja muut laatutiedot
 - vedenkulutus ja kemikaalien käyttömäärät
 - rikkidioksidin, hiukkasten, typenoksidien ja hiilidioksidin vuosipäästöt (t/a)
 - muista ympäristöön kohdistuvista päästöistä
 - päästömittausraportit ja muut seurantamittausten tulokset
 - viemäriin johdettujen jätevesien määrä (m³/a) ja laatu
 - laitoksella muodostuneiden jätteiden määrät ja laatu sekä tiedot niiden hyötykäyttöön, käsittelyyn tai kaatopaikalle toimitamisesta
 - tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä huoltotoimenpiteistä
 - tiedot ympäristönsuojeluun ja energiatehokkuuteen liittyvistä suunnitelluista ja toteutetuista investoinneista
 - tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriötilanteista ja onnettomuuksista
 - suunnitteilla olevat muutokset laitoksen toimintaan.

(YSL 7 §, 52 §, 62 §, 72 §, JL 12 §, JL 51 §, 52 §, VnA 179/2012, VNa 1064/2017)

33. Yleisessä tietoverkossa julkaistavat tiedot tulee toimittaa ennen toiminnan aloittamista Lahden ympäristöpalveluille. Tiedot tulee päivittää vuosiraporttien yhteydessä. (VnA 1065/2017 21 §)
34. Lahden ympäristöpalveluiden edustajalle on varattava mahdollisuus osallistua laitoksen käyttöönottotarkastukselle. (YSL 43 §)

Toiminnan lopettaminen

35. Toiminnanharjoittajan vaihtumisesta tai toiminnan muutoksista tulee ilmoittaa Lahden ympäristöpalveluille viipymättä. Toiminnan lopettamisesta ja lopettamiseen liittyvistä toimista tulee ilmoittaa Lahden ympäristöpalveluille vähintään kuusi kuukautta ennen toiminnan lopettamista mahdollisten lopettamiseen liittyvien määräysten antamiseksi. Toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai toiminnan oleelliseen muuttamiseen on oltava ympäristölupa. (YSL 52 §, 89 §)

Ratkaisun ja lupamääräysten perustelut

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään. Ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Kun toimintaa harjoitetaan lupahakemuksessa ja tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Toimittaessa lupahakemuksen ja tämän päätöksen mukaisesti laitoksen toiminnasta ei aiheudu terveystahitaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski sekä alueen kaavamääräykset.

Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2016–2021 mukaa pohjavesimuodostumille on tehty pohjavesien riskinarviointi ja määrällisen ja kemiallisen tilan luokittelu. Pohjavesimuodostumat, joilla ympäristötavoitteita ei saavuteta vuoteen 2015 mennessä, on nimetty. Hyvän tilan saavuttaminen ja ylläpitäminen edellyttää perustoimenpiteiden lisäksi täydentäviä toimenpiteitä. Nyt kyseessä olevan Lahden (0439801) pohjavesialueen määrällinen tila on hyvä, mutta kemiallinen tila on huono. Pohjaveden kemiallista tilaa heikentäviä aineita ovat torjunta-aineet, polttosteiden lisäaineet, liuottimet, arseeni, kromi, lyijy, nikkeli ja kloridi. Kemiallinen tilatavoite on arvioitu saavutettavaksi vuoteen 2027 mennessä.

Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2016–2021 todetaan, että teollisuuden ja yritystoiminnan pohjavesiriskit johtuvat yleisimmin pohjavedelle haitallisten kemikaalien kuljetuksesta, varastoinnista ja käytöstä. Teollisuuteen liittyy usein myös laajojen maa-alueiden kattamista sekä rakennuksin että piha-alueiden päällystyksestä, jolloin luontainen pohjaveden muodostuminen vähenee. Lisäksi päällystetyillä alueilla muodostuvat hulevedet voivat aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen riskiä.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Pohjaveden pilaantumistapaukset ovat tavallisesti seurausta viemäreiden ja säiliöiden vuodoista, kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden puutteellisesta suojauksesta ja jätevesien väärästä käsittelytavasta. Kemikaaleja voi päästä maaperään ja pohjaveteen myös tulipalojen seurauksena.

Pohjavesialueelle sijoituessaan toiminta tulee suojata kaksinkertaisesti ja joskus myös kolminkertaisesti. Uusia teollisuusalueita ei pohjavesialueille kaavoiteta, ellei toimintojen vaikutusta pohjavesialueeseen voida pitää pienenä. Tällöin annetaan pohjaveden suojelumääräyksiä luvissa.

Toiminnanharjoittajat seuraavat usein pohjaveden laatua ja määrää lupaan sisältyvillä tarkkailuohjelmilla. Teollisuusalueilla ja taajamissa tarkkailuohjelmat voivat olla yhdistettyjä. Toiminnanharjoittajat huomioivat pohjaveden suojelun varautumissuunnitelmissa mm. onnettomuus- ja tulipalotapauksissa. Onnettomuusriskien tarkastelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota sammutusvesien hallintaan, ja tunnistaa eri kemikaalien erilaiset torjuntaohjeet vuototilanteissa. Olemassa olevat riskit poistetaan rakenteellisilla ja toiminnallisilla keinoilla. Kemikaalien varastointia pohjavesialueella vältetään ja niiden aiheuttama riski huomioidaan mahdollisissa onnettomuustapauksissa.

Kyseisessä teollisessa toiminnassa sijoituspaikka asettaa pohjaveden suojelun kannalta erityisiä vaatimuksia ympäristösuojauksille sekä toiminnanharjoittajan huolellisuudelle. Toiminnassa käytetään lupamääräysten toteuttamisen jälkeen vesienhoitosuunnitelman mukaisesti moninkertaisia suojausratkaisuja. Pohjatutkimusten perusteella alueella maaperä on hyvin vettä läpäisevää. Kohteen asema-kaavamääräysten mukaisesti kattovedet imeytetään pohjaveden muodostumisalueelle imeytyskaivon kautta. Lisäksi asfaltoidun pysäköintialueen ja tien alueelta hulevedet imeytetään maaperään bioimeytusrakenteella. Hulevesien imeytyksellä pyritään minimoimaan pohjaveden määrään kohdistuvia vaikutuksia. Muilta asfaltoiduilta alueilta hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin pohjavesialueen ulkopuolelle. Kiinteistöllä käsiteltävien kemikaalien sekä mahdollisten sammutusvesien pääsy pohjaveteen estetään suoja- ja hälytyslaitteilla. Kemikaalien vastaanottopisteen sadevesiviemärit suljetaan kemikaalien vastaanottotapahtumien ajaksi.

Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin ja lausuntoihin

Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu toimittaessa lupahakemuk-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

sen ja annettujen lupamääräysten mukaisesti pohjavedenlaadun kuormituksen lisääntymistä tai pohjaveden laadun heikkenemistä. Toiminta lisää jonkin verran päästöjä ilmaan ja niiden lähialueelle laskeutumisen ehkäisemiseksi piipun korkeus on mitoitettu leviämismallilaskelmilla 35 m korkuiseksi. Tällöin epäpuhtaudet sekoituvat laajempaan ilmassaan ja laimenevat ennen maahan laskeutumista.

Hakemuksesta annetuissa lausunnoissa ja muistutuksessa esitetyt asiat on otettu huomioon annettaessa lupamääräyksiä. Lausunnoissa esitetyn pohjavedelle haitallisten vaikutusten estäminen on toteutettu antamalla ympäristöturvallisuutta parantavia ja pohjaveden pilaantumisvaaraa estäviä määräyksiä, kuten kemikaalien varastointia ja käyttöä koskevia määräyksiä. Melupäästöön liittyen on annettu ohjearvoon perustuva lupamääräys ja veloitettu mittaamaan toiminnan aiheuttama melutaso puolen vuoden sisällä toiminnan käynnistyttyä yhdessä tehdasalueen muiden toimintojen kanssa. Yömelulle on myös asetettu tavoitetaso.

Lupamääräysten perustelut

Sijoittamisessa, rakentamisessa, käytössä ja käytön jälkeisessä hoidossa on erityisesti huolehdittava siitä, ettei toimista aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia päästöjä kuten melua ja hajua taikka viihtyisyyden vähentymistä. Toiminnan, laitoksen tai paikan on lisäksi sovelluttava ympäristöön ja maisemaan. (määräys 1)

Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan ympäristöluvanvaraista toimintaa harjoittavan toiminnanharjoittajan käytettävissä on oltava toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus. Vastuuhenkilön on oltava toiminnanharjoittajan palveluksessa ja hänellä on oltava tehtävien hoitamiseksi riittävä ammattitaito. Toiminnanharjoittajan on myös huolehdittava vastuuhenkilön riittävästä koulutuksesta. Ympäristöasioista vastaavien yhteys henkilöiden yhteystietojen saaminen on katsottu tarpeelliseksi tiedonkulun varmistamiseksi. (määräys 2)

Toiminnanharjoittajan on vastattava toimintojensa ympäristönsuojelulain 6 ja 7 §:n mukaisista yleisten periaatteiden ja velvollisuuksien toteutumisesta hakemuksen mukaisesti. Toimintaa on harjoitettava hakemuksessa esitetyllä tavalla ja toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä on oltava selvillä sekä ympäristönsuojelulain mukaan käytettävä sitä. (määräys 3)

Hiukkas-, typpidioksidi-, ja rikkidioksidipäästöjen rajoittamista koske-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

vat määräykset on annettu paikallisen ilman pilaantumisen ehkäisemiseksi ja alueen asujaimiston viihtyisyyden turvaamiseksi.

Kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa ympäristölle. Toiminnan sijoituessa ympäristönsuojelun kannalta ympäristöllisesti herkällä alueella (I luokan pohjaveden muodostumisalueella) on tärkeää, että kemikaalien vuotojen hallinta toteutetaan tehokkaammin ja luotettavammin kuin ns. tavallisessa kohteessa. Tämä tarkoittaa kaksikertaisen suojauksen vaatimusta siten, että ensisijainen ja toissijainen suojaus muodostavat aukottomat, toisistaan riippumattomat suojauskokonaisuudet.

Pohjavesialueella toimittaessa on käytettävien kemikaalien käyttö ja varastointi järjestettävä niin, ettei vuodoista koidu maaperän eikä pohjaveden pilaantumisvaaraa. Käytettävien kemikaalien viemäriin pääsy tulee samalla estetyksi. Ympäristönsuojelulain 66 §:n mukaan luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on huolehdittava maaperään ja pohjaveteen kohdistuvien päästöjen ehkäisemiseksi toteutettujen toimien, kuten rakenteiden säännöllisestä ylläpidosta, huollosta ja tarkistuksista ja luvassa on annettava tätä koskevat määräykset.

Hälyttimien toiminta tulee testata säännöllisesti ja dokumentoidusti, koska hälyttimet voivat vikaantua. Pohjavesialueella toimittaessa vuodonhallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Täyttöputken varustaminen tippa-altaalla estää säiliöiden täyten yhteydessä mahdollisesti muodostuvien täyttöroiskeiden leviämisen täyttöpaikan ympäristöön.

Kuntotarkastukset edustavat ympäristön kannalta parasta käytäntöä, jolla saadaan tietoa säiliövaippon, putkistojen, suoja-aldaiden sekä tiiviiden pintojen kunnosta ja eheydestä. Putkistojen painekoe varmistaa putkiston tiiveyden. Nämä tarkastukset osaltaan vähentävät vuotojen mahdollisuutta. Tarkastukset on määrätty tehtäväksi, koska ne ovat kustannustehokas keino, jolla voidaan ehkäistä tehokkaasti maaperän ja pohjaveden pilaantumisvaara. Määräys on ympäristönsuojelulain 7 §:ssä säädetyn ennaltaehkäisyn periaatteen mukainen. (määräykset 10-19)

Toiminnan jäte- ja hulevesien johtamisesta on annettu yleinen määräys, jolla varmistetaan jäte- ja huleveden viemärintikelpoisuus. Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 41 §:ssä on säädetty vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettavia päästöjä koskevista yleisistä vaatimuksista. Veden hankintaa varten tärkeällä pohjaveden muodostumisalueella on erityisen tärkeää, ettei aiheute-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

ta vaaraa tai haitta pohjavedelle. (määräys 5 ja 7)

Toiminnan ja sen vaikutusten valvomiseksi valvontaviranomaisen on tarpeen saada oleelliset tiedot päästöistä viemäriin niistä aiheutuvan ympäristöhaitan valvomiseksi. (määräys 6)

Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Sammutusjätevesi voi sisältää ympäristölle haitallisia kemikaaleja, jotka aiheuttavat vesistön, maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Kemikaaliturvallisuuslain säädännön mukaan toiminnanharjoittajan on estettävä rakenteellisin ratkaisuin kemikaalien saastuttaman sammutusjäteveden leviäminen ympäristöön tai hallitsemattomasti jätevedenpuhdistamolle. Toiminnanharjoittajalla on oltava suunnitelmat ja sen mukaiset laitteistot, menetelmät ja henkilöstö saastuneen sammutusjäteveden keräämiseksi ja käsittelemiseksi. Talteenottojärjestelmiä suunniteltaessa otetaan huomioon, että järjestelmät eivät voi perustua ainoastaan pelastuslaitoksen tekemiin toimenpiteisiin, koska pelastuslaitoksen ensisijaisena tehtävänä onnettomuustilanteissa on sammutus- ja pelastustyö, ei sammutusjätevesien keräilyjärjestäminen. (määräys 8)

Laitoksen läheisyydessä sijaitsevien häiriintyvien kohteiden melualitistuksen pitämiseksi kohtuullisena on annettu määräys kohtuuttoman meluhaitan estämiseksi. Viihtyisyys- ja terveyshaittojen rajoittamiseksi on asetettu melulle hyväksyttävä melutaso. Melutasolle annetut arvot perustuvat valtioneuvoston päätökseen (993/1992) melutason ohjearvoista. Koska laitos sijaitsee lähellä asutusta, on yöaikaiselle melulla annettu myös tavoitetaso, johon toiminnassa ja sen kehittämisessä tulee pitkällä aikavälillä pyrkiä. Melun mittaamisella osoitetaan, että laitoksen toiminnasta ei yhdessä tehdasalueen muiden toimintojen kanssa aiheudu melutason raja-arvoja ylittävää melua lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. (määräys 20-21)

Jätelain 118-120 §:n velvoitteet jätteen tuottajaa kohtaan on huomioitu antamalla ympäristöluvassa jätehuoltoa koskevat määräykset. Ympäristönsuojelulain 52 ja 58 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset mm. jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä sekä tarpeelliset määräykset jätteistä ja jätehuollosta jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamiseksi. Jätehuoltoa koskevilla määräyksillä on myös huomioitu jätelain 8 §:n mukainen yleinen velvollisuus noudattaa etusijajärjestystä, jonka mukaan ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan on ensisijaisesti valmisteltava jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissi-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

jaisesti kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä. (määräykset 22-24)

Ennaltaehkäisyn ja haittojen minimoinnin periaatteen mukaisesti on perusteltua varata toimitiloihin kemikaalivahinkojen varalta imeytysainetta ja keräysvälineistöä sekä varautua sulkemaan sadevesi- ja jätevesiviemärijärjestelmät. (määräys 25).

Häiriö- ja muita poikkeuksellisia tilanteita koskeva määräys on tarpeen ympäristövahingoista aiheutuvien päästöjen minimoimiseksi sekä valvonnan ja mahdollisten jälkitoimenpiteiden toteuttamiseksi. Ympäristönsuojelulain 14 §:n mukaan, jos toiminnasta aiheutuu tai uhkaa välittömästi aiheutua ympäristön pilaantumista, toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin pilaantumisen tai sen vaaran ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo aiheutunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi. Ympäristönsuojelulain 123 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on ilmoitettava välittömästi toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle tavanomaisesta toiminnasta poikkeavista tapahtumista ja onnettomuuksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristöön tai luvan noudattamiseen. Häiriötilanteista tiedottaminen on tarpeen myös muille tahoille tarpeen niin vaatiessa valvonnan toteuttamiseksi ja häiriötilanteista mahdollisesti aiheutuvien haittojen minimoimiseksi. (määräys 26)

Laitoksen pölypäästöjä vähennetään suodattimin. Öljyisten vesien joutumista viemäriin ehkäistään öljynerotinkaivoilla ja sulkukaivoilla. Määräyksessä on painotettu laitteistojen kunnossapitoa, asianmukaista hoitoa ja säännöllistä huoltoa. Tällöin epäpuhtauksien erottaminen on mahdollisimman tehokasta ja satunnaisten päästöjen määrä jää laiterikkojen ennakoinnin vuoksi mahdollisimman vähäiseksi. Mahdolliset laiterikot tulee korjata viivytyksettä (määräys 9, 27)

Määräyksessä on edellytetty yhteistyön tekemistä jätevesien johtamisessa vastaanottavan viemärlaitoksen kanssa. Tämä on nähty tärkeäksi häiriötilanteiden syntymisen ehkäisemiseksi ja niiden mahdollisimman viivytyksettömäksi hoitamiseksi. Osa poikkeuksellista päästöistä saattaa liittyä viemäriverkon toimintaan. Yhteistyössä tulee selvittää toimenpiteet erityisesti sellaisten poikkeuksellisten päästöjen osalta, jotka voivat aiheuttaa haittaa jätevedenpuhdistamon toiminnalle. Vahinkotilanteissa on tärkeää, että rajoittaviin toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa turvallisuuden niin salliessa ryhtyä jo laitoksella. Puhdistamolle johdettavien jätevesien tilapäisen johtaminen häiriötilanteissa vesistöön tulee jäädä mahdollisimman vähäiseksi

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

(määräys 28).

Ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista. Laitoksen päästöjen vaikutuksia ilmanlaatuun voidaan seurata parhaiten yhteistarkkailulla. Ympäristövaikutuksista saadaan parhaiten kokonaiskuva eri lupavelvollisten toimijoiden yhteistarkkailun kautta. (30)

Raportointia ja kirjanpitoa koskevat määräykset, tarkkailuvelvoitteet sekä ilmoitusvelvollisuus toiminnan aloittamisesta ja lopettamisesta on annettu valvonnallisista syistä. Tarkkailumääräykset perustuvat ympäristönsuojelulain 46 §:ään. Seurannan avulla voidaan arvioida annettujen päästörajojen saavuttamista (määräykset 31-34).

Valvontaa varten on perusteltua määrätä ilmoittamaan omistajavaihdoksista, toiminnan muutoksista uuden ympäristölupatarpeen arvioimiseksi tai toiminnan lopettamisesta siihen liittyvien toimenpiteiden määrittelemiseksi. (määräys 35)

Toiminnan harjoittajan on toiminnan päättymisen jälkeen siivottava ja puhdistettava alue siten, ettei toiminnan päättymisenkään jälkeen aiheudu terveyshaittaa tai muuta merkittävää maaperän, pohjaveden tai ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Lahden ympäristöpalveluille ilmoittaminen hyvissä ajoin ennen toiminnan lopettamista on tarpeen jatkotoimenpiteiden määrittämiseksi. (määräys 35)

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on oltava lupa. (YSL 29 §)

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 70 §, YSA 15 §)

Päätöksen täytäntöönpano

Päätös julkaistaan 13.3. Lahden kaupungin verkkosivuilla. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, eli 20.3.2020. Päätös on lainvoimainen 30 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannista kyseistä päivää lukuun ottamatta, jos siitä ei valiteta. Mahdollinen valitus on

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Toiminnanharjoittaja on hakenut toiminnan aloittamislupaa (YSL 199 §) ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta mahdollisen valituskäsittelyn pitkän ajallisen keston takia. Perusteluna on se, että toiminnasta ei aiheudu peruuttamatonta ympäristöhaittaa, jota ei voitaisi korjata poistamalla toteutettuja rakenteita ja palauttamalla alue ennen toiminnan aloittamista olleeseen tilaan. Toiminnan aloittaminen ei siten tee mahdollista muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää, että toiminta voidaan aloittaa tämän lupapäätöksen mukaisesti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Ympäristölupaviranomainen katsoo, että toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta on ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen perusteltu syy. Tämän lupapäätöksen täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, kun toiminta järjestetään lupapäätöksen määräysten mukaisesti. Mikäli toiminta aloitetaan ennen tämän päätöksen lainvoimaiseksi tuloa, luvan saajan on asetettava 10 000 euron suuruinen vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen tai mahdollisten vahinkojen korvaamiseksi lupapäätöksen kumoamisen tai muuttamisen varalta. Mikäli lupapäätös kumotaan tai lupamääräystä muutetaan, rakennus- ja ympäristölupalautakunta katsoo asetetun vakuuden riittävän ympäristön saattamiseksi ennalleen. Täytäntöönpanon ei katsota tekevän muutoksenhakua hyödyttömäksi. Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 7, 8, 14, 16-17, 28, 43, 49, 52-54, 58, 62-63, 66-67, 72, 89, 123, 134, 172, 209 §:t
Ympäristönsuojeluasetus (4.9.2014) 15 ja 41 §
Jätelaki (646/2011) 5, 6, 8, 12-13, 118 – 122, 24, 28, 51-52, 72 §:t
Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 8–9, 12, 24, 37 §
Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista (331/2013) 16-23 §
Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)
Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017)
Valtioneuvoston asetus polttoaineteholtaan alle 50 MW:n energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista (1064/2017)

Tässä päätöksessä on huomioitu myös:

Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosiksi 2016-2021.

Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2016-2021.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 16

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Hakijalta peritään tästä päätöksestä Lahden kaupungille ympäristöluvan käsittelystä aiheutuvat kulut (rakennus- ja ympäristölupalautakunta 4.12.2018 § 70). Tämän lupahakemuksen käsittelymaksu on 6900 €.

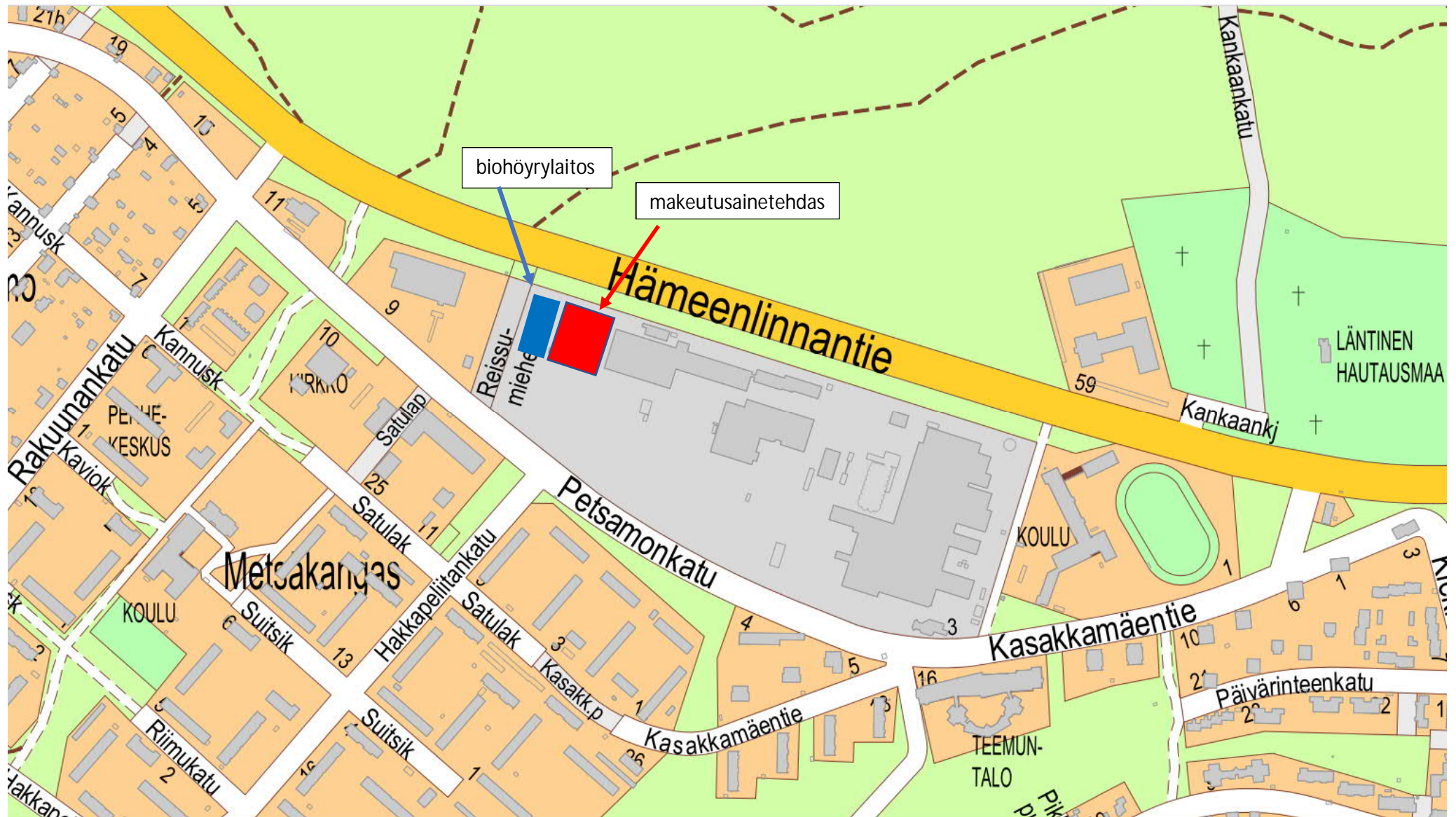
Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta tiedottaa tästä päätöksestä julkisesti kuuluttamalla Lahden kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla kaupungin internetsivuilla sekä julkaisemalla ilmoituksen päätöksestä Uusi Lahti -sanomalehdessä. Päätös on nähtävillä Lahden-pisteessä, os. Lahden Palvelutori, Kauppakeskus Trio, 2 krs., Aleksanterinkatu 18, Lahti sekä Lahden kaupungin internetsivuilla. Tieto päätöksestä lähetetään myös asianosaisille.

Muutoksenhaku Hallintovalitus Vaasan hallinto-oikeuteen (YSL 190 §)

Toimenpiteet Ote:
STEP Oy, Tallberginkatu 2 A, 00180 Helsinki
Hämeen ELY-keskus
Lahden kaupunki / ympäristöterveys
Lahden kaupunki / Maankäyttö ja aluehankkeet
Päijät-Hämeen pelastuslaitos
Lahti Aqua Oy
Muistutuksen jättäjä

Liitteenä 1. Sijaintikartta, Suomen Teollisuuden Energiapalvelut - STEP Oy, Fazerin Lahden tehtaiden biohöyrylaitos

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Ympäristölupa, Skanska Infra Oy, rengasleikkeiden ja kokonaisten renkaiden käyttö keventeenä Vt12 Lahden eteläisen kehätien hankeosa B:n alueella Patomäen tunnelin vierustäytöissä ja kenttärakenteissa sekä meluvalleissa 12 ja 13

D/2445/11.01.00.01/2018

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Ympäristönsuojelutarkastaja Anri Junnola, p. 044 416 3872
Ympäristölupapäällikkö Tarja Laitinen p. 050 559 4052

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää perusteluosassa esitetyn mukaisesti myöntää Skanska Infra Oy:lle ympäristöluvan muutoksen rengasleikkeen ja kokonaisten käytöstä poistettujen renkaiden käytettäviin määriin ja laajuuteen sekä tarkkailuohjelman tarkennukseen.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Skanska Infra Oy on jättänyt 13.11.2019 päivätyllä hakemuksella Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnalle lainvoimaisen ympäristöluvan muutoshakemuksen, jossa haetaan muutosta rengasleikkeen ja kokonaisten käytöstä poistettujen renkaiden (RL 00 ja RL 01, jätenimike 16 01 03) käytettäviin määriin ja laajuuteen (lupamääräys 1) sekä tarkkailuohjelman tarkennukseen (lupamääräys 14). Hankeosa B:n alueelle tullaan rakentamaan edellä mainittuja materiaaleja käyttäen Patomäen betonitunnelin vierustäytöt ja kenttärakenteet sekä meluvalli 12:n lisäksi meluvalli 13. Lupaa haetaan myös toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Hakemuspaperit ovat nähtävillä kokouksessa.

HAKEMUS

Luvan hakija

Skanska Infra Oy
PL 114
00101 Helsinki
Y-tunnus 0174259-1

Yhteyshenkilö:
Timo Takala
Alavankatu 4 C

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

15610 Lahti
puh. 050 437 0647
sähköposti: timo.takala@skanska.fi

Toiminta ja sen sijainti

Patomäen betonitunnelin vierustäytöt ja kenttärakenne sijoittuvat kiinteistöille 398-405-4-60, 398-405-4-42, 398-405-42-1, 398-405-41-1 ja 398-405-9-139.

Meluvalli 12 sijoittuu kiinteistöille 398-405-9-59, 398-405-9-60, 398-405-19-100 ja 398-405-9-141.

Meluvalli 13 sijoittuu kiinteistöille 398-405-9-141.

Luvan hakemisen peruste ja lupaviranomaisen toimivalta

Toiminta on ympäristöluvanvaraista ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 27 §, liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f ja 28 § mukaan.

Ympäristönsuojelulain 34 §:n 2 momentin ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 2 §:n 2 momentin 12 f) kohdan mukaan kyseinen toiminta kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käsiteltäväksi määrättyihin lupa-asioihin.

Lainvoimaiseen ympäristölupaan on haettu ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaista muutosta toiminnanharjoittajan toimesta.

Asian vireilletulo ja hakemuksen täydennykset

Lainvoimaisen ympäristöluvan muutoshakemus on tullut vireille 13.11.2019. Muutoshakemusta on täydennetty 16.1.2019 täydennyspyynnön perusteella.

Toimintaa koskevat luvat ja sopimukset sekä alueen kaavoitus-tilanne

Ympäristönsuojelulain mukainen lupa koskien Ympäristölupa, Skanska Infra Oy, rengasleikkeiden ja kokonaisten renkaiden käyttö kevennä Vt12 Lahden eteläisen kehätien hankeosa B:n alueella Patomäen tunnelin vierustäytöissä ja kenttärakenteissa sekä meluvallissa 12 ja 13, Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta, D/2445/11.01.00.01/2018, päätöspäivämäärä 8.1.2019.

Alueelle ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Alueella on voimassa oleva Lahden läntisten osien osayleiskaava, joka on saanut lainvoiman 5.10.2017. Alue on yleiskaavassa määritetty lähivirkistysalueeksi (VL). Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat luonnonmukaiset viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Osa-alue VL-20 on Patomäen, Patoniityn, Vartiolaakson ja Oksasen alueen lähivirkistysalue. Alue on Porvoonjoen laaksossa sijaitseva kaupunkirakennetta toisiinsa liittävä viheralue. Alueella on ulkoilureittejä, arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 2, 4), muinaismuistokohteita. Alueella on liikennemelua sekä suojaviheraluetta.

Patomäen betonitunneli, meluvalli 12 ja meluvalli 13 sijoittuvat kiinteistöille, jotka omistaa Lahden kaupunki. Kohteet sijaitsevat maantietoimituksen haltuunottoalueella. Alueet on haltuunottokokouksessa otettu Liikenneviraston hallintaan, vaikka omistus säilyy Lahden kaupungilla. Hankkeen valmistuttua loppukokouspäätöksen lainvoimaisuuden jälkeen myös omistusoikeus siirtyy valtiolle.

Toiminnan sijaintipaikka ja sen ympäristö

Sijaintipaikka

Patomäen tuleva betonitunneli sijaitsee nykyisen Patomäen pallonkentän kohdalla Luhdantaustankadun länsipuolella. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 90 m toiminta-alueelta etelään sekä noin 200 m pohjoiseen.

Meluvalli 12 ja meluvalli 13 sijaitsee Launeen alueella ja se tulee nykyiselle pelto- ja metsäalueelle. Alue sijaitsee nykyisen Tasangonpolun ja Paskurinojan välisellä alueella. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 70 m meluvallilta pohjoiseen.

Maaperä, kallioperä ja pohjavedet

Patomäen betonitunnelin alueella maaperä on savea ja siltistä savea. Savikerrokset ovat paksuimmillaan betonitunnelin itäpäässä, lähes 20 m. Länsiosassa savikerros on hieman alle 10 m. Saviker-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

roksen alla on noin metristä viiteen metriin joko hiekkaa tai moreenia. Paksuimmillaan nämä kerrokset ovat alueen itäpäässä. Kalliopinta on tunnelin itäpäässä noin 22 m syvyydessä ja länsipäässä noin 10 m syvyydessä.

Patomäen betonitunneli ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on Lahden vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (luokka I, tunnus 0439801), joka sijaitsee noin 280 m betonitunnelilta itään. Lähin yksityiskaivo on noin 210 m tunnelin pohjoispuolella.

Pohjavesi on Patomäen alueella osin paineellista eli pohjaveden painetaso nousee savikerrokseen. Havaittu pohjaveden painetaso alueella on +76,1...80,5. Savikerroksen alapinta on alueella, jossa rengasleikettä käytetään, länsiosassa noin tasossa +70 ja itäosassa ylimmillään tasossa +62. Valmiin rakenteen kuivatustaso alueella on +76.

Meluvalli 12:n ja meluvalli 13:n kohdalla maaperä on savea. Savikerrokset ovat 8...20 metriä paksuja. Saven alla on moreenia tai hiekkaa. Kairauksia ei alueella ole ulotettu kallionpintaan asti, joten tarkka kallionpinnan sijainti ei ole alueelta tiedossa. Meluvalli 13 sijaitsee kokonaisuudessaan ja meluvalli 12:n itäosasta noin 180 m sijaitsee Lahden vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella (luokka I, tunnus 0439801). Alue ei ole pohjaveden muodostumisaluetta johtuen siitä, että alueen pintamaat ovat heikosti vettä johtavaa savea. Lahden pohjavesialueen koko on 40 km² ja varsinaisen muodostumisalueen koko noin puolet siitä. Rakennettavan meluvalli 12:n pinta-ala on noin 7900 m² ja meluvalli 13:n pinta-ala on noin 4100 m² eli vain murto-osa pohjaveden muodostumisalueen kokonaispinta-alasta. Meluvalli 12:sta noin 100 m ja meluvallista 13 noin 300 m etelään sijaitsee Renkomäen vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (luokka I, tunnus 0439802).

Pohjaveden virtaus suuntautuu luoteesta Salpausselkämuodostuman alueelta Launeen ruhjeeseen muodostuneen pitkittäisharjun suuntaisesti kohti Launeen vedenottamo. Launeen vedenottamo on rakennettu pohjaveden luontaisen purkautumispaikan (Launeen lähde) läheisyyteen. Meluvalli 12 sijaitsee noin 300 m ja meluvalli 13 sijaitsee noin 50 m Launeen ruhjeesta länteen. Meluvalli 12 sijaitsee noin 950 m ja meluvalli 13 sijaitsee noin 850 m Launeen vedenottamosta etelään. Pohjaveden virtaus alueelta on kohti länttä sekä osin kohti Paskurinojaa.

Meluvallia 12 lähin yksityiskaivo sijaitsee noin 100 m meluvallista

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

pohjoiseen. Meluvallia 13 lähin yksityiskaivo sijaitsee noin 250 m meluvallista pohjoiseen.

Pohjaveden pinta on molempien meluvallien ympäristössä noin tasolla +76,6...76,9. Pinta tulee tilapäisesti laskemaan, kun pohjaveden alennus Launeen pohjavesisuojuuksen kohdalla aloitetaan. Valmiin tierakenteen kuivatustaso on noin tasolla +75.

Lainvoimainen ympäristölupa on velvoittanut hakijaa ottamaan pohjavesinäytteitä meluvalli 12 ja Patomäen betonitunnelin alueelta kahdesti vuodessa. Pohjaveden happipitoisuus on koko alueella heikko ja vedessä on paikoin liuennutta mangaania yli STM:n talousveden laatutavoitteen. Meluvalli 12 läheisyydessä arseenia on yli STM:n talousveden laatutavoitteen ja ympäristölaatunormin. Lisäksi meluvallin 12 ja Patomäen betonitunnelin läheisyydessä on todettu olevan vähäisiä määriä PAH-yhdisteitä.

Rakennettavan meluvalli 13 läheisyydessä on tehty pohjaveden laadun seurantaa liittyen myös Launeen pohjaveden alennukseen. Alueen pohjaveden happipitoisuus on heikko ja veteen on paikoin liuennut rautaa ja mangaania yli STM:n talousveden laatutavoitteen. Tyyppipitoisuudet ovat alhaiset ja kloridipitoisuudet ylittävät paikoin ympäristönlaatunormin. Alueen pohjavedessä on todettu torjunta-aineita ja haihtuvia yhdisteitä, jotka eivät ylittäneet ympäristönlaatuormeja tai STM:n talousveden laatuvaatimuksia.

Pintavedet

Patomäen tunnelin täyttömassat sijoittuvat lähimmillään noin 70 m päähän, meluvalli 12 rengaskevennykset noin 17 m ja meluvalli 13 rengaskevennykset noin 23 m päähän Paskurinojasta. Paskurinoja on noin 4 km pitkä puro, joka sijaitsee Lahden eteläosassa. Se saa alkunsa Taka-Lotilasta ja osittain Salpausselän lähteistä. Paskurinoja liittyy Vartio-ojaan Venetsian kohdalla ja laskee lopulta Porvoonjokeen Jokimaan ravikeskuksen läheisyydessä. Paskurinojaan johdetaan hulevesiä. Paskurinoja tulee ulos maan alta putkesta Uudenmaankadun ja Apilakadun risteyksessä. Tästä eteenpäin puro kulkee luonnontilaisena pelto- ja omakotitaloalueen välissä. Paskurinojan valuma-alueen koko on noin 7 km² ja Paskurinojan vesiuoman leveys noin 2–3 metriä.

Paskurinojan yleisilme on puromainen. Paskurinojan veden laatu on parantunut Upon valimon lopetettua toimintansa. Nykyisin vesi on myös kirikkaampaa kuin aiemmin. Paskurinojan veden laatu on hygieenisesti huonompi kuin Vartio-ojassa, johon Paskurinoja yhtyy

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

etelämpänä.

Lainvoimainen ympäristölupa on velvoittanut hakijaa ottamaan pintavesinäytteitä Porvoonjoesta ja Paskurinojasta. Porvoonjoen ja Paskurinojan veden sähkönjohtavuus on ollut koholla, mikä viittaa mahdolliseen jätevesivaikutukseen. Molempien uomien vesi on ollut lievästi emäksistä (pH 7,2...7,4). Paskurinojan happipitoisuus on ollut hie-man Porvoonjoen happipitoisuutta heikompi. Rengasleikkeen käyttöön liittyvässä seurannassa pintavesissä ei ole havaittu PAH-yhdisteitä.

Paskurinojan veden laatua on seurattu myös Launeen pohjaveden alennukseen liittyen. Pohjaveden johtaminen Paskurinojaan on vähentänyt ojan veden sameutta, kiintoaineen määrää sekä fosforipitoisuutta. Maaliskuussa 2019 kokonaistypen pitoisuus oli huomattavasti korkeampi maaliskuuhun 2018 verrattuna. Tämä Saattaa johtua sulamisvesien tuomasta kuormituksesta. Paskurinojaan johdettavan pohjaveden typpipitoisuus on ollut matala.

Patomäen betonitunnelin alueelta kuivatusvedet johdetaan tien sivuosiin ja niitä pitkin Porvoonjokeen. Porvoonjoki luokitellaan pintavesityyppinsä perusteella keskisuuriin kangasmaiden jokiin, jota ei ole muutettu voimakkaasti. Vesimuodostuman ekologinen tila vesienhoidon toisella suunnittelukaudella arvioitiin tyydyttäväksi ja kemiallinen tila hyväksi.

Kuivatusvesien purkupaikan alueella Porvoonjoen valuma-alue kattaa Porvoonjoen latvaosat sivu-uomineen ja valuma-alue on sen vuoksi suuri (32 429 hehtaaria eli noin 324 km²). Golder Associates:n (2010) laatiman tulvariskimallinnuksen mukaan vedenkorkeus vaihtelee arviolta välillä +71,31–71,67 m (N2000) kerran 20 vuodessa ja kerran 250 vuodessa tapahtuvilla virtaamilla. Arvioidut virtaamat ovat 25,9–35,8 m³/s.

Porvoonjoen veden laatua on esitelty Ali-Juhakkalan sillan vesilupahakemuksessa. Tiedot perustuvat Ramboll Finland Oy:n tekemään Porvoonjoen vesistöalueen vesistö tarkkailuun vuonna 2013, raportti on julkaistu vuonna 2014. Raportin mukaan joen vesi on sameaa sekä kiintoaine- ja humuspitoista. Ravinne- ja kiintoainepitoisuuksien nousu ajoittuu ylivirtaamakausiin. Happpitilanne Porvoonjoen pääuomassa oli vuonna 2014 yleisesti hyvä. Elokuun 2013 sateiden aiheuttamat huuhtoumat toivat jokeen hapenkulutusta lisäävää ainesta, ja happpitilanne oli poikkeuksellisen heikko. Sähkönjohtavuuden arvoissa näkyi selvästi lumensulamis- ja sadevesien laimentava vaikutus, mutta myös kuormituksen johtokykyä lisäävä vaikutus.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Kokonaistypen pitoisuus Porvoonjoen näytteenotopisteellä Ali-Juhakkalan jätevedenpuhdistamon alapuolella oli vuonna 2014 korkeampi kuin jätevedenpuhdistamon yläpuolella sijaitsevilla näytteenotopisteillä (Ramboll Finland Oy 2014). Kokonais-, ammonium- ja nitraattityypen pitoisuudet olivat korkeimmat maaliskuussa ja alhaisimmat elokuussa (kokonaistyyppi 2 600 µg/l – 6 100 µg/l, ammoniumtyppi 130 µg/l–750 µg/l). Runsaasti viljellyillä alueilla joki- ja oja-vesien tyyppipitoisuudet ovat n. 2 000–4 000 µg/l, joten maatalouden rehevöittävä vaikutus näkyi myös Porvoonjoen pääuoman jätevedenpuhdistamon alapuolen näytteenotopisteellä. Yhdyskuntajätevesien vaikutusalueella ammoniumtypen pitoisuus kohoaa yleensä yli 100 µg/l, joten veden ammoniumpitoisuus indikoi myös yhdyskuntajätevesien vaikutusta.

Kokonaisfosforipitoisuus vaihteli vuonna 2014 välillä 71–190 µg/l. Myös fosforipitoisuudet olivat korkeampia jätevedenpuhdistamon alapuolen näytteenotopisteellä kuin puhdistamon yläpuolella olevalla näytteenotopisteellä. Järvet, joiden fosforipitoisuus ylittää 50 µg/l luokitellaan erittäin reheviksi. Joissa pitoisuudet ovat kuitenkin yleensä korkeampia veteen huuhtoutuvan fosforipitoisen kiintoaineksen takia. (Ramboll Finland Oy 2014).

Luonto- ja kulttuuriarvot

Tiehankkeeseen liittyen alueella on vuonna 2014 tehty tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä eläimistöön ja kasvillisuuteen sekä kulttuuriarvoihin liittyviä kartoituksia. Selvitykset on laatinut Ramboll Finland Oy.

Toiminta-alueella ei todettu kulttuurisesti arvokkaita kohteita. Alueen koillispuolella, lyhimmillään noin 150 m päässä, on maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, Launeen pientaloalue.

Luontokartoitusten yhteydessä vuonna 2014 alueella tehtiin lepakkohavaintoja, yksi huomioarvoinen lintuhavainto (punavarpunen) sekä tunnistettiin paikallisia ekologisia yhteyksiä. Paskurinoja todettiin huomioitavaksi virtavesipaikaksi. Paskurinoja on vuonna 2014 tehdyssä taimenselvityksessä arvioitu ojaksi, johon kohdistuu merkittävää hulevesikuormitusta. Ojan uomaa on siirretty mm. Launeen markettialueen rakentamisen yhteydessä. Koekalastusta Paskurinojalla ei ole toteutettu.

Yleiskuvaus toiminnasta

Skansa Infra Oy hakee muutosta lainvoimaiseen ympäristölupaan

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

rengasleikkeen ja kokonaisten käytöstä poistettujen renkaiden (RL 00 ja RL 01, jätenimike 16 01 03) massamäärien ja sijoituspaikkojen osalta, Vt12 Lahden eteläisen kehätien hankeosa B:n alueelle.

Skanska Infra Oy:llä on lainvoimainen ympäristölupaa sijoittaa rengasleikettä ja kokonaisia käytöstä poistettuja renkaita rakenteisiin keventeeksi Vt12 Lahden eteläinen kehätien hankeosa B:n alueelle.

Lainvoimaisessa ympäristöluvassa luvitettu yhteismäärä oli 25 000 m³. Luvitetut kohteet, joihin määrät sijoittuivat, olivat:

- Patomäen betonitunnelin vierustäytöt 20 000 m³ eli noin 9100 tn
- Meluvalli 12:n kevennys 5000 m³ eli noin 2300 tn, tästä noin 55 % (n. 180 m) sijoittuu Lahden luokitellulle pohjavesialueelle, ei pohjaveden muodostumisalueelle.

Ympäristöluvan muutoshakemuksessa haettava rengasleikkeen ja kokonaisten käytöstä poistettujen renkaiden yhteismäärä on 18 950 m³. Määrät sijoittuvat kolmeen eri kohteeseen:

- Patomäen tunnelin kenttärakenteiden alle 3400 m³ eli noin 1500 tn.
- Meluvallin 12:n kevennys 8650 m³ eli noin 3850 tn, tästä noin 25 % sijoittuu Lahden luokitellulle pohjavesialueelle, ei pohjaveden muodostumisalueelle.
- Meluvallin 13 kevennykseen 6900 m³ eli noin 3100 tn.

Lupamuutoksen myötä koko hankkeen rengasleikkeen ja kokonaisten käytöstä poistettujen renkaiden yhteismäärä on 43 950 m³ eli 19 800 tonnia.

Patomäen betonitunneli sijaitsee nykyisen Patomäen pallokentän kohdalla Luhdantaustankadun länsipuolella. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 90 m toiminta-alueelta etelään sekä noin 200 m pohjoiseen. Patomäessä rakenteessa käytettävä rengasleikkeen kerrospaksuus ylittää ns. MARA-asetuksen (VNa 843/2017) mukaisen 1,5 m enimmäispaksuuden. Kerrospaksuus ylittyy, sillä rakenteen mitoitus vaatii riittävän suurta kevennystä. Tähän ei asetuksen mukaisella 1,5 m kerrospaksuudella päästä.

Meluvalli 12 ja meluvalli 13 sijaitsee nykyisen Tasangonpolun ja Paskurinojan välisellä alueella. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 110 m meluvallilta pohjoiseen. Alueet ovat tiealuetta. Meluvalli 12:n ja meluvalli 13:n osalta rengasleikkeen käyttö vaatii ympäristöluvan, koska toiminta sijoittuu osin luokitellulle pohjavesialueelle. Lisäksi pohjavesialueen ulkopuolinen osa ei täytä ns. MARA-asetuksen vähimmäisetäisyyttä (30 m) vesistöön.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Rengasleikkeen tekniset ominaisuudet soveltuvat molempiin käyttökohteisiin. Keventeenä rengasleike toimii erinomaisesti sen pienen tilavuuspainon ja tasalaatuisuuden ansiosta. Se on helposti käsiteltävää eivätkä sen rakennettavuusominaisuudet heikkene olosuhteiden muutoksista esim. sateesta johtuen. Tyypillisesti rengasleike tiivistyy vielä rakentamisen jälkeen, josta voi aiheutua vähäisiä painumia ympäristöön, mutta tässä tapauksessa rakenteiden pinnan muodonmuutokset ovat sallittuja. Rengasleikkeestä liukenevien haitta-aineiden pitoisuudet on todettu aiemmissa hankkeissa pieniksi (Ilola-Sannainen tie 11863, Östersundom kevyenliikenteen väylä) eikä sen käyttö näin ollen aiheuta suuria vaikutuksia ympäristöön. Lisäksi materiaali on helposti saatavilla läheltä eli Kuusakoski Oy:n Heinolan tehtaalta. Läheinen sijainti vähentää kuljetuksesta johtuvia haittoja ja päästöjä.

Toiminnan aikataulu

Lainvoimaisen ympäristöluvan mukaisesti rengasleikkeen käyttö aloitettiin Patomäen betonitunnelin vierustäyttöjen osalta marraskuussa 2019. Täyttöjen tekeminen jatkuu kevääseen 2020 asti. Kenttärakenteeseen rengasleikkeet tulevat sijoittumaan osin vierustäyttöjen päälle ja niiden käyttö alkaa vasta vierustäyttöjen valmistuttua. Arvion mukaan kentän täytöt tultaisiin tekemään keväällä 2020.

Meluvalli 12:n osalta toiminta aloitettiin talven 2019 aikana ja toiminta jatkuu kevääseen 2020 asti. Työn aikataulu tarkentuu myöhemmin suunnittelun ja työmaan edetessä.

Meluvallin 13 osalta rengasleikkeen käyttö alkaisi keväällä 2020 ja jatkuisi syksyyn 2020 asti.

Ympäristöasioiden hallintajärjestelmä

Toiminnassa noudatetaan Skanska Infra Oy:n ja allianssin ympäristöohjeita. Skanska Infra Oy:llä on voimassa oleva ISO14001-ympäristöjärjestelmä.

Lisäksi allianssi tulee hakemaan tiehankkeelle CEEQUAL-luokitusta. CEEQUAL on kestävä infrarakentamisen hallintajärjestelmä ja se perustuu 246 kysymykseen. Kysymykset johdattelevat työmaan toimintaa ympäristötehokkaaseen suuntaan huomioiden mm. luonnon, asukkaat ja resurssien käytön. CEEQUAL painottaa eri aihealueita erilaisella pisteytyksellä ja mm. LCA (Life Cycle Assessment) on nostettu arviointijärjestelmässä erittäin tärkeäksi. Sertifiointijärjestelmä

on todistusperustainen. Tämä tarkoittaa sitä, että, jos hanke ei pysty dokumentein todentamaan tehtyä ajatus-, suunnittelu- tai rakennustyötä, hanke ei voi saada pisteitä näistä aihealueista. Hankkeella on oma CEEQUAL vastuuhenkilö, joka kerää todistusaineiston ja lopullisen arvioinnin hankkeelle tulee suorittamaan CEEQUALin valtuuttama kolmas osapuoli hankkeen valmistuttua.

Hyödyntäminen ja materiaalit

Hyödynnettävän materiaalin ominaisuudet

Kohteisiin rakenteiden keventeenä hyödynnettävän rengasleikkeen ja käytöstä poistetut renkaat toimittaa Kuusakoski Oy. Materiaalin toimittaja vastaa tuotteen ominaisuuksista sekä laadunvarmistuksesta.

Henkilöauton rengas painaa noin kahdeksan (8) kiloa siinä vaiheessa, kun rengas on saavuttanut elinkaaren lopun. Henkilöauton ja raskaankaluston renkaiden koostumus jakautuu taulukon 1 mukaisesti. Renkaiden koostumus poikkeaa toisistaan tekstiiliin ja metallin osalta eniten, koska raskaan kaluston renkaissa ei käytetä tekstiiliä. Renkaat sisältävät puolet painostaan luonnonkumia ja synteettistä kumia, jotka ovat öljyn ja kaasun yhdisteitä.

Taulukko 1: Renkaiden koostumus (Rahman, M.M. 2004)

Materiaali	Henkilöauto (%)	Raskas kalusto (%)
Kumi / elastomeeri	48	43
Teräs / metalli	15	27
Hiilimusta / noki	22	21
Tekstiili	5	0
Sinkkioksidi	1	2
Rikki	1	1
Muut aineet	8	6

Suomessa kierrätysrengasmateriaalista käytetään termejä kokonainen rengas (RL 0), rengasleike (RL 1-3) ja rengasgranulaatti sekä kumijauhe. Rengasleike leikataan kokonaisista käytetyistä renkaista palasiksi, joiden palakoko vaihtelee välillä 50...300 mm². Tyypillisiä rengasleikkeen palakokoja ovat 50*50 mm², 100*100 mm², 150*150 mm², 200*200 mm², 250*250 mm² ja 300*300 mm². Rengasleikkeessä on mukana renkaiden teräsvöitä ja kuitukankaita, joita ei pystytä poistamaan kokonaan yli 50*50 mm²:n kokoisista paloista. Rengasleikkeen palakoko ilmoitetaan leikkauskertojen mukaan RL 1, RL 2 ja RL 3, jolloin leikatun palan paksuutta ei ilmoiteta.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Kokonaisia renkaita (RL 0) ja rengasleikkeitä (RL 1, RL, 2 RL 3) käytetään mm. infrarakentamisessa (kevennysrakenteet, kuivatusrakenteet, routarakenteet, lämmön eristäminen, meluvallit, luiskien ja penkereiden täyttäminen, maamassojen sitominen, kosteikkorakentaminen, tärinän vaimentaminen). Niiden käytölle ei ole käyttökohteisiin liittyviä rajoituksia. Riskitekijöitä ovat sinkkioksidi, jota on noin 2 % renkaan painosta. Sinkkiä esiintyy luonnossa 2-40 µg/l, ja tällä perusteella sinkin liukeneminen on merkityksetöntä normaali olosuhteissa. Kierrätysrengasmateriaalin leimahduspiste on 322 °C ja tulipalon sattuessa kierrätys-rengasmateriaalit voivat syttyä palamaan.

Rengasleike valmistetaan Suomessa liikutettavassa leikkauslaitoksessa, jossa mekaanisesti kokonainen rengas leikataan leikkaustorien avulla rengasleikkeeksi. Eri fraktiot saadaan toistamalla prosessi, jolloin rengasleikkeen palakoko pienenee.

Kierrätysrenkaan valmistus on prosessi, jonka yhteyteen testaaminen on kytketty tonnimääräperusteisesti. MARA-asetukseen perustuen kierrätysrengasmateriaalista otetaan kerättyjen renkaiden tonnimääräperusteisesti yksi 20 palan kokoomanäyte 15 000 tn välein. Jokaisesta 20 näytekappaleesta leikataan noin 1 mm kokoinen pala, jotka toimitetaan laboratorioon. Laboratoriossa yhdestä näistä palasista määritetään PAH 16-summa. Näytteen partikkelikoko perustuu kaasukromatografia – massaspektrometritutkimusmenetelmän laitteistovaatimukseen.

Näyte otetaan Kuusakoski Oy:n Porin terminaalissa. Näytteen oton suorittavat tehtävään koulutetut näytteenottajat. Näytteen ottavat samat henkilöt, samoilla välineillä ja samassa näytteenotto paikassa, jolloin eliminoidaan ulkopuolisten tekijöiden vaikutus analyysin tulokseen. Näytteet analysoidaan akkreditoidussa laboratoriossa, jossa PAH 16 määrittäminen tehdään kaasukromatografia – massaspektrometritutkimusmenetelmällä (GC-MS -menetelmä). Analyysimenetelmä vastaa MARA-asetuksessa vaadittua standardin SFS-ISO 18287 mukaista tutkimusmenetelmää. Analyysitulokset kirjataan Kuusakoski Oy:n kierrätysrengasmateriaalien tietojärjestelmään.

Laadunvalvonta-asiakirjat toimitetaan asiakkaalle aina hyödyntämisuunnitelman mukana. Viimeisimmän hakijalle toimitetun PAH-määrittäytksen tuloksen mukaan kokonaisten renkaiden PAH-yhdisteiden summapitoisuus oli 8 mg/kg ja rengasleikkeen 30 mg/kg (molemmilla raja-arvo 30 mg/kg).

Rakentamistoimenpiteet

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Patomäen betonitunnelin alin vierustäyttö tehdään routimattomasta maasta ja/tai savesta. Sen päälle tehdään rengasleikekevennys kahdessa kerroksessa. Kerrosten väliin tulee raekooltaan 0–90 mm mursketäyttö. Lisäksi tunnelin vieressä pituussuuntainen vedenvirtaus estetään virtaussuluilla. Rengasleike ympäröidään kauttaaltaan N3 suodatinkankaalla ja rakenteen päälle tulee vähintään metrin savitäyttö.

Patomäen kentän rengasleikekevennys tulee osin jo luvittujen vierustäyttöjen päälle. Rengasleikekerroksen väliin tulee 200 mm murskekerros. Kenttärakenteen rengasleikkeen kerrospaksuus on enintään 1 m ja se ympäröidään N3 suodatinkankaalla. Kenttäkerroksen päälle tulee noin 1,0...2,0 m täyttö kaivumaista.

Meluvalleihin rakennetaan ensivaiheessa esikuormitusrakenteet. Rakentamiseen käytetään työmaan alueelta saatavaa savea ja silttiä.

Meluvalliin 12 alueella rengasleikettä on alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen käytettävä suurempia määriä keventeenä erityisesti meluvallin länsiosassa, joka ei sijaitse Lahden pohjavesialueella. Tälle osalle meluvallia rengasleikettä tulee 1-2 erilliseen kerrokseen yhteensä noin 3,5...5 m paksuudelta. Myös muualla meluvallissa rengasleikekerroksen paksuutta on kasvatettu siten, että rengasleikekerrosten kokonaispaksuus on noin 1,5...3,5 m. Rengasleikekerrosten väliin tehdään tarvittaessa ohut murskekerros. Rakenteessa voidaan käyttää myös kokonaisia käytöstä poistettuja renkaita. Tällöin renkaat sijoitetaan yhteen kerrokseen ilman välikerroksia.

Meluvallin 13 rakenne on vastaava kuin meluvallin 12. Meluvallin itä- ja keskiosaan rengasleikettä tulee 1-2 erillisessä kerroksessa yhteensä 3...6 m paksuudelta. Rengasleikekerrosten väliin tehdään tarvittaessa ohut murskekerros. Aivan länsiosassa meluvallia rengasleikettä käytetään yhdessä kerroksessa ja kerroksen paksuus on noin 1,0...2,0 m. Rakenteessa voidaan käyttää myös kokonaisia käytöstä poistettuja renkaita, jolloin kerrospaksuus voi suurimmillaan olla 5,1 m vallin itäpäässä.

Molempiin meluvalleihin sijoitettavat rengasleike tai kokonaiset renkaat ympäröidään kauttaaltaan N3 suodatinkankaalla ja rakenteen päälle tulee 1,2 m maaverhous. Lisäksi rengaskevennyksen reunoille rakennetaan tarvittaessa työmaateitä ja tukipenkereitä louheesta ja murskeesta.

Energiankäyttö

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Toiminnan energiankäyttö liittyy alueella toimiviin työmaakoneisiin. Polttoaineiden säilytys pyritään hoitamaan mahdollisimman lähellä työskentelykohdetta. Työalueella kerrallaan säilytettävä polttoainemäärä on korkeintaan 10 m³. Pohjavesialueella ei säilytetä polttoaineita.

Kaikille työmaalohkoille on tehty aluesuunnitelmat ja polttoaineiden säilytyspaikat riippuvat käynnissä olevista työvaiheista. Kevennystäyttöihin liittyvät työt eivät vaadi omia erillisiä suunnitelmia vaan työt tehdään noudattaen näitä lohkokohtaisia suunnitelmia.

Liikenne

Alueille rakennetaan työmaatiet. Työmaaliikenne kulkee Luhdantaustankadun kautta tulevalle valtatie 12 linjaukselle. Rengasleikkeen kuljetuksiin liittyen alueella liikkuu arviolta 5–10 raskasta ajoneuvoa päivittäin maanantaista torstaihin.

Työmaa-alueella on myös ns. sisäistä liikennettä. Alueella toimii pyörökuormaajia, dumppereita sekä kaivinkoneita.

Alueen tila toiminnan päätyttyä

Täyttötöiden valmistuttua Patomäen betonitunnelin päälle rakentuu urheilu- ja pallokenttiä. Meluvallit 12 ja 13 on osa tiealuetta. Alueille laaditaan maisemointisuunnitelma, joka kattaa tulevan urheilu- ja pallokentän alueen, meluvallit sekä toiminnan jälkeen purettavat työmaatiet.

Ympäristökuormitus ja sen rajoittaminen

Vaikutukset ihmisiin ja viihtyvyyteen

Varsinaisesta jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa ei aiheudu vaikutuksia ihmisiin tai alueen viihtyvyyteen. Suurimmat haitat liittyvät tien rakentamiseen, joka ei ole tämän lupahakemuksen kohteena.

Lopputilanteessa ihmisten viihtyvyys lisääntyy uudistuneen Patomäen urheilu- ja pallokentän myötä. Lisäksi meluvallien 12 ja 13 avulla ehkäistään uuden tien aiheuttamia meluhaittoja Launeen pientaloalueella. Valmis tie lisää liikenteen sujuvuutta Lahdessa.

Vaikutukset maaperään ja pohjaveteen

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Patomäen betonitunnelin vierustäytöt sijoittuvat alueelle, jossa on paksut savikerrokset eli maaperän vedenjohtavuus on heikko. Rakentamistoimenpiteet eivät uusiomateriaalien osalta yllä saven alapuolella oleviin pohjavettä johtaviin kerroksiin. Rengasleikkeen ja savien alapinnan väliin jää koko alueella vähintään 5 m paksu savikerros. Savikerros on erinomainen luontainen suoja pohjavedelle ja näin ollen vaikutuksia alueen pohjaveteen voidaan pitää merkityksettöminä.

Osin Lahden pohjavesialueella oleva meluvalli 12 sijoittuu 8–20 m paksujen savikerrosten päälle. Kokonaan Lahden pohjavesialueella oleva meluvalli 13 sijoittuu noin 20 m paksujen savikerrosten päälle. Meluvallien kohtaa esikuormitetaan ennen kevennysrakenteen rakentamista savi- ja silttikerroksin. Esikuormituskerrokset ovat 2–5 m paksuja. Useita metrejä paksu luontainen savikerros toimii erinomaisena suojana pohjavedelle. Rengasleikkeen aiheuttamaa riskiä pohjaveteen vähentää molempien käyttöalueiden maaperä, joka on heikosti vettä johtavaa savea. Savikerrokset ovat useiden metrien paksuisia, joten rengasleikkeen käytön riski pohjaveden laadulle on arvioitu hyvin vähäiseksi. Riskiarviota tukee muilta vastaavilta savikkoalueilta saatu tarkkailutieto (Ilola-Sannainen tie 11863, Östersundom kevyenliikenteen väylä).

Ilola-Sannainen hankkeessa pohjaveden PAH-yhdisteiden kokonaispitoisuudet vaihtelivat määritysrajan alittavista pitoisuuksista korkeimmillaan 0,580 µg/l. PAH-yhdisteiden kokonaispitoisuus oli korkeimmillaan 2–3 vuotta rakentamisen jälkeen. Talousvesiasetuksen tarkoittamia PAH-yhdisteitä havaittiin summapitoisuutena tarkkailun ensimmäiset 5 vuotta (0,002...0,055 µg/l). Pitoisuudet alittivat talousvesiasetuksen laatuvaatimuksen (0,10 µg/l). Östersundomissa pohjavedessä ei ole todettu lainkaan määritysrajan ylittäviä pitoisuuksia PAH-yhdisteitä alueen pohjavedessä.

Vaikutukset pintavesiin

Patomäen betonitunnelin vierustäytöt peitetään alueelta kaivatuilla mailla, jotka ovat lähinnä savea ja silttiä, jotka ovat heikosti vettä johtavaa ainesta. Näin ollen itse rengasleiketäyttöön ei pääse merkittäviä määriä suotovettä. Mahdolliset täyttöön tulevat vedet johdetaan pois täytön alapuolella olevia salaojia pitkin. Kuivatusvedet purkautuvat betonitunnelin länsipuolelle valtatie 12 kuivatusojiin ja siitä Porvoonjokeen.

Meluvalleissa 12 ja 13 rengaskevennys peitetään työmaan muilta

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

kohteista saatavilla maa-aineksella. Maa-aines on todennäköisesti hienorakeista savea ja silttiä tai heikommin lajittunutta moreenia. Meluvallien rengasleikkeen päälle tulevan täytön kerrospaksuus on noin 1,2 m. Maa-aines sekä rengasleikettä ympäröivä suodatinkangas saattaa päästää läpi vähäisiä määriä vettä. Mahdolliset suotoveden purkautuvat maastoon ja kulkeutuvat pintavaluntana joko tienvar-siojaan tai Paskurinojaan.

Muilta alueilta saadun tarkkailutiedon perusteella rengasleikkeestä ja kokonaisista renkaista irtoaa hyvin vähän haitta-aineita suotovesiin. Pisintä tarkkailutietoa on Ilola-Sannainen tieosuudelta, jossa seuranta on tehty 10 vuotta vuosina 1997–2007. Suotovesien laatua alueella on seurattu lysimetrikaivosta. Vedessä ei ole todettu ympäristölaatonormin ylittäviä pitoisuuksia PAH-yhdisteitä, jotka saattaisivat olla haitallisia vesieliöstölle (laatonormi 0,27 µg/l). Vedet alueelta joh-tuvat Ilolajokeen, jossa PAH-yhdisteiden summapitoisuus on suurimmillaan ollut 0,18 µg/l. Ympäristölaatonormin mukaisten PAH-yhdisteiden pitoisuus on ollut alle laboratorion määritysrajojen.

Toinen vertailukohde on Kehä I Konalan meluvalli. Siellä kokonaisista renkaista tehdyn meluvallin lysimetrinäytteissä on kertaluontoisesti todettu ympäristölaatonormin ylittävä pitoisuus bentso(b)fluornateenia (0,026 µg/l, laatonormi merivesille 0,017 µg/l) sekä nikkeliä (37 µg/l, laatonormi 34 µg/l). Kyse on suoraan meluvallista otetusta suotovedestä, joka sekoittuu ja laimenee muuhun alueen sade- ja pintaveteen.

Edellä esitetyn perusteella rengasleikkeen käytöllä Patomäen betonitunnelin vierustäytöissä ja kenttärakenteissa ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia alueen vesistöihin. Rengasleikkeen läpi suotautuva vesimäärät ovat hyvin pieniä ja näin ollen vaikutukset Porvoon-jokeen ovat ennalta arvioiden hyvin pieniä. Meluvalli 12:n ja 13:n läpi pääsee suotautumaan sadevettä, mutta huomioiden rengaskeven-nyksen pienen pinta-alan (0,92 ha) verrattuna Paskurinojan koko valuma-alueeseen (7 km²) vaikutukset ovat vähäisiä.

Päästöjen estäminen maaperään sekä pinta- ja pohjaveteen

Rakentamisen yhteydessä noudatetaan hankkeen yleisiä ohjeita ympäristönsuojelusta.

Polttoaineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä varovaisuutta. Pohjavesialueella ei varastoida polttoainetta. Pohjavesialueet on merkitty työmailla selkeästi maastoon. Telakoneiden osalta tankkaukset suoritetaan työkohteessa, eli mahdollisesti myös pohjavesialueella. Sil-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

loin paikalle tuodaan vain tarvittava määrä polttoainetta huoltoautolla ja tankkaus suoritetaan valvotusti. Tankkauspaikoilla ja huoltoautoissa on nesteiden imeytykseen tarvittavaa turvetta tms. ainetta. Imeytysaineen määrä suhteutetaan alueella käsiteltävän polttoaineen määrään ja imeytysaine säilytetään lukitsemattomassa paikassa siten, että aine on kokoajan käyttökelpoista. Imeytysainetta säilytetään säiliön välittömässä läheisyydessä (enintään 50 metriä säiliöstä). Polttoainesäiliöt lukitaan työmaalla asianmukaisesti ja asiattomien ihmisten pääsy työmaalle estetään aitaamalla työalueet ja järjestämällä kierto- ja kameravalvontaa. Käytettävät polttoainesäiliöt ovat kaksoisvaippapohjaisia ja ylitäytönestolaittein varustettuja. Polttoainneiden varastointi tarkastetaan viikoittain MVR-mittauksen yhteydessä, päivittäisen valvonnan työmaalla ollessa jatkuvaa.

Koneiden huoltoa varten merkitään aluesuunnitelmaan alueet. Alueet eivät sijaitse pohjavesialueella. Huoltoalue on tiivispohjainen esim. hienomurske. Koneiden ja laitteiden polttoainehuollon kanssa tekemisissä olevien henkilöiden tietämys pohjavesialueella toimimisesta sekä ympäristöriskien osalta varmistetaan työmaan perehdytyksen yhteydessä. Mikäli maaperään päätyy pohjavesialueella kemikaalia esim. konerikon yhteydessä, ilmoitetaan asiasta välittömästi työnjohdolle, joka tiedottaa asiasta pelastus- ja ympäristöviranomaisille. Työmaalla vuodon leviäminen ja pääsy esim. pintaveteen pyritään välittömästi estämään.

Jos työmaalla aistinvaraisesti (haju, jäte) havaitaan viitteitä maaperän pilaantuneisuudesta tai maaperässä havaitaan jätejakeita (> 1 paino %), otetaan välittömästi yhteyttä hankkeen pima-vastaavaan. Todetut pilaantuneet maat poistetaan ympäristöteknisen valvojan ohjauksessa.

Jätevedet sekä päästöt vesiin ja viemäriin

Toiminnasta ei synny jätevesiä. Työmaaparakin saniteettivedet johdetaan umpisäiliöön ja toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn.

Alueella ei töiden aikana ole pinnoitettuja alueita, joilla syntyisi selvästi johdettavia hulevesiä. Alueella rakentamisen aikana syntyvät hulevedet imeytyvät maastoon.

Alueella käytettävä vesi johdetaan Lahti Aquan verkostosta.

Jätteet, niiden ominaisuudet ja käsittely

Varsinaisesta renkaiden käytöstä ei synny jätettä. Työmaalla syntyy

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

kuitenkin jätteitä muun työmaatoiminnan yhteydessä. Arvio toiminnasta syntyvistä jätejakeista on esitetty taulukossa 2. Kaikista jätteen siirroista tehdään siirtoasiakirjat.

Toiminnasta ei synny suuria määriä jätteitä. Toiminnassa syntyvät vaaralliset jätteet (mm. jäteöljyt, kiinteä öljyinen jäte, jne.) kerätään erillisiin merkittyihin ja suljettuihin astioihin ja toimitetaan hyväksytyyn käsittelylaitokseen huoltotoimenpiteiden yhteydessä. Pääsääntöisesti huoltotoimenpiteet suoritetaan hankkeen tätä tarkoitusta varten varaamalla alueella, joka ei sijaitse kummankaan renkaiden hyötykäyttökohteen läheisyydessä.

Kaikille työmaalohkoille on tehty aluesuunnitelmat, joista löytyy jätteen käsittelyyn varatut alueet. Kevennystäyttöihin liittyvät työt eivät vaadi omia erillisiä suunnitelma vaan työt tehdään noudattaen näitä lohkokohtaisia suunnitelmia.

Taulukko 2 Arvio toiminnassa syntyvistä jätejakeista.

Jätelaji	Arvioitu määrä kg/a	Käsittely- tai hyödyntämistapa	Toimituspaikka
Sekajäte	8000	Jätteet kerätään jäteastioihin	Kunnallinen kaatopaikka tai polttolaitos
Metalliroму	3000	Hyötykäyttöön	Ei vielä tiedossa
Saniteettijäte	6000	Umpisäiliö	Jätevedenpuhdistamo
Vaarallinen jäte	400	Kerätään lukittavaan tilaan	Hyväksytty käsittelylaitos

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Toiminnan vaikutuksia esitetään tarkkailtavaksi seuraavasti:

Patomäki:

- pohjavesiputket 7036 ja 7047
- pintavesipisteet: PIVET S22 A (yläpuoli) ja PIVET S22B (alapuoli)

Meluvalli 12 ja 13:

- pohjavesiputket 8368 ja 8804
- molempiin meluvallisiin rakennettava kaksi lysimetrikaivoa pohjavesialueella olevalla osuudelle
- pintavesipisteet: PIVE 2 (korvaa pisteen PIVE 4, yläpuoli) ja PIVE 5 (alapuoli)

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Edellä mainittujen seurantapisteen sijainnit on esitetty muutoslupahakemuksen liitteessä 9.

Näytteistä analysoidaan PAH-yhdisteet, sulfaattipitoisuus, metallit (Al, As, Hg, Cd, Co, Cr, Cu, Pb, Mn, Ni, Fe, Zn, V), pH, happi ja sähkönjohtavuus. Pohjavesinäytteistä metallit analysoidaan liukoisina pitoisuuksina (suodatus 0,45 µm suodattimella). Aloitus näytteet kaikista lainvoimaisen ympäristöluvan mukaisista seurantapisteen on otettu. Pisteen PIVE 2 osalta voidaan tulkita, että pisteen PIVE 4 tulokset kuvaavat myös tätä näytenäytettä.

Seuranta tulee jatkumaan, kuten lainvoimaisessa luvassa. Näytteitä otetaan kaksi kertaa vuodessa huhtikuussa ja syyskuussa täyttöjen rakentamisen jälkeen viiden vuoden ajan. Tämän jälkeen seurantatulosten perusteella arvioidaan mahdollinen jatkoseurantatarve. Ilola-Sannainen hankkeen perusteella rengasleikkeestä liukenee suhteellisesti eniten tutkittavia yhdisteitä 2–4 vuotta rakentamisen jälkeen. PAH-yhdisteiden osalta liukoisuus vähenee viiteen vuoteen mennessä.

Tarkkailutuloksista kootaan vuosittain raportti, joka toimitetaan Lahden ympäristöpalveluille ja Lahti Aqualle aina seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä.

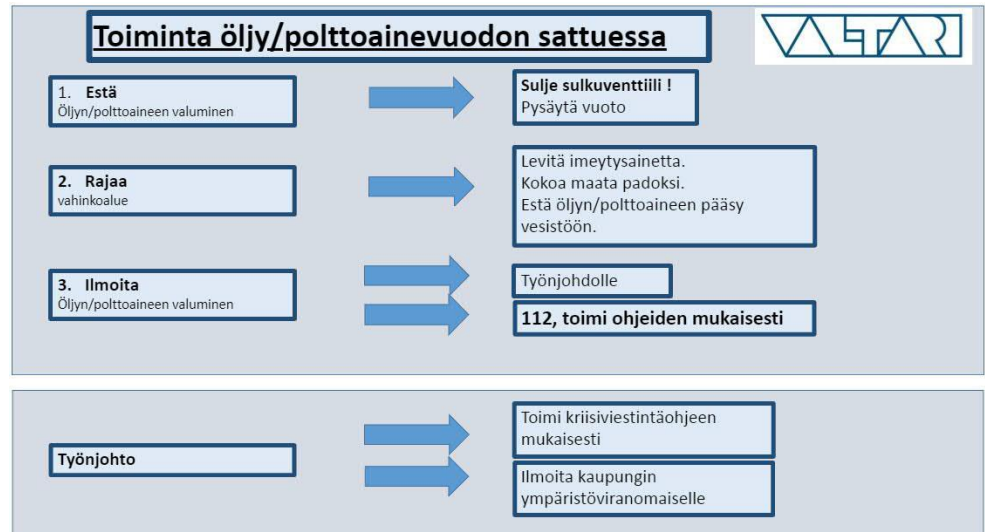
Poikkeukselliset tilanteet ja häiriöpäästöt

Suurimmat toiminnan aiheuttamat riskit liittyvät rakentamisen aikana mahdollisesti tapahtuviin laite- ja konerikkoihin sekä polttoainevuotoihin. Riskit arvioidaan vähäisiksi. Työmaalla noudatetaan tarkkoja toimintaohjeita kemikaalien säilytyksestä (kts. Päästöjen estäminen maaperään sekä pinta- ja pohjaveteen). Lisäksi tämän tyyppisiä onnettomuksia varten hankkeessa on laadittu toimintaohje (Kuva 1). Toimintaohjeet löytyvät kyltteinä tukitoiminta-alueilta. Asia käsitellään myös työmaan perehdytyksessä.

Kuva 1 Hankkeen toiminta-ohje öljy- ja polttoainevuodoissa.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Jätteiden osalta noudatetaan voimassa olevia määräyksiä mm. vaarallisen jätteen säilytyksestä. Kaikki jätteet kerätään asianmukaisiin säiliöihin. Jätteistä syntyvä riski on arvioitu hyvin vähäiseksi.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Ympäristöluvan muutoshakemuksesta on kuulutettu Lahden kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla (www.lahti.fi > Ajankohtaista > Kuulutukset ja ilmoitukset) 23.1.–2.3.2020. Hakemusasiapaperit ovat olleet nähtävänä kuulutusaikana ympäristölupaviranomaisella (Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta) Lahti-Pisteessä (Lahden palvelutori, Kauppakeskus Trio, 2. krs,) os. Aleksanterinkatu 18, Lahti. Muutoshakemuksen vireille tulosta on ilmoitettu Uusi Lahti -lehdessä 22.1.2020. Asianosaisille on ilmoitettu hakemuksesta 23.1.2020 ja heille on varattu tilaisuus tulla kuulluksi.

Lausunnot

Hakemuksista on pyydetty lausuntoa Lahden kaupungin maankäyttö ja aluehankkeilta, Lahden kaupungin ympäristöterveydeltä, Lahti Aqua Oy:ltä, Hämeen ELY-keskukselta ja Uudenmaan ELY-keskukselta.

Lausunnot lainvoimaisen ympäristöluvan muutoshakemusta koskien

Lahden ympäristöterveys on ilmoittanut 28.2.2020, että muutoslupahakemukseen ei ole lausuttavaa.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Lahden kaupungin maankäyttö ja aluehankkeet, Lahti Aqua Oy, Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskukset eivät ole toimittaneet lausuntoa koskien lainvoimaisen luvan muutoshakemusta.

Lausunnot ympäristölupahakemusta koskien

Uudenmaan ELY-keskuksen liikennevastuualue on ilmoittanut 9.11.2018 että, sillä ei ole huomautettavaa hakemukseen liittyen.

Lahden kaupungin Maankäyttö- ja aluehankkeet esittää 30.11.2018 antamassaan lausunnossa, että rengasleikkeen käytössä otetaan huomioon riittävä istutussyvyys Patomäen betonitunnelin päälle suunnitellun käytön ja etenkin meluvallin suojavaikutuksen edellyttämien istutusten toteuttamiseksi. Muilta osin suunnitelmaan ei ole huomauttamista.

Lahden ympäristöterveys toteaa 30.11.2018 antamassaan lausunnossa, että Skanska Infra Oy, rengasleikkeiden käyttö keventeenä tierakenteessa (D/2445/11.01.00.01/2018):

- Hankkeesta ei saa aiheutua haitallisia ympäristövaikutuksia pohjaveteen.
 - Hankkeesta ei saa aiheutua terveyshaittaa lähialueen asukkaille.
- Lahden ympäristöterveys pitää tärkeänä, että pohjaveden tarkkailu toteutetaan kuten ympäristölupahakemuksessa on täydennyksineen esitetty.

Hämeen ELY-keskus on ilmoittanut 10.12.018, että se ei anna lausuntoa Skanska Infra Oy:n ympäristölupahakemuksesta.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksista ei ole jätetty kirjallisia muistutuksia tai mielipiteitä.

Hakijan vastine lausuntoihin

Lainvoimaisen ympäristöluvan muutoshakemusta ei annettu lausuntoja, joten toiminnanharjoittajalta ei ole ollut tarvetta pyytää vastinetta.

Hakijan vastineet ympäristölupahakemusta koskeviin lausuntoihin

Hakija on 5.12.2018 toimittanut vastineen, jossa toteaa Lahden kaupungin kaupunkiympäristön maankäyttö- ja aluehankkeiden lausuntoon, että ”molemmilla kohteilla rengasrouheen tai kokonaisten renkaiden päälle tulee vähintään 0,8 m maaverhous. Kerrospaksuutta

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

voidaan pitää riittävänä alueelle tuleville istutuksille”.

Lahden kaupungin ympäristöterveyden lausuntoon hakija toteaa, että ”Hakija on esittänyt hakemuksessaan perustelut, joiden mukaan se katsoo, että rengasleikkeen tai kokonaisten renkaiden käytöstä ei aiheudu haitallisia vaikutuksia pohjaveteen. Yhtenä merkittävä perusteena on molemmilla kohteilla oleva luontainen savikerros.

Jätelain (646/2011) mukaan jätteen koostumuksen ja ominaisuuksien selvittäminen on jätteen luovuttajan velvollisuus. Jätelain 12 §:n mukaan jätteen haltijan on oltava selvillä jätteen alkuperästä, määrästä, lajista, laadusta ja muista jätehuollon järjestämiselle merkityksellisistä jätteen ominaisuuksista sekä jätteen ja jätehuollon ympäristö- ja terveysvaikutuksista ja tarvittaessa annettava näitä koskevat tiedot muille jätehuollon toimijoille. Rengasleikkeen tuottajan toimittamat laatudokumentit ovat olleet lupahakemuksen liitteenä. Tämän perusteella hakija toteaa, että rengasleikkeen käyttö ei aiheuta terveysriskiä. Lisäksi materiaali sijoitetaan maamassojen alle.

Hakija toteaa myös, että pohjaveden tarkkailu on jo aloitettu Patomäen alueella hakemuksen täydennyksessä esitetyllä tavalla. Tarkkailua jatketaan hakemuksessa ja täydennyksessä esitetyllä tavalla.”

Hakija on 11.12.2018 täydennyksessä todennut, että liittyen vastineeseen ja ympäristöterveyden huoleen asukkaiden terveysvaikutuksista, mitään varsinaista terveyshaittaa materiaali ei siitä laaditun käyttöturvatiedotteen perusteella aiheuta.

Istutuksien osalta hakija toteaa, että Patomäessä tunnelin päälle tulee pallokenttiä ja virkistysaluetta, joten siellä istutuksena on lähinnä nurmi, alueen reunoille puita tai pensaita, mutta siellä ei sitten enää ole rengasrouhetta täyteenä. Nurmelle kasvualustaksi riittää hyvin suunnitelmien mukainen maakerros rengasrouheen päällä.

Meluvalli 12:n osalta hakija toteaa, että ainakin pohjoisluiskassa istutuksena on metsitys. Eteläreunaan on osittain ollut suunnitteilla kuiva niitty/paahdeympäristö riippuen vallin materiaalista. Mikäli käytettävä materiaali ei sovellu tuollaiselle kasvillisuudelle, tulee myös eteläpuolelle metsitys. Mikäli istutukset vaativat, rengasrouheen päälle tehdään paksumpi istutuskerros. Tältä osin suunnitelmat eivät siis vielä ole aivan valmiita.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNNAN RATKAISU

Viranomaisen ratkaisu

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta on myöntänyt ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisen ympäristöluvan Skanska Infra Oy:lle sijoittaa rengasleikkeitä ja kokonaisia käytöstä poistettuja renkaita (RL 00 ja RL 01, jätenimike 16 01 03) rakenteisiin keventeeksi Vt 12 Lahden eteläinen kehätien hankeosa B:n alueelle Patomäen betonitunnelin vierustäyttöihin sekä meluvalli 12:een. Päätös on annettu 08.01.2019.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta myöntää ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisen lainvoimaisen ympäristöluvan muutoksen Skanska Infra Oy:lle. Toiminta on sijoitettava ja mitoitettava sekä toimintaa harjoitettava hakemuksessa esitetyn ja annettujen lupamääräysten mukaisesti toteutettuna (YSL 49 §, YSA 15 §).

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Yleiset toimintaa koskevat määräykset

1. Toiminnassa saa vastaanottaa ja hyödyntää rengasleikettä ja kokonaisia käytöstä poistettuja renkaita (RL 00 ja RL 01, jätenimike 16 01 03) yhteensä enintään 43 950 m³, josta:
 - 23 400 m³ eli noin 10 600 t Patomäen betonitunnelin vierustäyttöihin ja kenttärakenteisiin
 - 13 650 m³ eli noin 6150 t meluvalli 12:n kevennykseen
 - 6900 m³ eli noin 3100 t meluvalli 13:n kevennykseen

Täyttö on ympäröitävä suodatinkankaalla.

Mikäli työmaalle tuodaan jätettä, jonka vastaanottoa ei ole hyväksytty ympäristöluvassa, on jäte viipymättä toimitettava paikkaan, jonka ympäristöluvassa vastaavan jätteen vastaanotto on hyväksytty tai jäte on palautettava jätteen haltijalle. (YSL 52, 58 §:t, YSA 2 §, JA 4, 12 §:t)

2. Sijoittaminen on toteutettava siten, että siitä ei aiheudu ympäristön roskaantumista tai haittoja Paskurinojan vedenlaadulle. Kiintoaineksen pääsy ojaan on minimoitava. Mikäli roskaantumista tapahtuu, roskaantunut alue on siivottava viivytyksettä (YSL 52, 58 §:t, JL 72 ja 73 §:t)
3. Asiaton pääsy ja luvaton jätteen tuominen alueelle on estettävä valvonnalla ja rakenteellisilla keinoilla. (YSL 52, 58 §:t, JL 72 §)
4. Toimintaa tulee harjoittaa ammattitaitoisella henkilökunnalla ja

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

henkilökunta tulee pitää ajan tasalla ympäristönsuojeluun liittyvistä seikoista hakemuksen mukaisesti. Työmaan asianmukaista hoitoa, käyttöä ja niihin liittyvää toiminnan tarkkailua varten on määrättävä näistä tehtävistä vastuussa oleva henkilö, jonka nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava Lahden ympäristöpalveluille kuukauden kuluessa päätöksen antopäivästä. Mikäli vastaavan hoitajan nimi tai yhteystiedot muuttuvat, on muutos saatettava viipymättä tiedoksi edellä mainitulle viranomaiselle. (YSL 8, 52, 58 §:t, JL 141 §)

5. Renkaista ja rengasleikkeistä rakennettavan kevennysrakenteen päälle on tehtävä pintarakenne hakemuksen mukaisesti. Pintarakenne ei saa estää kohteiden teknisten ja toiminnallisten vaatimusten täyttymistä.

Melu

6. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa sen vaikutusalueella ulkona, lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, ylittää A-painotetun ekvivalenttiason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7.00–22.00) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22.00–7.00) 50 dB. Mikäli melutaso ylittyy, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä toimenpiteisiin meluhaitan vähentämiseksi. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa määrätä toiminnanharjoittajan selvittämään toiminnan aiheuttaman melutason työmaan ympäristössä ja ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin meluhaitan vähentämiseksi. (YSL 52 §, VNp 993/1992, NaapL 17 §)

Kemikaalit

7. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pinta- ja pohjaveteen on estettävä. Työmaasäiliöiden tulee olla rakenteeltaan kaksoisvaippaisia, kiinteällä suoja-altaalla tai irrallaan katoksessa olevalla suoja-altaalla varustettuja säiliöitä tai polttonesteen kuljetukseen hyväksytyjä IBC-pakkauksia. Säiliössä tulee olla ylitäytönestintä, laponestintä, lukittu täyttöaukko sekä säiliön sisällön varoitusmerkinnät. Kaikki polttonestesäiliöt tulee olla tarkastettu ensimmäisen kerran 10 vuoden kuluessa säiliön käyttöönotosta. Tämän jälkeen tarkastukset on oltava tehtynä tarkastuksessa todetun säiliön kuntoluokan mukaisesti tai IBC-pakkauksia kokevien säännösten mukaisesti. Tankkaus- ja täyttöroiskeiden maahan imeytyminen tulee estää sijoittamalla säiliö asfaltin tai muun tiiviin pinnan päälle tai muuten estämällä roiskeiden imeytyminen maaperään. Säiliön välittömään läheisyyteen (enintään 20 m säiliöstä) tulee vara-

ta 60 l imeytysainetta tai 100 l turvetta sekä käytetyn imeytysaineen keräysvälineitä. Niiden sijainti tulee merkitä selvästi. Säiliön törmäyksenesto on järjestettävä asianmukaisesti niin, ettei esimerkiksi työkoneiden tai säiliöautojen törmäykset vaurioita säiliöitä. (YSL 7, 16, 17, 19, 52 §:t)

8. Huoltoalueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoainneiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä. Suunnitelma huoltoalueiden toteuttamisesta on toimitettava Lahden ympäristöpalveluille kaksi (2) viikkoa ennen huoltoalueen rakentamista.

Työmaasäiliöt ja työkoneet tulee säilyttää pohjavesialueen ulkopuolella niin, että riski pohjaveden ja maaperän pilaantumiselle on mahdollisimman pieni. Työkoneita tankattaessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen. (YSL 7, 16, 17, 19, 52 §:t)

Jätehuolto

9. Toiminnasta muodostuvat jätteet on lajiteltava ja säilytettävä toisistaan erillään. Jätelain mukainen etusijajärjestys on huomioitava toiminnassa mahdollisuuksien mukaan ja jätteen haltijan on ensisijaisesti valmistettava jäte uudelleenkäyttöä varten. Uudelleenkäyttöön kelpaamattomat jättejakeet on ensisijaisesti toimitettava laitokseen, jossa hyödynnetään jätteen sisältämä aine (kierätys) ja toissijaisesti laitokseen, jossa hyödynnetään jätteen sisältämä energia. Vain hyötykäyttöön kelpaamattomat jätteet voidaan toimittaa kaatopaikalle, mikäli ne eivät sisällä vaarallisia aineita siinä määrin, että kyseessä olevat jätteet on luokiteltava vaarallisiksi jätteiksi, ja ne täyttävät valtioneuvoston asetuksessa kaatopaikoista (331/2013) säädetyt kaatopaikkakelpoisuuden arviointiperusteet. (YSL 52, 58 §, JL 5, 6, 8, 13, 15, 17 §:t)
10. Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään tai muihin jätteisiin. Vaarallisten jätteiden leviäminen ympäristöön on estettävä säilyttämällä ne tiiviisti suljetuissa kullekin jätetyypille tarkoitetuissa astioissa, säiliöissä tai pakkauksissa katetussa ja lukitussa tilassa tai muulla tavoin huolehtimalla siitä, että haitallisia aineita ei pääse ympäristöön. Nestemäiset vaaralliset jätteet on varastoitava varoaltain varustetuissa astioissa tai tiiviillä reunuksellisella tai reunakorokkein varustetulla alustalla siten, että mahdollisissa

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

vuototapauksissa ne saadaan kerätyksi talteen. Suoja-altaan tilavuuden on oltava vähintään samansuuruinen kuin suurimman säiliön tilavuus. (YSL 52, 58 §:t, JL 15–17 §:t, JA 8 §)

11. Vaarallisten jätteiden pakkauksissa on oltava jätteiden laatua ja vaarallisuutta osoittavat merkinnät. Vaarallisten jätteiden siirroista on laadittava erillinen siirtoasiakirja, joka on mukana jätteiden kuljetuksen aikana ja luovutetaan jätteiden vastaanottajalle. (YSL 52, 58 §:t, JL 16, 121 §:t, JA 7–9, 24 §:t)

12. Jätteet on toimitettava käsiteltäviksi riittävän usein varastointitilojen riittävyden varmistamiseksi. Vaaralliset jätteet tulee toimittaa vähintään kerran vuodessa voimassa olevan jätelain 29 § mukaisen hyväksynnän saaneille vastaanottajille.

Jätteet saa luovuttaa kuljetettavaksi vain sellaiselle kuljettajalle, joka on jätelain 29 §:n mukaisesti hyväksytty jätehuoltorekisteriin ja jonka jätehuoltorekisteriin hyväksymispäätöksessä on hyväksytty kyseisten jätteiden kuljetus. (YSL 52, 58 §:t, JL 13, 29 §, JA 10 §)

Häiriö- ja poikkeustilanteet

13. Toiminta tulee järjestää siten, että häiriöt, onnettomuudet ja poikkeukselliset tilanteet pystytään suunnitelmallisesti estämään jo ennakolta. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden, kuten erilaisten neste- ja polttoainevuotojen, varalle on alueella oltava riittävä määrä tarkoitukseen sopivaa imeytysmateriaalia sekä keräysvälineet aina saatavilla. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Vuotoina ympäristöön päässeet vaaralliset jätteet, polttoaineet ja muut aineet on kerättävä välittömästi talteen.

Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa on aiheutunut tai uhkaa aiheutua määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä, on viivytyksettä ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin tällaisten päästöjen estämiseksi, päästöistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi. Kyseisistä tilanteista on ilmoitettava viivytyksettä Lahden ympäristöpalveluille.

Toiminnanharjoittajalla tulee olla valmiina ohjeet onnettomuustilanteiden varalle ja työmaalla työskentelevien tulee olla tietoisia näistä ohjeista. (YSL 7, 14–17, 20, 52, 123, 134, 172 §:t)

Tarkkailu ja raportointi

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

14. Kevennysrakenteiden vaikutusta pinta- ja pohjavesiin on tarkkailtava kahdesti vuodessa keväisin (huhti-toukokuu) ja syksyisin (syys-lokakuu) tapahtuvalla näytteenotolla seuraavasti:

Patomäen betonitunnelin vierustäytöt:

- pohjavesiputket 7036 ja 7047
- pintavesipisteet: PIVET S22 A (yläpuoli) ja PIVET S22B (alapuoli)

Meluvalli 12 ja 13:

- pohjavesiputket 8368 ja 8804
- molempiin meluvalleihin rakennettava kaksi lysimetrikaivoa pohjavesialueella olevalla osuudella
- pintavesipisteet: PIVE 2 (yläpuoli) ja PIVE 5 (alapuoli)

Näytteistä tulee analysoida PAH-yhdisteet, sulfaattipitoisuus, metallit (Al, As, Hg, Cd, Co, Cr, Cu, Pb, Mn, Ni, Fe, Zn, V), mineraaliöljypitoisuus (C10-40), pH, happi ja sähkönjohtavuus. Pohjavesinäytteistä metallit tulee analysoida liukoisina pitoisuuksina (suodatus 0,45 µm suodattimella). (YSL 16, 17, 52, 62, 66 §:t)

Näytteenotto ja analysointi on tehtävä CEN-, ISO-, SFS- tai sitä vastaavan kansallisen tai kansainvälisesti yleisesti käytössä olevan standardin mukaisesti ja suoritettava sertifioitu näytteenottaja toimesta. Mittausraporteissa on esitettävä käytetyt mittausmenetelmät ja niiden mittausepätkkuudet sekä arvio tulosten edustavuudesta. (YSL 209 §)

Tarkkailutulokset tulee toimittaa tiedoksi Lahden ympäristöpalveluille heti niiden valmistumisen jälkeen, viimeistään kuukauden kuluttua näytteenotosta. Tarkkailuista tulee laatia vuosittain sanallinen vertailu aiempiin tuloksiin, jossa arvioidaan syyt mahdollisille muutoksille sekä toiminnan mahdolliset vaikutukset pinta- ja pohjaveden laadulle. (YSL 62 §, 209 §, JL 12 §)

Vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin tulee tarkkailla rakentamisen aikana ja vähintään viisi vuotta rakentamisen päättymisen jälkeen.

Tulosten perusteella Lahden ympäristöpalvelut voi antaa toiminnan vaikutusten seuranta tai ehkäisemistä koskevia lisämääräyksiä. (YSL 52 ja 62, 65 §)

15. Toiminnanharjoittajan on osallistuttava ympäristötilan yhteistarkkailuun, jos sellainen alueella järjestetään. (YSL 63 §)

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

16. Toiminnasta on pidettävä käyttöpäiväkirjaa, josta käy ilmi muun muassa:

- toiminnassa vastaanotetut ja hyödynnetyt kokonaiset renkaat ja rengasleikkeet, niiden määrä, laatu, alkuperä, tuoja ja vastaanottoajankohta
- toiminnasta muodostuvat jätteet, vaaralliset jätteet ja muut jättemateriaalit, niiden määrä, laatu, toimitusajankohta, toimituspaikka ja kuljettaja
- vaarallisten jätteiden siirroista laaditut siirtoasiakirjat
- pinta- ja pohjavesitarkkailun tulokset ja tulosten vertailu
- tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkityksellisistä tapahtumista, kuten häiriö- ja onnettomuustilanteista ja niihin liittyvistä toimenpiteistä.

Jätteet tulee luokitella kirjanpidossa valtioneuvoston asetuksen jätteistä (179/2012) liitteen 4 mukaisesti.

Kirjanpito on pyydettyäessä esitettävä ympäristöluvan valvontaviranomaiselle. Yhteenveto edellisen vuoden toimintaa koskevasta kirjanpidosta on toimitettava vuosittain helmikuun loppuun mennessä Lahden ympäristöpalveluille ko. viranomaisen hyväksymällä tavalla. Yhteenvedon perusteena olevat asiakirjat ja tallenteet on säilytettävä vähintään kuusi (6) vuotta. (YSL 6, 52, 58, 62 §:t, JL 12, 29, 118, 119, 120, 122 §:t, JA 22 §)

Toiminnan lopettaminen

17. Toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista tai pitkäaikaisesta keskeyttämisestä on hyvissä ajoin ilmoitettava Lahden ympäristöpalveluille. (YSL 89, 170 §:t)

Viimeistään kolme kuukautta työn päättymisen jälkeen on Lahden ympäristöpalveluille ilmoitettava lopullinen kevennysrakenteisiin sijoitetun rengasjätteen kokonaismäärä ja uusi asemapiirros hyötykäyttökohteiden sijainnista, jos sijainti poikkeaa olennaisesti hakemuksissa esitetyistä. (YSL 62 §, JL 118 ja 122 §)

Ratkaisun ja lupamääräysten perustelut

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Kun toimintaa harjoitetaan lupahakemuksessa ja tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Toimittaessa lupahakemuksen ja tämän päätöksen mukaisesti työmaan toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruus-suhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski sekä alueen kaavamääräykset.

Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2016–2021 mukaa pohjavesimuodostumille on tehty pohjavesien riskinarviointi ja määrällisen ja kemiallisen tilan luokittelu. Pohjavesimuodostumat, joilla ympäristötavoitteita ei saavuteta vuoteen 2015 mennessä, on nimetty. Hyvän tilan saavuttaminen ja ylläpitäminen edellyttää perustoimenpiteiden lisäksi täydentäviä toimenpiteitä. Nyt kyseessä oleva Lahden (0439801) pohjavesialue on luokiteltu huonoon tilaan. Osassa pohjavesialuetta on todettu talousvesirajan ylittäviä pitoisuuksia muun muassa torjunta-aineita, liuottimia sekä polttoaineissa käytettäviä lisäaineita.

Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2016–2021 todetaan, että harjukiviaineksia otetaan Hämeen ELY-keskuksen toimialueella enemmän kuin muiden ELY-keskusten alueilla. Kalliokiviainesten otto puolestaan on Kanta- ja Päijät-Hämeessä suhteellisen vähäistä muihin Etelä-Suomen maakuntiin verrattuna. Luonnonsoran käytön kasvu sekä kalliokiviainesten ja uusiomateriaalien käytön vähäisyys ovat ympäristönsuojelun kannalta epätoivottavaa kehitystä sekä ristiriidassa alueellisesti ja valtakunnallisesti asetettujen luonnonvarojen kestävä ja säästeliästä käyttöä sekä jätemateriaalien hyötykäyttöä koskevien tavoitteiden kanssa.

Teollisuuden ja yritystoiminnan pohjavesiriskit johtuvat yleisimmin pohjavedelle haitallisten kemikaalien kuljetuksesta, varastoinnista ja käytöstä. Pohjaveden pilaantumistapaukset ovat tavallisesti seurausta viemäreiden ja säiliöiden vuodoista, kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden puutteellisesta suojauksesta ja jätevesien väärästä käsittelytavasta. Kemikaaleja voi päästä maaperään ja pohjaveteen myös tulipalojen seurauksena.

Kyseisessä jätteen hyödyntämistoiminnassa on lupamääräyksiä,

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

joissa on veloitettu toiminnanharjoittaja tarkkailemaan pohja- ja pintavettä, huomioitu ympäristönsuojelulain 62 § 4 momentin mukaisesti vesienhoitosuunnitelma. Pohjatutkimusten perusteella alueen maaperä on vajaasta 10 metristä noin 20 metriin paksua suhteellisen huonosti vettä läpäisevää savea ja silttistä savea. Pohjaveden happipitoisuus on alueella heikko, jonka seurauksena rauta- ja mangaanipitoisuus ylittävät paikoin STM:n laatutavoitteet. Kloridipitoisuus ylittää paikoin ympäristölaatunormin, mutta on pääsääntöisesti melko matala. Metalleista ympäristölaatunormi ylittyi yhdellä näytepisiteellä arseenin osalta. Pitoisuus täytti kuitenkin STM:n talousveden laatuvaatimuksen. Alueen pohjavedessä todettiin lisäksi torjunta-aineita ja haihtuvia yhdisteitä, mutta pitoisuudet eivät ylittäneet ympäristölaatunormeja tai talousveden laatuvaatimuksia.

Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelman vuoteen 2020 tavoitteet sekä tavoitteiden saavuttamiseksi keskeiset toimenpiteet on ryhmitelty jätesuunnitelman kuuden painopisteen alle. Tavoitteet ja toimenpiteet perustuvat painopistekohtaisissa taustaraporteissa esitettyihin tietoihin. Rakentamisen materiaalitehokkuus-painopisteen lähtökohdaksi on ehkäistä jätteen syntyä ja edistää materiaalitehokkuutta rakentamisessa sekä rakennusjätteen ja maa-ainesten hyödyntämistä. Painopisteen toimenpiteet on ryhmitelty maarakentamiseen, uudisrakentamiseen, korjausrakentamiseen ja purkamiseen sekä yleisiin rakentamista koskeviin toimenpiteisiin. Tavoitteina on maamassojen hyötykäytön lisääminen, maa-ainesjätteen synnyn ehkäisy, materiaalitehokkuuden ja muunneltavuuden parantaminen uudisrakentamisessa ja korjausrakentamisessa sekä purkuosien hyödyntämisen edistäminen. Purkuosien ja materiaalien hyödyntämisessä on otettava huomioon rakennusmateriaalien mahdolliset ympäristölle tai terveydelle haitalliset aineet.

Hyödynnettäessä jätettä maarakentamisessa toteutetaan jätesuunnitelman tavoitteita ja vähennetään tarvetta jätteen sijoittamiselle kaatopaikoille. Kun hyödyntäminen toteutetaan tämän luvan ehtojen mukaisesti, ei hyödyntämisestä aiheudu haittaa tai vaaraa ympäristölle tai terveydelle.

Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin ja lausuntoihin

Annetuissa lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon lupamääräyksissä. Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu haitallisia ympäristövaikutuksia maaperälle, pinta- tai pohjavedelle eikä terveyshaittaa lähialueen asukkaille.

Lupamääräysten perustelut

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

Ympäristönsuojelulain 58 §:n mukaan jätteen käsittelyä koskeva ympäristölupa voidaan rajoittaa tietynlaisen jätteen käsittelyyn. Jätteenimikkeet ovat VNa 179/2012 liitteen 4 mukaisia. Tämä ympäristölupa mahdollistaa muutoslupahakemuksen mukaisesti toteutettuna yhteensä enintään 43 950 m³:n eli noin 19 800 tonnin jätemäärän vastaanottamisen ja hyödyntämisen betonitunnelin vierustäytyissä ja kenttärakenteissa sekä meluvallien 12 ja 13 kevennysten rakentamisessa.

Jätelain 72 §:n mukaan ympäristöön ei saa jättää roskaa, likaa tai käytöstä poistettua esinettä siten, että siitä voi aiheutua esimerkiksi vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisteyttä tai viihtyisyyden vähenemistä. Paskurinoja on työmaan kohdalla luonnontilainen puromainen uoma, jonka kiintoainekuormitus on korkea. Paskurinojan kiintoainekuormitusta ei pidä lisätä. (Määräys 2)

Estettäessä ulkopuolisten pääsy alueelle, estetään ilkivalta ja roskaaminen ja siten maaperän, pinta- ja pohjaveden pilaantumisen vaara. (Määräys 3)

Jätelain 141 §:n mukaan työmaalla tulee olla ammattitaitoinen vastuhenkilö toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvää toiminnan seuranta ja tarkkailua varten. Vastuuhenkilön yhteystiedot tulee pitää ajan tasalla, jotta toiminnan viranomaisvalvonta voidaan suorittaa asianmukaisesti. Alueella on oltava myös käytännön valvontaa tekevä henkilö tai henkilöitä, jotka ovat perehtyneet ympäristölupaan ja huolehtivat, että toiminta alueella on luvan mukaista. (Määräys 4)

Pintarakenteen on oltava riittävän paksu, jotta kevennysrakenteista ei aiheudu ympäristön pilaantumista. Viimeistelytoimilla varmistetaan rakenteiden sopeutuminen ympäristöön ja toimiminen suunnitellusti. (Määräys 5)

Melutasoa koskeva määräys on annettu häiriintyvien kohteiden suojaamiseksi. Naapuruussuhdelain 17 §:n (26/1920) mukaan kiinteistöä ei saa käyttää siten, että naapurille aiheutuu kohtuutonta kohtuuttomia meluhaittoja. (Määräys 6)

Toiminnanharjoittajalla on velvollisuus ehkäistä ennakolta maaperää tai pohjavettä pilaavien aineiden päästöt. Käytännössä kaikkiin toimintoihin liittyy mahdollisuus vuotojen syntymiseen vahinkojen sattuessa. Toimintoihin liittyy polttonesteiden ja kemikaalien käyttöä, johon ilman riittäviä suojaamistoimia liittyy myös mahdollisuus maape-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

rän ja pohjaveden pilaantumiseen. Tästä syystä on tarpeen säätää huoltoalueiden ja säiliöiden suojaamistoimista mahdollisten vuotojen varalta.

Öljy- ja polttoainevarastojen koko tulisi pyrkiä pitämään tuotantotekniset näkökohdat huomioon ottaen mahdollisimman pienenä. Tankkaus- ja täyttöroiskeiden maaperää pilaavaa vaikutusta vähennetään sijoittamalla säiliö polttonestettä pidättävän pinnoitteen päälle tai muuten estämällä roiskeiden imeytyminen maaperään (esim. imeytysmattoja käyttämällä). Työmaasäiliöistä voi aiheutua samankaltaista pilaantumista kuin kiinteistä polttonesteen jakelupisteistä. Säiliötörmäysten yhteydessä säiliöön voi tulla suurikin vuoto. Tästä johtuen on huolehdittava työmaasäiliön suojaamisesta törmäyksiltä. Säiliöiden liikuttelusta johtuen säiliöihin kohdistuu mekaanisia rasituksia, mikä asettaa suojauksille ja säiliöille erityisvaatimuksia. Säiliövarusteilla pienennetään ympäristön pilaantumista aiheuttavien vuotojen riskiä. Säännöllisellä säiliöiden ja niihin liittyvien varusteiden tarkastamisella voidaan ennaltaehkäistä mahdollinen ympäristön pilaantuminen. Vuotavan säiliön aiheuttama ympäristön pilaantumisriski on merkittävä. Määräys perustuu myös ympäristönsuojelulain ennalta-varautumis- sekä selvilläolovelvollisuuksiin, joiden mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja -riskeistä. (Määräykset 7 ja 8).

Jätehuollon asianmukaisesta järjestämisestä on annettu jätelain perusteella määräyksiä. Jätteiden oikealla käsittelyllä varmistetaan, ettei jätteistä tai niiden varastoinnista aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa, terveyshaittaa tai alueen roskaantumista. Toiminnanharjoittajan, joka ammatti- tai laitospäivästä käsittelee jätettä, on noudatettava etusijajärjestystä sitovana velvoitteena siten, että saavutetaan kokonaisuutena arvioiden lain tarkoituksen kannalta paras tulos. (Määräykset 9–12)

Toiminnanharjoittajan tulee varautua vaara- ja poikkeustilanteisiin, niistä aiheutuvien ympäristövahinkojen vähentämiseksi. Häiriö-, onnettomuus- ja poikkeustilanteiden ilmoitus- ja toimintamääräys on annettu välittömän ympäristövahingon torjunnan onnistumisen varmistamiseksi ja valvonnan toteutumiseksi. Toiminnanharjoittajan on oltava tietoinen toimintansa ympäristöriskeistä ja keinoista hallita niitä. Toiminnanharjoittajan velvollisuus on toimia asiassa viipymättä ympäristön pilaantumisen estämiseksi. Välittöminä toimenpiteinä voidaan pitää toiminnan keskeyttämistä, päästön leviämisen estämistä ja viranomaisilmoituksia. Poikkeuksellisia tilanteita koskeva ilmoitusvelvollisuus on annettu viranomaisten tiedonsaannin ja oikeiden toimintatapojen turvaamiseksi ympäristöä ja terveyttä uhkaavis-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

sa häiriötilanteissa. Määräys perustuu ympäristönsuojelulain 123 §:ään. (Määräys 13)

Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista, mikä edellyttää ympäristön kannalta merkityksellisten päästöjen suunnitelmallista tarkkailua. Pinta- ja pohjavesitarkkailulla voidaan varmistaa, ettei toiminnasta aiheudu haitallisia vaikutuksia vesiin ja, että mahdollisiin epäkohtiin päästään puuttumaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ympäristönsuojelulain 209 §:n mukaan mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. Sekä toiminnanharjoittajalla että valvontaviranomaisella on mahdollisuus tarkkailusta saatua tietoa hyväksi käyttämällä muuttaa tai hakea muutosta lupapäätöksessä edellytetyyn tarkkailuun. (Määräykset 14 ja 15)

Valvontaviranomaisella on oikeus saada säädösten ja määräysten valvontaa ja tehtävien hoitamista varten tarpeelliset tiedot. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista. Ympäristövaikutusten seuraaminen ja lupamääräysten valvonta edellyttävät kirjanpitoa ja raportointia työmaan toiminnasta, jätteistä ja päästöistä. (Määräys 16)

Jotta toiminnasta tapahtuvia muutoksia voidaan seurata ja valvoa sekä tarvittaessa arvioida muutoksen merkittävyys uuden lupakäsittelyn tarpeellisuudesta, tulee toiminnassa tapahtuvista muutoksista ilmoittaa valvovalle viranomaiselle hyvissä ajoin. (Määräys 17)

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on oltava lupa. (YSL 29 §) Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 70 §, YSA 15 §)

Päätöksen täytäntöönpano

Päätös julkaistaan 13.3.2020 Lahden kaupungin verkkosivuilla. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, eli 20.3.2020. Päätös on lainvoimainen 30 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannin tapah-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

duttua, jos päätöksestä ei valiteta. Mahdollinen valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Ympäristönsuojelulain 199 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomainen voi luvan hakijan pyynnöstä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa, mikäli aloittamiselle on esitetty perusteltu syy, täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

Skanska Infra Oy on perustellut toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta tiehankkeen aikataululla. Laajan ja pitkäkestoisen tiehankkeen läpivienti ja hallinnointi edellyttää, että työvaiheet voidaan suorittaa tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä ja vaila aiheutonta viivytystä. Lupahakemuksen mukaisten toimenpiteiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa ennalleen siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai luvan ehtoja muutetaan. Työ saadaan todennäköisesti jo kokonaan valmiiksi, ennekuin saadaan päätös mahdollisesta valituksesta, jonka käsittelyyn saattaa mennä vuosi. Vakuuden suuruudeksi Skanska Infra Oy on esittänyt 113 700 euroa. Kustannukset muodostuvat lainvoimaisen ympäristöluvan muutoshakemuksessa esitettyjen rengasleike määrien poiskaivamisesta ja kuljetuksesta muualle.

Rakennus- ja ympäristölautakunta katsoo, että Skanska Infra Oy on esittänyt hakemuksessaan perustellun syyn toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta sekä esittänyt riittävän vakuuden luvan kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta. Toiminnan aloittamislupa ei myöskään tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, koska olot voidaan olennaisilta osin palauttaa ennalleen. Lupapäätöksen mukainen toiminta ei aiheuta peruuttamattomia tai muutoin merkityksellisiä muutoksia ympäristössä. Lupapäätöksen mukaisesti toimien toiminnasta ei aiheudu myöskään ympäristönsuojelulaissa kiellettyä seurausta. Edellä mainitut ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaiset aloituslupan edellytykset täyttyvät, joten aloituslupa toiminnalle voidaan myöntää annettua ympäristölupapäätöstä noudattaen muutoksenhausta huolimatta. Mikäli toiminta aloitetaan muutoksenhausta huolimatta, tulee esitetty vakuus asettaa viranomaisen eduksi.

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki 527/2014 (YSL): 6 §, 7 §, 8 §, 11 §, 12 §, 14 §, 16 §, 17 §, 20 §, 27 §, 28 §, 29 §, 34 §, 39 §, 49 §, 52 §, 53 §, 58

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 17

§, 62 §, 63 §, 65 §, 66 §, 70 §, 89 §, 123 §, 133 §, 134 §, 135 §, 170 §, 198 §, 199 §, 209 §
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta 713/2014 (YSA): 2 §, 3 §, 15 §
Jätelaki 646/2011 (JL): 5 §, 6 §, 8 §, 12 §, 13 §, 15 §, 17 §, 118 §, 119 §, 120 §, 121 §
Valtioneuvoston asetus jätteistä 179/2012 (JA): 4 §, 7 §, 8 §, 9 §, 10 §, 12 §, 13 §, 22 §, 24 §
Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (VNA 843/2017)
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (VNp 993/1992)
Laki eräistä naapuruussuhteista 26/1929 (NaapL): 17 §

Tässä päätöksessä on huomioitu myös:

Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosiksi 2016–2021.

Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2016–2021.

Etelä- ja Länsi-Suomen jättesuunnitelma vuoteen 2020.

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen (Rakennus- ja ympäristölupalautakunta 4.12.2018 § 70) ympäristölupaa edellyttävän muun jätteen ammattimaisen tai laitospäätöksen valmistelusta perittävä maksu on 4900 euroa. Kyseessä on taksan 5.3 §:n mukainen luvan muuttaminen, jolloin käsittelymaksu voidaan määrätä enintään 30 prosenttia perittävää luvan käsittelymaksua pienemmäksi. Luvan muutoshakemuspäätöksestä peritään hakijalta Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnalle asian käsittelystä aiheutuneina kuluina taksapäätöksen mukainen maksu eli 4900 € * 0,7 eli yhteensä 3 430 euroa. Taksan 13.1 §:n mukainen vakuuspäätöksen maksu on 240 euroa

Tästä päätöksestä peritään hakijalta Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnalle asian käsittelystä aiheutuneina kuluina taksapäätöksen mukainen maksu eli 3 430+240 euroa eli yhteensä 3 670 euroa

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta tiedottaa tästä päätöksestä julkisesti kuuluttamalla Lahden kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla kaupungin verkkosivuilla sekä julkaisemalla ilmoituksen päätöksestä Uusi Lahti -sanomalehdessä. Päätös on nähtävänä Lahti-

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä

10.03.2020 § 17

Pisteessä (Lahden Palvelutori, Kauppakeskus Trio, 2. krs,) os. Aleksanterinkatu 18, Lahti sekä Lahden kaupungin verkkosivuilla.

Tieto päätöksestä lähetetään myös asianosaisille.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus Vaasan hallinto-oikeuteen (YSL 190 §)

Toimenpiteet

ote: Skanska Infra Oy, PL 114, 00101 Helsinki
Lahden kaupunki / Terveysturvallisuus
Lahden kaupunki / Maankäyttö
Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Lahti Aqua Oy
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 18

Valkoposkiahkien karkottamisluvan hakeminen ELY-keskukselta

D/565/11.01.04.00/2020

Asian valmistelija / Lisätietojen antaja	Kaupunginpuutarhuri Kirsi Kujala, puh. 050 559 4186
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kempainen Rakennus- ja ympäristölupalautakunta merkitsee aloitteen ja kunnallistekniikan vihertoimen toimenpiteet tiedokseen.
Perusteluosa	<p>Lahden kaupunki on saanut aloitteen valkoposkihankien hätistelyluvan hakemisesta Lahden puisto/viheralueilla. Aloitteen mukaan hankia esiintyy ylisuurina parvina mm. Pikku-Vesijärvenpuiston, Ankkurin, Ruoriniemen ja Mukkulan alueilla, jolloin mm. ulosteen määrä haittaa merkittävästi puisto- ja yleisten alueiden käyttöä.</p> <p>Yhteistyökokouksessa (rakennus- ja ympäristövalvonta, kunnallistekniikka, rakennus- ja ympäristölupalautakunta 29.1.2020) päädyttiin esittämään hankien karkottamisen ja oleilun rajoittamisen erityisluvan hakemista ELY-keskukselta tietyillä alueilla seuraavasti:</p> <p>Valkoposkiahkien liikkumista voidaan rajoittaa mm. aitaamalla rantaa ja esim. kasvillisuudella. Näitä keinoja on tarkoitus kehittää ja selvittää Lahden alueella. Keinojen tehokkuutta seurataan.</p> <p>Lupaa haetaan valkoposkihankien hätistelyyn koirien avulla. Vapaaehtoisjärjestöjen kautta valikoidut henkilöt koulutetaan toimintaan. Vain koulutetut voivat osallistua hätistelyyn.</p> <p>Lupaa haetaan Varsinais-Suomen ELY-keskukselta.</p> <p>Luvan hakemisen perusteena ovat:</p> <ul style="list-style-type: none">• turvallisuusriski alueiden käyttäjille → hankien aggressiivisuus• hankien vahingoittamiset ovat lisääntyneet• terveysriski → hankien ulosteet viher- ja muilla yleisillä alueilla <p>Alueet, joilla lupaa haetaan:</p> <ul style="list-style-type: none">• Mukkulan kartanonpuisto, uimaranta• Ankkurin uimaranta• Ankkurin uimarannan ja Majakkapuiston välinen alue

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 18

Valkoposkihanhi on EU:n erityisesti suojelema lintudirektiiviin kuuluva laji.

Luonnonsuojelulain soveltamisalaan kuuluvat luonnonvaraisina esiintyvät nisäkkäät ja linnut ovat rauhoitettuja. Luonnonsuojelulain rauhottusäännöksissä (§ 39) on tarkasti määritelty kielletyt toimenpiteet. Tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämäinkierron kannalta tärkeillä paikoilla on kiellettyä.

Linnuista pitää olla huomattavaa terveydellistä tai taloudellista haittaa, jotta poikkeuslupia myönnetään. **Lintudirektiivin 9 artiklan mukaiset edellytykset rauhoitettujen lintujen poikkeusluvalle.** Jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole poikkeuslupa voidaan myöntää: 1) kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi; 2) lentoturvallisuuden turvaamiseksi; 3) viljelmille, kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille koituvan vakavan vahingon estämiseksi; 4) kasviston ja eläimistön suojelemiseksi; tai 5) tutkimus- ja koulutustarkoitukseen, kannan lisäämis- ja uudelleenistutustarkoitukseen sekä näitä varten tapahtuvan kasvatuksen mahdollistamiseksi; 6) tiukasti valvotuissa oloissa ja valikoivasti tiettyjen lintujen pienien määrien pyydystämiseen, hallussa pitämiseen tai muuhun asialliseen hyötykäyttöön.

Kunnallistekniikka vihertoimi hakee lupaa. Lupa haetaan kevään 2020 aikana kesälle 2020.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

ote Jani Wallenius, Kirsi Kujala, Jukka Lindfors

Liitteenä

1. Aloite

Case Valkoposkihanhi Lahti

Jani Wallenius

Yleistä

Valkoposkihanhi esiintyy Lahdessa mm. Pikkuveskulla ylisuurina joukkoina, jolloin ulosteen määrä alueella on erittäin suuri ja haittaa merkittävästi puistoalueen käyttöä sille tarkoitettuna rentoutumisalueena perheille. Ylikomisario Outi Pennanen selvitti pyynnöstäni rikosilmoitusten ja vahingoittuneiden hanhien tämänhetkisen määrän ja se oli 7. Todellista lukua ei hän lähtenyt arvioimaan. Hanhien oman turvallisuuden ja kaupunkilaisten ansaitseman viihtyvyyden vuoksi hanhien on hyvä oleilla enemmän heidän lajityypilleen sopivissa turvallisissa paikoissa. Tätä uudelleensijoitusta varten tarvitaan toimenpiteitä.

Toimintamalli muissa kaupungeissa

Espoo haki ELY-keskukselta erityislupaa valkoposkihanhien karkottamiseen alueiltaan ja sai luvan Heidän mallissaan hanhia äädetään koirien avulla hihnassa pitäen, mutta hitaasti lähestyttäen. Tällä tekniikalla hanhet poistuivat alueilta. Helsingin kaupunginvaltuutettu Otto Meri haki kaupunginvaltuuston päätöksen saman toimintamallin selvittämiseksi myös Helsingissä.

Lupaprosessi

Poikkeuslupan myöntää Varsinais-Suomen ELY-keskus. Ensin suoritetaan lupatarpeen arviointi, jolla selvitetään tarvitaanko säätöön laisinkaan erikoislupaa. Puistoalueilta hanhia saa häätää ilman lupaa jo nyt, mutta pesintä yms aiheuttavat luvanvaraisuuden. Mikäli lupaa ei tarvita, niin häätämisen voi aloittaa nopeammin. Arviointi kestää 1-2 viikkoa tällä hetkellä. Mikäli erikoislupa tarvitaan, niin luvan saanti vie 1-3 kuukautta. Kaupunkialueille lupa myönnetään kansanterveyden sekä yleisen turvallisuuden takaamiseksi. ELY-keskus kehoitti tekemään lupatarpeen arviointia varten hakemuksen välittömästi, koska valitusaikakin on 1 kuukausi ja häirinnän saa aloittaa vasta valitusajan päätyttyä. Häirintä on aloitettava ennen pesintää heti keväällä niiden saapuessa. Lupahakemuksessa tulee eritellä kaikki ne alueet Lahdessa joihin lupatarpeen arviointia haetaan.

Lupahakemus lähetetään: salli.uljas@ely-keskus.fi (puh 0295023082)

Häätömenetelmät

Häätömenetelmiä on hakijan hyvä kirjata hakemukseen 5-10 erilaista. ELY-keskus suositteli mm. dronen lennättämistä parven lähellä, koirien käyttämistä hihnassa, ihmisten lähestymistä yms. Mielikuvitusta saa kuulemma käyttää, mutta hanhia saa vain häiritä eikä vahingoittaa.

Toimintaehdotus

Rakennus- ja Ympäristölupalautakunta pyytää ystävällisesti virkamiehiä valmistelemaan asian seuraavaan lautakunnan kokoukseen, jossa asiasta päätetään.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 19

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnan ympäristöterveyden viranomaistehtävien päätösvallan siirtäminen viranhaltijoille 2020

D/320/00.02.04.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupungineläinlääkäri Cecilia Blomgren, p. 050 5594047

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää siirtää päätösvaltaansa ympäristöterveyden viranhaltijoille oheisen delegointimatriisin mukaisesti. Päätös tulee voimaan heti muutoksenhausta huolimatta.

Perusteluosa Ympäristöterveyden viranomaistehtävistä, jotka perustuvat mm. elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakka- ja lääkelakiin, huolehtii kunnan terveydensuojeluviranomainen, joka voi olla lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Lahden kaupungin terveydensuojeluviranomainen on rakennus- ja ympäristölupalautakunta, jolla on Lahden kaupungin hallintosäännön 4 §:n mukaan oikeus siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle tietyin osin.

Päätösvallan siirtämistä koskevan delegointimatriisin muuttaminen on ajankohtaista lakimuutosten takia. Samalla nykyinen delegointimatriisi tarkistettiin, ja tietyin kohdin päivitettiin, jotta se paremmin tukee ympäristöterveyden yksikön nykyistä työjärjestystä.

Uusi delegointimatriisi tulee voimaan tämän päätösehdotuksen hyväksymisen myötä ja korvaa aiemman päätösvallan siirtämistä koskevan delegointimatriisin.

Muutoksenhaku Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet Säädöskokoelma
Rakennus- ja ympäristövalvonnan henkilöstö

Liitteenä 1. Ympäristöterveyden päätösvallan delegointi alkaen 10.3.2020

LAHDEN RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNTA liite
TOIMINTASÄÄNTÖ / YMPÄRISTÖTERVEYDEN PÄÄTÖSVALLAN SIIRTÄMINEN

A – kaupungineläinlääkäri B – johtava terveystarkastaja C – terveystarkastajat D – ympäristöterveystarkastajat E – valvontaeläinlääkäri F – praktikkoeläinlääkäri	kaupungin- eläinlääkäri	johtava terveys- tarkastaja	terveys- tarkastajat	ympäristö- terveys- tarkastajat	valvonta- eläinlääkäri	praktikko- eläinlääkäri
	A	B	C	D	E	F
Elintarvikelaki						
Elintarvikelain 14 § mukainen ilmoituksen käsittely	x	x	x	x		
Elintarvikelain 15 § mukaisen hyväksymispäätöksen tekeminen	x				x	x
Elintarvikelain 22 § mukainen alkutuotantopaikan ilmoituksen käsittely	x	x	x	x	x	x
Elintarvikelain 22 a § alkutuotantopaikan hyväksyminen	x	x			x	x
Elintarvikelain 33 § mukaisen elintarvikevalvonnan tehtävät	x	x	x	x	x	x
Elintarvikelain 45 § mukainen ruokamyrkytyksen selvittäminen	x	x	x	x	x	x
Elintarvikelain 46§ mukainen elintarvikevalvonnan erityistilanne suunnitelma	x	x	x	x	x	x
Elintarvikelain 49-53 §:ien mukainen toimivalta	x	x	x	x	x	x
Elintarvikelain 54g ja h§ mukaiset vientiin ja vientitodistuksiin liittyvät valvontatehtävät	x	x	x	x	x	x
Elintarvikelain 55-59 §:ien mukaisista pakkotoimista päättäminen	x	x			x	x
Terveydensuojelulaki						

LAHDEN RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNTA liite
TOIMINTASÄÄNTÖ / YMPÄRISTÖTERVEYDEN PÄÄTÖSVALLAN SIIRTÄMINEN

TsL 8 § varautuminen häiriötilanteisiin	x	x	x	x	x	x
Terveydensuojelulain 13 §:n mukaisten ilmoitusten vastaanottaminen ja 15 §:n mukaisen tarkastuksen tekeminen sekä päätöksen tekeminen ilmoituksesta	x	x	x	x		
Terveydensuojelulain 18§ mukaiset viranomaistehtävät	x	x			x	x
Terveydensuojelulain 20 § mukaiset viranomaistehtävät	x	x			x	x
Terveydensuojelulain 20 a §:n mukaiset viranomaistehtävät	x	x	x	x	x	x
Terveydensuojelulain 29 §:n 1 mom mukaiset viranomaistehtävät	x	x	x	x		
Terveydensuojelulain 29 §:n 2 mom mukaisesta kielloista päättäminen	x	x			x	x
Terveydensuojelulain 31 §:n mukaisesta veloituksesta tai määräyksestä päättäminen	x	x			x	x
Terveydensuojelulain 44-45 §:n ja 47 §:n mukaiset oikeudet	x	x	x	x	x	x
Terveydensuojelulain 46 §:n mukaisen tarkastuksen suorittaminen pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuun tilaan	x	x	x	x	x	x
Terveydensuojelulain 46 §:n mukaisen määräyksen antaminen	x	x			x	x
Terveydensuojelulain 47 § mukaisen oikeus saada valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja	x	x	x	x	x	x
Terveydensuojeluasetus 1280/1994						
Terveydensuojeluasetuksen 9 § mukainen talousvettä tarkkailuvelvoitteista määrääminen	x	x			x	x

LAHDEN RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNTA liite
TOIMINTASÄÄNTÖ / YMPÄRISTÖTERVEYDEN PÄÄTÖSVALLAN SIIRTÄMINEN

Terveydensuojeluasetuksen 16 § mukainen asunnon tai muun oleskelutilan henkilömäärän rajoittaminen	x	x			x	x
Terveydensuojeluasetuksen 17 § mukainen asunnon tai muun oleskelutilan tarkastus	x	x	x	x		
Terveydensuojeluasetuksen 42 § mukainen haudatun ruumiin siirtäminen	x	x	x	x		
Tupakkalaki 549/2016						
Tupakkalain 44 ja 45 § mukaiset vähittäismyyntiluvan myöntäminen tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden myyntiin	x	x				
Tupakkalain 48 § ja 49 § mukaisen ilmoituksen käsittely	x	x	x	x		
Tupakkalain 50 § mukaisen ilmoituksen käsittely	x	x	x	x		
Tupakkalain 79§ mukaisen kiellon määrääminen	x	x				
Tupakkalain 82§ mukainen ilmoitus toiselle viranomaiselle säännösten rikkomisesta (alkoholivalvonta, rakva, työsuojelu) ja tupakkatilan rakentamisesta (rakva)	x	x	x	x		
Tupakkalain 86§:n mukainen tarkastusoikeus	x	x	x	x		
Tupakkalain 88§:n mukainen tietojen luovuttaminen	x	x	x	x		
Tupakkalain 96§:n mukaiset hallinnolliset pakkokeinot	x	x				
Maa- ja metsätalousministeriön asetus naudanlihan merkitsemisestä 1203/2001						
Maa- ja metsätalousministeriön asetus naudanlihan merkitsemisestä 6 ja 7 §:n mukainen valvontaviranomainen	x	x	x	x	x	x

LAHDEN RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNTA liite
TOIMINTASÄÄNTÖ / YMPÄRISTÖTERVEYDEN PÄÄTÖSVALLAN SIIRTÄMINEN

	A	B	C	D	E	F
Lääkelaki						
Lääkelain 54 a §:n mukainen nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan myöntävä kunnan viranomainen	x	x				
Lääkelain 54 c § 1 mom. mukainen myynnin valvonta	x	x	x	x		
Lääkelain 54 c § 2 mom. mukainen toiminnan kieltäminen	x	x				
Lääkelain 54 c § 3 mom. mukainen vähittäismyyntiluvan peruuttaminen	x	x				
Ympäristönsuojelulaki						
Ympäristönsuojelulain 42 § mukainen lausunnon antaminen	x	x	x	x	x	x
Vesihuoltolaki						
Vesihuoltolain (681/2014) 11 §:n mukainen lausunnonantaja	x	x	x	x		
Julkisuuslaki						
Julkisuuslain 14 § mukainen päätös asiakirjan antamisesta	x	x	x	x	x	x

Edellä olevassa luettelossa on viittauksia säännöksiin, jossa päätösvalta on määritelty. Säännösviittaus on vain ohjeellinen ja päätösvalan siirto on voimassa vaikka kyseinen säännös kumottaisiin tai muutettaisiin.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 20

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteuma vuonna 2019

D/540/11.02.02.02/2020

Asian valmistelija / Lisätietojen antaja	Kaupungineläinlääkäri Cecilia Blomgren p. 050 559 4047
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen
	Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää hyväksyä valvontasuunnitelman vuoden 2019 toteutuman arvioinnin ja päättää lähettää päätöksen Etelä-Suomen aluehallintovirastolle tiedoksi maaliskuun 2020 loppuun mennessä.
Perusteluosa	<p>Valtioneuvoston asetuksessa kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmasta (665/2006) säädetään, että kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumista on arvioitava vuosittain ainakin seuraavien tekijöiden osalta:</p> <ol style="list-style-type: none">1) tarkastusten määrä valvontakohtetyypeittäin2) tarkastusten kattavuus3) näytteiden määrä valvontakohtetyypeittäin sekä4) valvonnasta saatujen tulojen kohdentuminen. <p>Toteutumisen arviointiraportti käsitellään viranomaisena toimivassa lautakunnassa tai muussa monijäsenisessä toimielimessä ja toimitaan Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.</p> <p>Lahden kaupungin rakennus- ja ympäristölupalautakunta on 04.12.2018, § 73, hyväksynyt Lahden ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman päivityksen vuodelle 2019.</p> <p>Vuonna 2019 on ympäristöterveydenhuollossa käytetty rakennus- ja ympäristölupalautakunnan 7.12.2017 § 76 hyväksymiä maksutaksuja. Valvonta- ja tarkastustoiminnasta kertyi tuloja noin 286 346 euroa.</p> <p>Suunnitelmallinen tarkastustoiminta ja tarkastusmäärät perustuivat elintarvikevalvonnan osalta Eviran ohjeisiin Elintarvikehuoneiston riskiperusteinen valvonta (16044/1) sekä Elintarvikehuoneiston riskiluokitus ja valvontatarpeen määrittäminen (10503/2), ja terveyden- suojeluvalvonnan osalta Valviran valvontakoneiston ohjeisiin.</p>

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 20

Suunnitelmallisen valvonnan työaika on käytetty myös muihin lakisääteisiin tehtäviin, kuten asiakirjojen käsittelyyn, valitusten vastaanottoon ja selvittelyyn, asiakaspalveluun ja -neuvontaan sekä terveyshaittojen ennaltaehkäisyyn.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Liitteenä

1. Raportti - ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi 2019

Raportti – arvio Lahden ympäristöterveyden vuoden 2019 valvontasuunnitelman toteumasta

1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA

Valvonnan vaikuttavuutta voidaan arvioida vaikuttavuustavoitteiden toteutumista suhteessa substanssilainsäädännön asettamiin tavoitteisiin sekä valtakunnallisen valvontasuunnitelman strategisiin vaikuttavuuspäämääriin.

Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelmakauden (2015-2019) teemana on ollut valvonnan vaikuttavuus, ja sitä on edistetty seuraavia tavoitteita toteuttamalla:

1. valvonnan riskiperusteisuuden ja tehokkaan kohdentamisen varmistaminen
2. valvonnan maksullisuuden edistäminen
3. tietojärjestelmien kehittäminen ja hyödyntäminen
4. valvonnan näkyvyyden varmistaminen

1.1 valvonnan riskiperusteisuuden ja tehokkaan kohdentamisen varmistaminen

Lahden ympäristöterveyden valvonta on 2019 ollut suunnitelmallista, ja perustunut valvontakohteiden riskien arviointiin. Kohteiden riskiarviointi on perustunut Ruokavirasto ja Valvira antamiin ohjeisiin (Ruokaviraston ohje 10503/2 ja Valtakunnallinen terveydensuojelun valvontaohjelma vuosille 2015-2019. Päivitys vuodelle 2018-2019). Terveyshaittaepäilyihin ja -valituksiin on reagoitu viipymättä. Tarkastustoiminnan lisäksi valvonta on suoritettu sekä suunnitelmallisella, että reaktiivisella kohdennetulla näytteenotolla.

Vuoropuhelu toimijoiden kanssa on edistetty järjestämällä yhteinen koulutus naapurikuntien (PHHYKY) ympäristöterveydenhuollon yksikön kanssa. PHHYKYn ympäristöterveydenhuollon yksikön kanssa on vuoden aikana käyty aktiivista vuoropuhelua, ja on pyritty yhtenäistämään alueen valvonta. 2019 aikana yhteistyö poliisin ja syyttäjän kanssa on ollut erittäin aktiivista elintarvikevalvonnan osalta, ja yhteistoiminta on sujuvampaa kuin aikaisemmin. Terveysuojeluvälvonnassa on tehty paljon yhteistyötä toimijoiden kanssa, kuten esimerkiksi tilakeskus, rakennusvalvonta ja sivistystoimi, sisäilma-asioiden yhteydessä. Yhteisissä työryhmissä on pyritty ennalta suunnittelemaan toimintatapoja häiriötilanteen sattuessa.

1.2 valvonnan maksullisuuden edistäminen

Kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukainen valvonta on pääsääntöisesti maksullista. Lahden ympäristöterveydenhuollon maksutaksa tarkastellaan vuosittain, ja päivitetään tarpeen mukaan. Päivitetty taksa viedään hyväksyttäväksi kunnan elintarvike- ja terveydensuojeluvälvontaviranomaiselle. Lahdessa elintarvike- ja terveydensuojeluvälvontaviranomaisena toimii Rakennus- ja ympäristölupalautakunta.

Vuonna 2019 ei koettu tarpeelliseksi tehdä muutoksia taksaan, 2019 voimassa oleva taksa hyväksyttiin rakennus- ja ympäristölupalautakunnan kokouksessa 7.12.2017 päätöksen § 76 mukaisesti. Valvonta- ja tarkastustoiminnasta kertyi tuloja noin 286 346 euroa.

1.3 tietojärjestelmien kehittäminen ja hyödyntäminen

2019 vuoden alussa otettiin käyttöön ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus ja tiedonhallintajärjestelmä, eli VATI. VATIn keskeneräisyys ja käyttökoulutuksen puute aiheutti huomattavaa häiriötä päivittäisessä toiminnassa ja valvonnan sujuvuudessa.

1.4 valvonnan näkyvyyden varmistaminen

Valvonnan näkyvyyttä on edistetty viestimällä aktiivisesti valvonnan ajankohtaisista asioista ja projekteista. Viestintä kanavana on käytetty sekä kaupungin sisäisen viestinnän kanavat, että julkiset kanavat. Varautumisharjoituksesta (YRJÖ2018) julkaistiin artikkeli Ympäristö ja Terveys –lehdessä 04/2019 eilen 27.5.2019. Heinäkuussa 26. päivä Ylen Uutiset Häme esitti uutinen uimaveden laadusta ja sinilevätarkkailusta.

2 VALVONTASUUNNITELMIEN TOTEUTUMINEN

2.1 Ympäristöterveyden valvontasuunnitelman toteuma 2019

Taulukko 1. Ympäristöterveyden valvontasuunnitelma ja toteuma 2019

	EtL (kpl)	TeSu (kpl)	Tupakka (kpl)	Lääk. (kpl)
Vasu suunnitelma	441	172	-	-
Vasu toteuma	395	89	46	6
%	89 %	52 %	-	-
muut tark.	47	150	1	0
kohteet	1077	453	145	30

Valvontasuunnitelman toteuma on noussut sekä elintarvike-, että terveydensuojeluvalvonnan osalta. Vastaavat toteumat olivat vuonna 2018 78% (elintarvike) ja 44 % (terveydensuojelu). Terveysuojelun osalta suunnittelemattomat tarkastukset ja valitukset vievät yli puolet terveydensuojelun lasketuista resursseista.

Tarkastussuunnitelman toteumaa tai kattavuutta ei seurattu vuoden 2019 aikana. Tulevan vuoden aikana pyritään suunnittelemaan kattavuuden seuranta. Valvonnan kattavuuden seurannalla pyritään varmistamaan, että kaikki suunnitelman valvonnan piirissä olevat kohteet tarkastetaan kohtuullisella aikavälillä.

Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastussuoritteet on esitetty kohdeluokittain taulukossa 2.

Taulukko 2

Toimiala	Toimintaluokka	tarkastus
Elintarviketoimiala	Elint. valm., ei maito/liha/kala/muna/vilja-kasvis	6
	Elintarvikekontaktimateriaalit	9
	Elintarvikkeiden kuljetukset	2
	Elintarvikkeiden myynti	64
	Elintarvikkeiden tarjoilu	288
	Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	7
	Kala-ala	2
	Liha-ala	3
	Maitoala	1
	Muna-ala	1
	Vilja- ja kasvisala	12
		395
Terveystoimiala	Kauneudenhoitoa ja ihon käsittelyä suorittavat huoneistot ja laitokset	9
	Kokoontuminen, julkiset hovi- ja kokoontumishuoneistot	6
	Liikunta ja virkistystoiminta, kuntosalit ja liikuntatilat	3
	Liikunta ja virkistystoiminta, uimahallit, kylpylät ja muut yleiset allastilat	7
	Liikunta ja virkistystoiminta, yleiset saunat	3
	Liikunta ja virkistystoiminta, yleiset uimarannat	12
	Majoitustoiminta, majoitusuoneistot	9
	Sosiaalihuollon palvelut, lasten päiväkodit ja vastaavat	20
	Sosiaalihuollon palvelut, muut sosiaalialan yksiköt	12
	Talousveden toimittaminen	8
	89	

Ilmoituksenkäsittelyä tehtiin yhteensä 245 kpl, ja yksi lupakäsittely.

Tapahtumatarkastuksia tehtiin 29 tapahtumaan. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia oli 10 kpl ja muita tarkastuksia oli 19 kpl. Asiakirjatarkastuksia tehtiin kaikkiin tapahtumiin.

2.2 Ruokamyrkytys-epidemiat ja muu epidemiaselvitys 2019

Elintarvikelakiin ja terveydensuojelulakiin perustuva Valtioneuvoston asetus elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämisestä (Vna 1365/2011) edellyttää, että kunnan elintarvikevalvonta- ja terveydensuojeluviranomaisen tulee yhdessä nimetä epidemioiden selvittämistä varten selvitystyöryhmä. Päijät-Hämeen alueelliseen epidemiaselvitystyöryhmään kuuluvat Lahden ja PHHYKYn ympäristöterveydenhuollon edustajien lisäksi terveydenhuollon (tartuntatautien valvonta) ja vesihuollon edustajat. Epidemiaselvitystyöryhmä vastaa vesi- ja elintarvikevälitteisten tai sellaiseksi epäiltyjen epidemioiden selvitys- ja hallintatoimenpiteistä.

Elintarvikevälitteiset epidemiat raportoidaan RYMY-järjestelmän kautta. Epidemiasta puhutaan kun

- jos kyseessä on hoitolaitoksessa esiintyvä epidemia (esim. koulu, päiväkotia, sairaala)
- jos on perusteltua aihetta epäillä kaupallista elintarviketta tartunnan lähteeksi
- jos on perusteltua aihetta epäillä ravintolassa saadun ruokamyrkytyksen johtuvan laajalle levinneestä raaka-aine-erästä
- jos sairastuneita on enemmän kuin viisi henkilöä
- jos kyseessä on poikkeuksellisen vakava taudinkuva (botulismi), tällöin riittää yksi sairaustapaus

2019 tehtiin yksi RYMY ilmoitus. Muita yksittäisiä ruokamyrkytyspäilyilmoituksia oli 4 kpl.

2.3 Tupakka- ja lääkelain mukainen valvonta

Tupakkalain mukaista säännöllistä valvontaa suoritettiin pääasiassa yhteistarkastuksena elintarvike- ja terveydensuojelulakien mukaisten tarkastusten yhteydessä myymälöissä, kioskeissa, tupakointitilallisissa ravintoloissa ja yleisötilaisuuksissa. Parveketupakointikieltopäätöksiä tehtiin vuoden 2019 aikana 4 kpl.

Vuonna 2019 myönnettiin tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupia 21 kpl. Nikotiininesteiden myynnistä tuli 10 ilmoitusta. Tupakkatuotteiden tukkumyynnistä ei saapunut yhtään ilmoitusta. Lisäksi myönnettiin nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupia 15 kpl. Tupakkamyyntiä lopettaneita kohteita oli 28 kpl.

Keväällä tulleet tupakkalainsäädännön muutokset, koskien tupakkatuotteiden tunnistetietoja ja jäljitettävyyttä, työllisti jonkin verran normaalia enemmän. Muutoksesta laadittiin toimijoille lyhyt tiedote jäljitettävyyjärjestelmän vaatimista tunnistekoodeista.

2.4 Eläinlääkinnänhuollon valvontasuunnitelman toteuma 2019

2.2.1. Eläinlääkäripalvelut

Eläinlääkäripalveluiden saatavuus ja laatu on ollut suunnitellun mukaista. Eläinlääkärit ovat kuitenkin pysyneet valtakunnallisessa tavoitteessa antaa kiireettömille potilaille aikoja parin viikon sisälle ajanvarauksesta sekä hoitamaan päivittäin akuuttipotilaita.

Eläinlääkäripäivystys on toteutettu lainsäädännön vaatimusten mukaisesti yhteisesti koko Päijät-Hämeen alueella: keskitetty yhteydenottopalvelu, jossa numerot suur- ja pieneläinasiakkaille erikseen, maakunnallinen päivystysalue, sekä osittain eriytetty pien- ja suurelänpäivystys.

Yksityiset eläinlääkäripalvelut on huomioitu kaupungin tarjoamia palveluita suunniteltaessa, ja molemmat kaupungin yksityisistä eläinlääkäriasemista osallistuvat myös pieneläinpäivystykseen.

Terveydenhuoltopalveluita tuotantoeläimille on ollut saatavilla kysyntää vastaavasti.

Lahden kaupungilla on kaksi praktikkoeläinlääkäriä, jotka ovat kyenneet sijaisten ja klinikkaeläintenhoitajan avulla järjestelemään työt siten, että ajanvarausperusteiseen työhön on mahdollisuus. Eläinlääkäreitä avustava klinikkaeläintenhoitaja on välttämätön apu eläinlääkäreille kiireisessä praktiikassa.

2.2.2 Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta

Valvontaeläinlääkärin työn kuvaan kuuluu eläinsuojeluvalvonta, eläintautivalvonta ja sivutuotevalvonta. Epäilyyn perustuvia eläinsuojeluvalvontakäyntejä on tehty kiireellisyyden arvioinnin pohjalta. Vuonna 2019 niitä tehtiin Lahden alueella yli 100, osa yhteistyössä poliisin kanssa. Useat tarkastukset ovat vaatineet aikaa vieviä lisäselvittelyjä ja uusintatarkastuksen tekemistä. Lievimmissä tapauksissa asiat on saatu selvitettyä mahdollisin ohjein ja neuvoin. Yhteensä 66 kpl eläinsuojelutarkastuksella on todettu sellaisia puutteita eläintenpidossa, että toimijoille on jouduttu antamaan määräyksiä määräaikoineen. Korjaavien toimenpiteiden toteutuminen on varmistettu uusintakäynneillä mahdollisimman pian määräajan

umpeutumisen jälkeen. Joissain tapauksissa eläimille on jouduttu hankkimaan hoitoa muualta väliaikaisesti tai pysyvästi.

3 AUDITOINNIT JA MUU SAATU PALAUTE

3.1 Elintarvikevalvonnan asiakkaille suunnattu asiakastyytyväisyyskysely

Lahden kaupungin ympäristöterveys toteutti elintarvikevalvonnan asiakastyytyväisyyskyselyn Lahden alueen elintarvikealan toimijoille. Kyselyitä lähetettiin 535 kappaletta ja vastauksia saatiin 92 kappaletta. Asiakastyytyväisyyskyselyssä oli 10 kysymystä, joista yksi kysymys oli nk. vapaa kenttä, johon asiakkaat saivat antaa kommentteja ja terveisiä elintarvikevalvonnalle. Muut kysymykset koskivat palvelun laatua ja terveystarkastajien toimintaa. Kysely toteutettiin sähköisesti Webropol-ohjelmalla. Ruokaviraston Oiva-järjestelmää kyselyssä arvioitiin Oiva-järjestelmän omin hymiöin. Kyselyn tulokset olivat erittäin positiivisia. Asiakkaat kokivat valvonnan laatua hyvänä ja tasapuolisena, palvelua nopeana ja asiantuntevana, tarkastajat helposti lähestyttävinä ja helposti tavoitettavina. Asiakaspalvelun onnistumista mittaavien kysymysten keskiarvotuloksen perusteella 93 % asiakkaista koki olleensa joko tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä saamaansa palveluun.

4 ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KEHITTÄVÄT TOIMENPITEET

4.1 Toimijoiden säädöstentuntemuksen varmistaminen

Maaliskuussa järjestettiin PHHYKYN ympäristöterveydenhuollon yksikön kanssa elintarviketoimijoille suunnattu koulutus. Koulutuksen aiheena oli mm mikrobikriteeriasetuksen muutokset, ruokamyrkytyspäilytilanteessa toimiminen, noroviruksesta ja muuta yleistä tietoa.

4.2 Valvontajärjestelmään liittyvät kehittävät toimenpiteet 2019

4.2.1 Projektit

Elintarvikevalvonnassa toteutettiin 2019 aikana projekti, ”Ruokapetostunnistamisen ja valvonnan kehittäminen Lahden elintarvikevalvonnassa”. Projektin tarkoitus ja tavoite oli lisätä terveystarkastajien osaamista ja tietoa epärehellisestä elintarviketoiminnasta, ja ruokapetosvalvonnan kehittäminen. Pyrittiin myös kehittämään yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa. Projektin tavoitteet ovat toteutettu kohdistamalla elintarvikevalvontaa erityisesti elintarvikkeiden jäljitettävyyteen. Yhteistyö poliisiviranomaisten ja syyttäjän kanssa sujuu kehittämisen ansiosta entistä sujuvammin.

4.2.2. Hankinnat

Laboratoriopalvelut kilpailutettiin vuoden 2019 alusta alkaen, Metropolilab voitti kilpailutuksen. Yhteistyö uuden laboratorion kanssa on sujunut tähän asti hyvin, ja yhteistyö pidetään tiiviinä säännöllisten yhteistyökokousten ja muun viestinnän kautta.

4.2.3. Varautumiseen liittyvät harjoitukset

Kesäkuussa pidettiin yksikössä yhteinen kokous, jossa käytiin läpi valmiusasioita. Kokouksen tavoite oli käydä läpi todennäköisiä veteen liittyviä häiriötilanteita ja kerrata niihin liittyvät toimintatavat. Säännöllistä kertauspalaveria on tarkoitus pitää vuosittain, jotta toiminta ja osaaminen häiriötilanteessa pidetään yllä.

Syyskuussa Lahden ympäristöterveys osallistui Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK:n LAHTI19 - kotiseutuharjoitukseen Kaupunkiympäristön tilannehuoneharjoituksessa sekä järjestämällä oman talousveteen liittyvän näytteenottoharjoituksen.

Tilannehuoneharjoitusta varten kaupungin turvallisuuspäällikkö toi harjoitusohjeen ja skenaariotiedot kirjallisesti tilannehuoneeseen harjoituspäivänä. Tilannehuoneharjoituksessa harjoiteltiin tilannehuoneen käyttöönotto häiriötilanteessa, organisoituminen, johtovastuun otto ja yhteydenpito johtokeskukseen. Harjoituksessa käytettiin VIRVE-puhelinta yhteydenpidossa johtokeskukseen. Harjoituksessa ylläpidettiin myös tilanapäiväkirjaa (tilanapäiväkirjaa ei tarvinnut lähettää eteenpäin) ja kaupunginjohtajalle toimitettiin tilannekuva.

Ympäristöterveyden näytteenottoharjoituksessa harjoiteltiin näytteenottosuunnitelman tekemistä yhteistyössä vesilaitos Lahti Aqua Oy:n kanssa ja talousvesinäytteiden ottamista häiriötilanteessa. Myös epidemianäytteiden (suuret vesitilavuudet) ottamista harjoiteltiin. Harjoituksesta ei tarvinnut tehdä tilannekuvaa. Tilanapäiväkirja täytettiin, mutta sitä ei tarvinnut lähettää eteenpäin.

Marraskuussa osallistuttiin Huoltovarmuusorganisaation järjestämään häiriötilanneharjoitukseen, joka käsitteli säteilyonnettomuustilannetta. Harjoitus oli suunnattu säteilyvaaratilanteen jälkivaiheessa toimivien toiminnanharjoittajien jakuntien valmiussuunnittelusta vastaavien sekä kuntien ympäristöterveydenhuollon viranomaisten häiriötilanneharjoitteluun. Harjoituksessa oli tarkoitus muodostaa kaikki oleelliset asiantuntijat, joilla on kyky analysoida kattavasti harjoituksen skenaarioon liittyviä toimenpiteitä sekä arvioida nykytilaa ja siihen mahdollisesti tarvittavia muutoksia.

4.2.4. Yhteistyö ja muut kehittävät toimenpiteet

Lahden ympäristöterveys osallistuu säännöllisesti sekä kaupunkikohtaiseen sisäilmatyöryhmään, että kohdekohtaisiin sisäilmatyöryhmiin. Vuonna 2019 kohdekohtaisia sisäilmaryhmiä oli koulujen osalta työryhmiä 5 kpl, 2 kpl päiväkotien osalta, 2 kpl, jossa yhteisesti koulu ja päiväkotia, ja muut sisäilmakohteet 2 kpl.

Lahden ympäristöterveys piti kaksi yhteistyöpalaveria Lahden kaupungin uimarantojen ylläpitäjien kanssa. Liikuntatoimen ja Vihertoimen kanssa uimarantapalaverit pidettiin ennen uimakauden alkua ja vuoden 2019 lopussa. Palaverien tarkoituksena on kehittää uimarantojen viihtyvyyttä asiakkaita ajatellen sekä käydä läpi asiat, joissa on onnistuttu sekä ongelmakohtat. Palavereissa käydään läpi viranomaistarkastushavainnot, vedenlaatuasiat, asiakaspalautteet sekä toiminnan ja kohteiden kehitysehdotukset. Vuonna 2019 Lahden ympäristöterveys ja Lahden ympäristöpalvelut päivittivät yhteistyössä EU-uimarantojen uimavesiprofiilien tiedot ajantasaiseksi.

Lahden ympäristöterveyden henkilökunta on osallistunut aktiivisesti ja koulutussuunnitelman mukaisesti ajankohtaisiin koulutuksiin sekä perehtynyt omatoimisesti keskusviranomaisilta tulleisiin uusiin ohjeisiin.

1 (1)

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 21

Asunnossa esiintyvä terveydellinen haitta (SA)

D/533/11.02.02.01/2020

Asia käsitellään salaisena perustuen lakiin viranomaistoiminnan julkisuudesta (621/1999) 24 § 1 mom. 32 kohta.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 22

Tiedoksi merkittävät asiat

D/22/07.01.03.00.02/2020

Asian valmistelija / Lisätietojen antaja	Valmistelusihteerit Marja Loippo, puh. 044 482 6057
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.
Perusteluosa	Lautakunnalle tuodaan tiedoksi seuraavat asiat: Teknisen ja ympäristölautakunnan päätös 11.2.2020 § 17: Kaupunkiympäristön palvelualueen käyttösuunnitelma 2020, muutoksia hyväksyjiin. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 29.1.2020 (nro 20/0084/2) Kiinteistö Oy Lahden Keskustalo. Oikaisuvaatimuksen käsittelemättä jättäminen. Hallinto-oikeus ei tutki valitusta päätökseen kohdistuvana ja hylkää muilta osin valituksen. Rakennusvalvonnan viranhaltijoiden lupapäätökset 25.1.– 1.3.2020. Asiakirjat ovat nähtävänä luottamushenkilöiden extranetin dokumenteissa.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
10.03.2020 § 23

Muut asiat

D/30/00.02.03.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Puheenjohtaja Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.
Perusteluosa	Konserttitalon korjauksen tilannekatsaus Tiedonhankintamatkan katsaus
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki

Kunnallisasiat

Toimielin:

Kokouspäivämäärä:

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

10.03.2020

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.
	Pykälät: 13, 14, 18, 20, 22, 23
	Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.
	Pykälät ja valituskieltojen perusteet

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla, mikäli niistä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus. Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
	Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja sen yhteystiedot: Toimielin: Rakennus- ja ympäristölupalautakunta Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18 Puh.: 03 814 2214 Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi Aukioloaika: 9–18 Pykälät: 19 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimusaika taloudellisiin ja tuotannollisiin perusteisiin tehdystä irtisanomisesta koskevasta päätöksestä alkaa kuluu vasta irtisanomisajan päättymisestä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen ja sen on tekijän allekirjoitettava.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
	Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42210 faksi 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet Kunnallisvalitus, pykälät:

	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42210 faksi 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Hallintovalitus, pykälät: 21</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot:</p> <p>Vaasan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus Korsholmanpuistikko 43 PL 204, 65101 Vaasa 029 56 42780 faksi 029 56 42760 vaasa.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Hallintovalitus, pykälät: 15, 16, 17</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
<p>Valitusaika alkaa maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamia lupapäätöksiä lukuun ottamatta päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa lupapäätöksissä valitusaika alkaa päätöksen antamisesta. Lupapäätökset annetaan julkipanon jälkeen ja päätöksen antopäivä on julkipanopäivää seuraava arkipäivä.</p>		
<p>Valituskirjelmä</p>	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p>	

Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
Tuomioistuinmaksut	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suorite- tuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsitte- lyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.
Lisätiedot	<p>Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p> <p>Hankinta-asioita (pykälät) koskeva oikaisuohje ja valitusosoitus on pöytäkirjan erillisenä liitteenä.</p>

PERUSTEVALITUSOHJE

Perustevalitusviranomaisen ja -aika	<p>Kunnan hyväksymään taksaan perustuvaan maksuun tyytymätön voi tehdä maksusta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 9 §:ssä tarkoitetun perustevalituksen. Perustevalituksen voi tehdä sillä perusteella, että julkinen saatava on määrätty tai maksuunpantu virheellisesti. Perustevalitus on tehtävä viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu.</p> <p>Lasku on maksettava perustevalituksen tekemisestä huolimatta laskuun merkittyyn eräpäivään mennessä.</p>
	<p>Viranomaisen, jolle perustevalitus tehdään, ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42210 faksi 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Pykälät:</p>

OIKAISUVAATIMUS- JA VALITUSOIKEUS

	<p>Oikeus oikaisuvaatimuksen tekemiseen määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin asianosaisen valitusoikeus.</p> <p>Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta valituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen (kunnallisvalitus).</p>
Kunnallisvalitus	Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.
Hallintovalitus / rakennus- ja toimenpidelupa	<p>Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla; 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa; 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; sekä 4) kunnalla. <p>Jos rakennusluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän rakennuksen purkamista, valitusoikeus rakennusluvasta on myös alueellisella ympäristökeskuksella.</p>
Hallintovalitus / maisematyölupa ja purkamislupa	<p>Valitusoikeus maisematyölupaa ja rakennuksen purkamislupaa koskevasta päätöksestä on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sillä, jonka oikeuteen ja velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; 2) kunnan jäsenenä; 3) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa; sekä 4) alueellisella ympäristökeskuksella.
Hallintovalitus / poikkeamis-päätös	<p>Valitusoikeus maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisesta poikkeamispäätöksestä on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla; 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen ja muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa; 3) sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa; 4) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; 5) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa; 6) toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen; 7) alueellisella ympäristökeskuksella; sekä 8) muulla viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa. <p>Valitusoikeus on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla; 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa; 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; sekä 4) kunnalla.
Muu hallintovalitus	Ilman erityisiä säännöksiä hallintovalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).